

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PÁP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Khuen itthon.

Budapest, december 10.

Akarjuk hinni, hogy öexczellen-
cziája szép időt talált a Semmeringen,
kellemes sétákat tehetett és kellemes
gondolatokat szöhetett: most tehát
frissen, jó egészségben és jókedvben
foghat ismét a nagyfontosságú semmit-
tevés folytatásához. Mert ha eszünkbe
jut, hogy öexczellen-
cziája jóformán még nem is lépett magyar földre s
már megpróbálták a félhivatalos har-
sonák, hogy a miniszterelnök a fegy-
verszűnet lejártával nem is próbál új
tárgyalásokat kezdeni, hanem felveszi a
harcot a véderőjavaslatok érdekében:
akkor ez igazán nem jelenthet egyebet,
mint azt, hogy folytatni akarja a sem-
mittevést. Fölveszi a harcot? Hiszen
ezt mondta már félesztendővel ezelőtt
is, mikor a nyári kényszertárgyalást
erőszakolta s gögösen hirdette, hogy
öszre magától elhervad az obstrukció,
mint a falevél. Fölveszi a harcot?
Hiszen ezt mondta állandóan, mialatt
turnusokban sorakoztatta fel pártját,
hogy szavazzanak névszerint és szavaz-
zanak rendületlenül, minden egyéb
munka kizárásával. Fölveszi a harcot?
Ez volt a hivatalos neve annak az el-
herdált félesztendőnek, mialatt a sem-
mittevés kizárólagos törvényhozási fog-
lalkozássá vált. S most öexczellen-
cziája, kétheti pihenőről visszatérve, verő
fényes sétáinak egyetlen konkrét ered-
ménye gyanánt, még mindig ott tart,
hogy: fölveszi a harcot.

Hát jól van: öexczellen-
cziája a fegyverszűnet lejártával nem kezd új
tárgyalásokat az ellenzékkel való meg-
egyezés érdekében, hanem fölveszi a
harcot. Nyilván szebb, jobb és bizta-
több helyzetet talált itthon, mint ami-
lyet két héttel ezelőtt itt hagyott. Nyil-
ván ez a szebb, jobb és biztatóbb hely-
zet adja neki azt az optimizmust, hogy
az ellenzéki obstrukció most már igá-
zán elhervad, mint őszszel a falevél s a
munkapárt most már nem szabadság-
kérő levelek és petíciók fölött fog név-
szerint szavazni, hanem egyenesen
hozzáfoghat a véderőjavaslatok meg-
szavazásához. De hát igazán szebb,
jobb és biztatóbb helyzetet talált itt-
hon, mint amilyenből két héttel ezelőtt
a Semmeringre menekült? Lássuk csak.
Ma jött haza s az első hír, ami fogadta:
a horvát választások szédítő kudarca
Öexczellen-
cziája odaadta magát ma-
gyar királyi karónak a düledező Toma-
sics bán mellé s nem engedte eldőlni,
noha gyökerestől ránczigálták politikai
tekintetben is, társadalmi tekintetben
is. Inkább módot adott a bánnak, hogy

kipróbált horvát módszerrel választas-
son, csináljon magának többséget s gá-
zolja keresztül minden ellentálláson.
Az eredmény pedig az, hogy noha Toma-
sics ur a lehetetlenségig élt a kapott
felhatalmazással, noha elfojtotta a saj-
tót, kirendelte az erőszakra az egész
hatósági apparátust, lecsukatta az el-
lenzéki szavazókat, meggátolt minden
ellenzéki szervezkedést: a horvát vá-
lasztások mégis az ellenzéknek adtak
többséget és Tomasics urnak dicstele-
nül kell buknia, a horvát választási
módszer miatt pedig megint Magyar-
országra teríti a vizes lepedőt az egész
külföld. Hát ez az, amit a hazatérő
Khuen első üdvözlésként kapott. Ő, aki
Tomasicsnak is a harc felvételét és az
erőszak könyörtelen alkalmazását aján-
lotta, hazatérve első hírek azt kapja,
hogy a harc felvétele nem használt s
a könyörtelen erőszak nem a horvát
ellenzéknek, hanem az erőszakot alkalmazó
Tomasicsnak törte a nyakát. Ez
az egyik bizonyosság a szebb, a jobb, a
biztatóbb helyzetre nézve.

De lássuk csak tovább. Talán szebb,
jobb, biztatóbb helyzetet talált itt-
hon. Azon a napon, mikor öexczellen-
cziája a semmeringi pihenés után elő-
ször lépett ismét a magyar parlament-
be, az eredeti terv ellenére már nem is
tüzték ki napirendre a véderőjavaslatok-
kat. Maga az elnök is fontosabbnak tar-
totta, hogy most már a költségvetés
hátralevő részét próbálják meg elin-
tézni. De még így se lesz lehetséges a
budget elintézése. Így is feltétlenül
szükségessé válik az indemnitás kérése.
Miért? Talán az ellenzék nyújtja el a
költségvetés vitáját? Nem. A kultusz-
tárczánál indult olyan elháríthatatlan
háborúság, melyből nemcsak az ellen-
zék, de maga a többség is ki akarja
venni részét. Kezdődött ez a kultur-
háborúság már a munkapárt szűkebb
értekezletén. Már ott összecsapott a
párt szabadelvűbb része Tisza Istvánnal
és gróf Zichy Jánossal. Az a felekezeti
tendenzia, mely már nagyon-nagyon
elharapódzott az egész oktatásügy ter-
ületén, sorompóba állította a munkapárt
liberális elemeit. És nem is csoda.
Végre is, ha a munkapártnak még a
szabadelvűsége is elvész, akkor mi mar-
rad meg belőle. A klerikális térfoglalás
pedig feltartóztatlanul halad előre.
S bár a többség önkéntes mentője,
Tisza István, megpróbálta az egész ve-
szedelmet bagatellizálni, amennyiben
Barkóczyt elnevezte rossz referensnek s
minden baj okául ezt a rossz referenst
állította be: azért a munkapárt szabad-
elvű tradícióinak őrizői mégis átérzik
azt a kötelességet, hogy a kultuszvita

során mentsék a párt becsületét. A
hazatérő Khuent tehát az a látványos-
ság fogadja, hogy saját pártjában is
hajbakaptak a liberálisok és a konser-
vativok, sőt mindjárt hazatérése első
pillanatában része lehetett abban a
gyönyörűségben is, hogy saját párthívei
között támadt lovagias affér a nagyon
is bátran fészkelődő reakciós viselke-
dés miatt. Mártonffy és Cserny lovagias
afférbe keverednek, Tisza Istvánt és
Várady Zsigmondot pedig még a szű-
kebb bihari viszony se tarthatja vissza
a nyilvános összeütközéstől. Hát ez ta-
lán a második jelenség, melyből öexczel-
lencziája azt a reményt meríti, hogy
most a helyzet szebb, jobb és biztatóbb.

Pedig van még tovább is. Forro-
gásban az egész ország. A kereskedők
egyre hangosabban lázonganak a vasuti
díjzabások emelése miatt, viszont a
tisztviselők és a tanítók lázongása azért
hangosabb, mert az ő tarifáikat emelni
száz ígéret dacára sem akarják. Az
ország kereskedelme sohasem sorako-
zott még harcziásabban, mint most, a
tanítók a kultusztrájk felé sodródnak,
az állami tisztviselők pedig már ki-
mondták, hogy fölkeresik ugyan még
udvariasságból a hazatérő miniszter-
elnököt és a pénzügyminisztert, de már
most el vannak szánva, hogy elmennek
a királyig is, jussukat azonban nem
hagyják. Hát talán ez is olyan jelenség,
mely öexczellen-
cziájával a helyzetet
szebbnek, jobbnak és biztatóbbnak lát-
tatja. Akkor akarja ő felvenni a har-
cot, mikor saját többségében már ki-
tört a harc, mikor az egyes társadalmi
osztályok egyre dühösebben hirdetik a
harcot a kormány ellen s mikor a hor-
vát példa szinte ordítja, hogy a könyör-
telen erőszak nem azokat öli meg, akik
ellen alkalmazzák, hanem azokat, akik
nem riadnak vissza alkalmazásától.
Akkor akarja öexczellen-
cziája a csóvát
megragadni, mikor már mind a négy
végéről ég a háza ugysis. Akkor mondja
öexczellen-
cziája, hogy béke iránt nem
is tárgyal tovább az ellenzékkel, mikor
égető szüksége volna rá, hogy békét
teremtse a saját portáján, hogy elesen-
desítse a lázongó kereskedőket, tanító-
kat és állami tisztviselőket, hogy rendet
és nyugalmat csináljon Horvátország-
ban. Valóban, ha öexczellen-
cziáját az a
helyzet, melyet itthon talált, ilyen mó-
don inspirálta, akkor azt kell kérdez-
nünk, hogy vajjon igazán a Semme-
ringre kellett volna küldeni a miniszter-
elnök urat s nem máshová, ahol a belső
látóképességét gyógyíthatták volna?
Mert ha öexczellen-
cziája nyugodtan
utazott el, most kellene kötszégbeesnie.
Ha öexczellen-
cziája gögösen utazott el,

most kellene megjuhászodnia. S ha öcczellenciája azzal utazott el, hogy soha tárgyal többé az ellenzékkel, most kellene sürgősen tárgyalásokat kezdenie a béke vagy legalább egy új fegyverszünet iránt. Ilyen nagy szüksége még nem is volt eddig békére vagy fegyverszünetre. S ő most hirdeti, hogy nem tárgyal, hanem fölveszi a harcot.

De szerencsére öcczellenciájának multja feljogosít arra a kritikára, hogy ne tartsuk őt a legmegbízhatóbb jónak. Még eddig öcczellenciája mindig gyöngye leveli béka volt. Ha jó időt jósolt: beborult; ha rossz időt jósolt: béke lett. Még tévedésből se vált be soha, amit öcczellenciája jósolt. Azt mondta, hogy a nyár eleendő lesz az ellenzéki ellentállás megtörésére: szégyenletesen tévedett. Már kimegyünk az esztendőből s az ellenzéki ellentállás töretlen. Azt mondta továbbá öcczellenciája, hogy ő nem gondol erőszakra, hanem valami egészen új és eredeti drámai fordulatra: megint rossz leveli béka volt. Mégis csak erőszakra gondolt s a drámai fordulat az volt, hogy az utolsó pillanatban jobbnak látta fegyverszünetet kötni. Azt is mondta, hogy az egész nemzet helyeselni fogja az ellenzék letörését: ismét tévedés. A nemzet rétegről-rétegre igazul s a kormány ellen való harcot most már azok a társadalmi osztályok sürgetik leginkább, melyeket a kormány viselkedése bősztett fel. Ha tehát öcczellenciája a leveli béka szerepében ilyen antitalentumnak bizonyult, akkor nem kell attól se megijedni, ha most azt mondja, hogy nem tárgyal többé, hanem fölveszi a harcot. Nem volna ez félelmes kijelentés akkor sem, ha szószerint volna igaz. Különb fegyverszünetet is hallott már az ellenzék és mégis teljesítette kötelességét. De még kevésbé félelmes a harcias kijelentés, mikor csak öcczellenciája, a rossz leveli béka.

mondja. Ha fegyvert ragad: bizonyos, hogy le fogja tenni. Ha azt mondja, hogy nem tárgyal: bizonyos, hogy nem sokára megkezdji az alkut. Öcczellenciájának saját külön szótára van. Ha azt mondja, hogy fölveszi a harcot, akkor talán már meg is kezdte a békealkudozást.

India fővárosa.

Budapest, december 16.

Az angol királynak az az elhatározása, hogy India székhelyét Kalkuttából Delhibe helyezte át, világtörténelmi esemény, s változást jelent abban az egész politikában, melyet eddig Anglia Indiában és Indiával szemben folytatott.

Már maga az a tény, hogy Kalkutta, mely Indiának legnagyobb, s kulturában legelső városa, melynek legnagyobb a lakossága s 1772 óta a kormányhivatalok székhelye, megszűnik főváros lenni, s hogy ezután Delhi lesz az, érthetetlen volna, ha ez a lépés nem akarna egy egész rendszerváltozás bejelentése lenni. Hisz Kalkutta még európai értelemben is nagy város; gyönyörű, modern középületei, palotái tudományos és művészi intézményei, s nagy, fejlett ipartelepei szinte praedestinálják arra, hogy India fővárosa legyen. Mert Delhi csak kis hindu város, inkább a romjai, mint modern épületei érdekesekek, s egyesegyedül az ott táborozó angol katonaság képviseli ott az európai kultúrát.

A hinduk szemében azonban Delhi az igazi főváros. Akié Delhi, azé India, mondják ők maguk, sőt a név „Delhi“ is azt jelenti „küszöb“, azaz „India küszöbe“. Mikor 1857-ben az a borzasztó, véres lázadás volt Indiában az angol uralom ellen, mihelyt az angol katonaság urrá lett ismét Delhiben, az egész forradalom derékon tört ketté. S most is azt reméli az angol kormány, hogy sokkal szorosabb kötelék fogja Indiát az angol világbirodalomhoz fűzni, ha Delhi lesz a főváros, mint ha tovább is megmarad Kalkutta. De internacionális jelentősége is van, mert a fővárosnak ez az áthelyezése azt jelenti, hogy a súlypont közelebb esik ezentul majd az afrikai határhoz, tehát Oroszországhoz.

Delhi volt Tamerlan kora óta egész Indiának fővárosa, s a nagymogulok székhelye.

míg nem a nagy Akbar a székhelyét a közelben fekvő Agrába nem helyezte át. De már az angol-indiai társaság idejében a kormányzóság székhelye Kalkutta lett, s mikor az angol korona az 1857-diki lázadás után Indiát megvette az angol-indiai társaságtól, meghagyta Kalkuttát az alkirályok székhelyének. De azért egyértelműleg mindenki helyesli, hogy az egészségtelen Kalkuttából az indiai birodalom súlypontja visszakerül Delhibe, mert ennek a városnak kétségtelen történelmi multja van. „Ha igaz az, hogy India Ázsiának Háliája — írja Keene, — akkor még igazabb, hogy Delhi Indiának Rómája.“ Az tény, hogy az ember két évezred romjai felett jár, akár csak Rómában.

Az angol király Delhibe ment, hogy háromszáz milliónyi hindu alattvalójának magát, mint India császáriját bemutassa. Mert most koronáztatta meg magát, mint India császárat, hanem India császára, Kaisari-Hind, azóta, hogy a Westminster ódon falai közt Nagy-Britannia és Irland koronáját a fejére tették. De egyike volt azért a legokosabb politikai lépéseknek, hogy személyesen ment el Indiába, mert bár Disraeli harminczöt évvel ezelőtt megszerezte a császári címet az angol királyoknak, de angol uralkodó még nem volt eddig sohasem Indiában. Ennek hatását egész Indiában érezni fogják le egész a Komorin-fokig, messze Ceylonig, s onnan fel az orosz határig és Pamírig.

Az kétségtelen, hogy India is önkormányzati jogot fog kapni. Olyant, mint Kanada, Délafrika és Ausztrália. Hogy ez az önkormányzat szorosabbra fűzi-e a gyarmatokat az anyaországhoz, vagy pedig önállóságuknak útjait egyengeti, azt a jövő fogja megmutatni, de az kétségtelen, hogy Anglia még akkor sem fogja magát vesztesnek érezni, ha ezek a gyarmatok elszakadnak tőle, csak India maradjon meg. Minden angol államférfiúnak legnagyobb gondja, hogy Indiát megtartsa angol uralom alatt. Hogy melyik a fenyegetőbb veszedelem, az orosz terjeszkedés, vagy a belső elégedetlenség, azt maguk az angolok sem tudják, de védekezni akarnak mindkettő ellen. Oroszország ellen az északi határt erősítik meg az angolok, s a belső elégedetlenséget azzal akarják lefegyverezni, hogy György király alkotmányt ad és önkormányzatot Indiának. Az első lépés volt ehez a székhelynek áthelyezése Delhibe, s ez az, ami ezt világtörténelmi jelentőségűvé teszi.

Balogh István színész lesz.

— Egy öreg komédiás emlékirataiból. —

Irta: Váradi Antal.

(Utánnyomás illus.)

Végiglapoztam ezt a kis füzetet, a Balogh István naplóját és el tudok rajta álmádozni... Egy darab mult idő. Régmult idő. 1806. és a következő évek. Mégis, mintha új volna minden, mégis mintha megszokott képek és alakok vennének körül. Annyira beleltem magamat a régi komédiások világába, hogy ha majd a másvilágon találkozom velük, valamennyit a nevén tudom szólítani, még azt is, akít soha sem láttam.

Nagyon érdekes az öreg Balogh pályája. Akkorában még nagyobb elszánás kellett ahhoz, hogy valaki színész legyen, mint ma az aviatikai pályához. Ez is, az is biztos bukáás. Ha előbb nem, hát utóbb. Mégis felkapaszkodnak ma a repülőgépre, akkor a Pegaszusra vagy a Muzsa szárnyas madarának a hátára, mely szédítő magasba vitt és feneketlen örvényekbe buktatott.

Balogh pécsi diák volt s a pécsi jogakadémia, illetve liceum bezáratása után László bátyja által, aki pap volt, Pestre küldetett, hogy ott filozófiát tanuljon. Tanult is, de aközben járt a rondellába, melyben első színészeink előadásait tartották. Statisztálgatott, másolgotott nekik, egyszerre csak azon vette észre magát, hogy szerep van a kezében és ő azt el fogja játszani.

Ez a szerep András Elek „Hóra“ című történelmi szindarabjában egy székelv huszár

szerepe volt, aki néhány szót mond s aztán elrohan.

Elrohanni: elrohant Balogh, de a pár szóba esunyául bennessült, úgy, hogy Kántor nevű színész rántotta ki a bajból is, a színpadról is, megragadván a mentéje ujját. Különb ma is a rondellában ülne szegény.

Nagyon elbusult a szégyenen és a bukáson. Szégyenkezve vetköttem le — írja naplójában — és szédelegve sompolyogtam haza a Józsefvárosba, a jó hentes házába s feltettem magamban, hogy soha többé a komédiások közé nem elegyedem, kik elsötétültek a színpadot, mikor a kezdő legény a mondókáját akarja elszavalni... (Balogh azt állítja, hogy mikor reá került volna a sor, egyszerre elsötétült a színház... No, erről sokan tudnának beszélni. Trémának nevezik jó magyarul! de hát Balogh azt hitte, valami hun-csat allensége tréfálta meg!) ... s még a publikummal együtt ki is kacagják, ha egy kis szerencsétlenség esik meg rajta (ugy látzák, hangos derűtség követte a belesülést). „Jobb lesz neked, Pista — gondolom — maradj a diákságnál, maradj ott, ahová való vagy... úgy is, ha megtudja anyád, hogy komédiát akarsz játszani, könnyeket hullatna, mint mikor tehenét és katanát elvitték a hitelezők. Hát még a pap bátyám mit mondana hozzá? — Nem, nem, komédiajátszással nem szomorítom meg édes szülő anyámat, nevelő bátyámat és somogyi nemes családomat. Ki arra született: menjen, de én holmi truppához, bandához, seha sem szegődöm!“

Dehogy is nem szegődött. Vigasztalja magát azonban, István ur. „Eszembe jutott, hogy maguk a színészek is

sokszor panaszkodnak pályájukra, mely csak haláltansággal fizet, melyen lenéznek s gnyóllól „komédiás“ címmel tisztelik meg őket s a hon oltárára vitt áldozataikat illően, ugyszólván senki sem méltányolja, sőt mindenki csak esufolja, üldözi, árnyékba teszi Thália papjait. És én valóban hetekig kerültem a színházat, úgy néztem azt, mint valaha kinpadót, ha csak eszembe is jutott, a rondella, vér tódult orezámba s nem is gondoltam többet arra, hogy még valaha színész akarjak lenni. A théatrumot, mint üldözö rémet, ekkép kiverve fejemből, tanultam, tanítottam, sétálgattam s a szép, esillagos és holdvilágos estvéken már-már szerelmi kalandokat is kezdtem üzni-füzni...“

Hogy átvilágít a panaszkodó, elitelő sorokon a színészet és a színház szeretete, Jó Balogh István! tebelöled sem lesz már más, mint komédiás!

Es sorsát senki sem kerülheti el. A napló következő fejezetének ez az első címe: „Revidiva.“

Tudtam.

„— Hiába, igaz volt és marad az, hogy ember szándékát Isten bírja. Egy pécsi ifi-asszony, ki inkább nekem tette a szepet, mint én neki, állítván, hogy én nagyon szeretem a théatrumot, társalgás közben felhívott, hogy menjünk a magyar színházba — mondván, hogy én már egyszer dicsőségesen is játszlam a színpadon. A nem érdemelt dicséretre eleget szabadkoztam én, de ő Fejes barátomra hivatkozok, kitörténetesen jelen volt s azt állítja, miként a színészek is ugy nyilatkoztak, hogy első föllépésnek elég volt

A tekercs kockaszám: 3670 = e
 152 Készítette: Upe
 568 Előhívás ideje: VIII-23

Két havi indemnitás.

- Rövid karácsonyi szünet. -
 Hírek a politika világából.

Budapest, december 16.

A kormány meglehetősen tanácstalanul néz a jövőbe, az új esztendő elé. Egyelőre csupán a legközelebbi napok ügyes-bajos dolgai-ról mer gondoskodni, a továbbiakra vonatkozóan alkalmasint megelégszik azzal a régi rigasztalással, hogy majd csak lesz valahogy, mert még úgy nem volt, hogy valahogy ne lett volna. Amint értesülünk, hétfőn benyújtják az indemnitási, s a delegáció is egy rövidebb provizóriumot fog megszavazni. A rövid szünet elteltével, január közepe előtt kell majd aztán elválnia, hogy mi legyen a politikai helyzet fő-ütközpontjával, a véderőreformmal.

Mai híreink itt következnek:

A mai minisztertanács.

A kormány tagjai ma délután öt órakor minisztertanácsra ültek össze a miniszterelnöki palotában. A minisztertanácsban, amelyen gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök elnökölt, a megjelenésben akadályozott gróf *Zichy* János vallás- és közoktatásügyi miniszter és gróf *Serényi* Béla földművelésügyi miniszter kivételével a kabinet többi tagjai vettek részt. A minisztertanács kizárólag folyó ügyekkel foglalkozott. A jegyzőkönyvet *Joanovich* Pál miniszterelnöki tanácsos vezette.

Legközelebbi munkaprogram.

Amint igen jól értesült munkapárti forrásból közlik velünk, a kormány egyelőre csak a legközelebbi hetek programját állapította meg. Eszerint egészen bizonyos immár, — a költségvetési vita elnyúlása folytán, — hogy a pénzügyminiszter hétfőn be fogja terjeszteni a két havi indemnitásról szóló törvényjavaslatot. Ezt nyomban sürgős előkészítés végett a pénzügyi bizottsághoz fogják utasítani, de lehet, hogy a javaslat plenáris tárgyalása mindenképp elmarad, mert a többség reménykedik abban, hogy a jövő héten mégis befejezi a Ház a budget hátralevő részleteit, az igazságügyi,

honvéd és pénzügyi tereza letárgyalását. Ha ez csakugyan megtörténne, akkor a karácsonyi szünet alatt is tartana néhány ülést a parlament, hogy az appropriáció is elintézését nyerjen. Ellenkező esetben természetesen mégis hatályba kell majd léptetni a provizóriumot, hogy az ex-lex elkerülhető legyen.

Az is elhatározott dolog már, hogy az összehívott delegációkra új bizottsági tagokat fog a két Ház választani. A képviselőházban már kedden délelőtt ejtik meg a választást, lehet, hogy aznap délután vagy másnap a főrendiház is követi e példát. Az idén ismét képviselő lesz a delegáció elnöke, miután a legutóbb egy főrend, gróf *Zichy* Agost volt az elnök. Az idei elnök báró *Láng* Lajos lesz, aki tavalyelőtt viselte már e tisztet s tavaly elnök volt. Az a hír, mintha ezúttal a pártok közötti 67-esek csoportja is kapna egy helyet a delegációban s erre gróf *Andrássy* Gyula volna kiszemelve, nem felel meg a valóságnak. A kormány és a többség ridegen ragaszkodik ahoz a gyakorlathoz, hogy bizottságokban nem szervezett pártoknak nem ad helyet, bár — állítólag — nagyon fájjalja, hogy olyan kiváló államférfiak, mint *Andrássy* és *Szöll* Kálmán mostanában hiányoznak a delegációból.

A karácsonyi vakációt szombaton kezdi meg a képviselőház s valószínűleg január 8, vagy 10-ig nem tart ülést. A szünet tehát igen rövidnek, 15—17 naposnak ígérkezik.

A mai minisztertanács, amint halljuk, főként a holnapi közös miniszteri megbeszélés anyagával, tehát elsősorban a hus-kérdéssel foglalkozott. A véderőreform további sorsáról, illetve tárgyalási lehetőségéről még nem értekezett a kabinet, csak az bizonyos, hogy januárban föltétlenül ismét napirendre tűzeli a katonai javaslatokat.

Oszták miniszterek Budapesten.

Gróf *Stürgkh* osztrák miniszterelnök holnap reggel 7 óra 40 perckor *Rössler* lovag kereskedelmi miniszter, *Zaleski* lovag pénzügyminiszter, dr. *Bráf* földművelésügyi miniszter és *Röll* vasúti miniszter társaságában rövid tartózkodásra Budapestre érkezik. Az osztrák kabinet tagjai a

holnapi nap folyamán bemutatkozó látogatásokat tesznek magyar kollegáiknál. Mint irányadó helyről közlik, holnapra nem terveznek formális közös miniszteri értekezletet, hanem csak fesztelen eszmecsere lesz, még pedig a függő gazdasági kérdésekről, főleg pedig a hus-kérdésről. Az osztrák miniszterek holnap szándékoznak visszatérni Bécsbe.

A hus-tárgyalások.

Bécsi forrás szerint a *Stürgkh*-kormány, a mely a Reichsrath erőyes állásfoglalására kénytelen valamit tenni az ausztriai husdrágóság csökkentésére, folytatni akarja a megrekedt tárgyalásokat és miután látja, hogy az argentinai husbehozatalhoz a magyar kormány nem járul hozzá, ezt a tervet végre teljesen elejtette. Elhelyett meg akarja nyerni a magyar kormány hozzájárulását ahhoz, hogy nagymennyiségű állattal behozatalát engedje meg a Balkánról a közös vánterületre. *Serényi* Béla földművelésügyi miniszter állítólag már megegyezett elvben *Bráf* osztrák földművelésügyi miniszterrel, a tegnapi tanácskozáson pedig két miniszterelnök tárgyalta a kérdést. Elvben két kormány hozzájárult ahhoz, hogy új tárgyalásokat kezdjenek meg azon az alapon, hogy nagyobb mennyiségű élő marhát hozzanak be Szerbiából és Romániából. A terv keresztülvittele még szesz tárgyalásokat igényel ugy a kormányok között, mint az érdekelt balkáni államokkal. A részletek megbeszélése céljából közös miniszteri értekezlet lesz Budapesten, ahol a magyar kormány részéről *Serényi* földművelési és *Beöthy* kereskedelmiügyi az osztrák kormány részéről pedig *Bráf* földművelési és *Rössler* kereskedelmi miniszterek fogják megállapítani azt a módot, melynek alapján a két kormány szakreferensei egymással, Szerbiával és Romániával tárgyalhatnak.

Az altiszti kérdés.

A tegnapi bécsi tanácskozáson a két kormány és *Auffenberg* hadügyminiszter megegyeztek abban, hogy az altiszti kérdésnek a mai véderőjavaslatban tervezett megoldását előjuttatják és elvben visszatérnek arra az alapra, amely még *Schönaich* hadügyminiszter idején felmerült. A javaslat mostani formája úgy szól, hogy azokat az altiszteket tartják benn továbbra is, akik a szolgálatban ki-tüntek. Ennek következtében tehát tulajdonképpen éppen azokat suttja a törvény hosszabb szolgálati idővel, akik a legjobban megfeleltek a szolgálat követelményeinek. Ez méltánytalanság volna és éppen azért merült föl az a terv, hogy azoknak az

sz s egy kezdőtől többet kívánni sem lehet.
 Pedzi már!

„— Nekem, ki ellenkezőt hittem, jól esett ezt hallanom. No lám, hát ok nem veszik oly nagy dolognak az én belesülésemet, miért talán sokkal inkább epesztém magamat, mint valódilig megérdemlé? És most már hiúsárom sebe is begyógyulván kissé, megvallva az igazat: ismét szerettem volna a kulisszák mögé betekinteni, hová most egy titkos varázs-erő vonzott. Amidőn egy izben hentes-princzipálistom — ki már ekkor hosszú kabáttal s egy új pár fényes stíblivel jutalmazá instruktori fáradozásomat — bizonyos tréfás csínyemre azt mondá: „Többet ér ez egy komédiánál!” s jót nevetett rajta, — e szóra: komédia — egyet dobant szívem oldalbördámon és az, hogy én olyast voltam képes tenni, min jóiüt lehet kaczagni, fölöt-tébb hízeltt nyemnek.

— Talán — gondolán — mind a mellett, hogy először felsültem, mégis csak van én bennem valami komédiás-szesz, ami később még kifejlődhetnék?

Ily küzdő lelkiállapotban Fejesnek nem nagy fáradságába került engem ismét elcsalni a rondellába, hol újra statisztának kezdtem felöltözni. A rendező hosszas elmaradásom okát kérdezvén, azt mondtam neki, hogy beteg valék, de a színészek jobban ismerik az ember gyöngéit, hogy sem az ily megszokott hazugságnak hitelt adtak volna. Különösen a sugó gonyolódva jegyezte meg: Megtetszik, hogy beteg volt, mert orczája egészen felpuffadt... A hentes kosztján tudniillik kissé terjedelmesebb lettem, az igaz, de hát mi köze ehhez sugó

uramnak? gondolám magamban, jobb volna bizony, ha jól olvasná a darabot s nem hagyná a szegény kezdő ifjakat belesülni. S e részben igazam vala nekem, mert éppen ekkor egy *Divéki* nevű iskolatársam, most már mint színész, egy németből fordított vitézi hősi darabban jelentős szerepet kapván, többi között azt kellett volna mondania: „Egy ősz öregot lertünk a tömlőcz fenekén, akit *Rüdikki* *Rüdiker* oda vettetett.” El is idegen név kiejtése nagyon nehezeére esett, mondta a *Rüdikki* szöveg, de mivel a furesa itt már hajótörést szenvedett a nyelve szegénynek, én magam is szinte izzadtam belő az álfalak mögött és tapasztalám, mily kínos annyi ember előtt állani a szinpadon, hol akadeczni nem szabad, mint nálunk exámenkor! El-elkezdé a jámbor: *Rüdikki*... *Rüdikki*... Erre a vitéz, aki vele játszott, segíteni akarván, ismét kérdezi tőle: „Ki vettteté tömlőczre az öregot?” — A sugólyukból, az álfalak mögül, igen sebesen azt kiabálták feléje: *Rüdikki* *Rüdiker*! De biz ő így sem tudván heldogolni, a közönség zugni, kaczagni kezdett. Ekkor a mi *Divékink* türelmének a fonala is elszakadt s fenszóval kiáltott fel: „Az ördög vigye az ilyen komédiát, amiből ki nem okosodhatik az ember!” Erre a közönség rettentő kaczajt ütött, ő pedig ott hányta le darabáról a ruhát, leginkább a sugót okozá s végkép lemondott a szini pályáról.

Lám, egy kis idill a régi szini világból! Balogh is így átkozódott, mikor benne sült az oláh verbe mártott mente ujjába, pedig, így okoskodott, az effélének rendesen

magunk vagyunk az oka. Mért nem tudjuk megtartani elménkben azt az egy-két szót? De a színészek azzal vigasztalták, hogy ezen keresztül kell esni, velök is ugyanez történt annak idején és ez nem annyira a szerep nem-tudástól, mint inkább a gyakorlatlan-ságtól és bátortalanságtól van. Mivel a sok nézőnek reá függesztett szemek remegést okoznak benne. Ne essék hát a kezdő kétségbe egy kis felsülés miatt, hanem igyekezzék a szinpadhoz szokni, vegyen erőt magán s esakhamar el fog tünni az ugynevezett lámpaláz (*Lampenfieber*), mely már oly sok ujonezot megrázkódtata... Igy neki bátorodva ismét felöltöztem és szinte mérgesen néztem a közönségre és a lámpákra. Várjatok csak, majd megszoklak én titeket! Majd nem lesz többé reám megzavaró hatástok! Lám, *Kántor* *Gerzson* sem ijed meg a maga árnyékától, ő bátran beszél a közönség előtt, sőt néha vissza is felelget neki! Mert akkoriban többször megesett, hogy némely, a szini világgal ismeretlen néző a játék hatásától elragadtatva, felkiáltott a színésznek a szinpadra, mint ez nem régen is megtörtént (a „nem régen“ alatt száz és négy esztendő tessék érteni!).

— „Eredeti darabot adtak, melyben egy öreg atyának két fia van, az egyik jó hazafi, a másik gyűlöli a magyarságot, mindenben a külföldet majmolja, nyelv-szokás- és ruházatban. A jó atya keményen dorgálja emiatt idegen érzelmi flát s beszédét azzal fejezi be: „Aki nemzeti nyelvét hátra s az idegent előbbre teszi, az megvetendő rossz hazafi!” Erre a nézők közül ki-késül és nagy fennhangon kiáltott fel egy

altisztoknak, akik hajlandók tovább szolgálni, pénzbeli kárpótlást adnak. Ez évenként három ezer ember pénzbeli kárpótlását jelentené, ami meglehetősen nagy tökélet igényel. Felmerült az a terv is, hogy ennek a három ezer embernek bizottságnak valami polgári hivatal, vagy pedig — ha földművesek — egy kis tökélet adnak nekik földjük műveléséhez. Ez azonban már csak részletkérdés, amelynek eldöntése még úgy is csak néhány év múlva lesz aktuális és a kormányok remélik, hogy addig valamilyen formában megtalálják a helyes megoldást.

Új alakulás.

A bécsi „Die Zeit“ a véderőreform tárgyában elnapolásáról hosszabb cikket közöl, amelyben többek között ezeket mondja:

„Gróf Khuen már nem sokáig maradhat az ügyek élén. Egészségi állapota és a viszonyok a pártjában, főleg azonban a véderőreform sorsa, amelyik áll és bukik, nagyon nehezen teszik lehetségessé e hivatalában való megmaradást. A véderőreform és ezzel együtt a Khuen-kabinet sorsa eldőlt, amint a véderőreform ismét napirendre kerül. Január közepe előtt ez a kérdés aligha lehet aktuális; sőt talán csak februárban. Ha azonban a véderővitát ismét megkezdik és ez alkalommal kiténik, hogy az obstrukció újult erővel lép a küldötterre, akkor új helyzetet és ebben új programot s új kormányt kell teremteni. Aki a szemét nem akarja becsukni a szomorú tények előtt, annak meg kell vallani, hogy a véderőreform kérdése Magyarországon ma, amikor a véderőtörvényt egyelőre levették a napirendről, kérdése több és kétségeesebb, mint bármikor az utolsó hat hónapban volt.“

A drágasági pótlék.

Tudvalevőleg az állami tisztviselők és alkalmazottak drágasági és családi pótlékát annak idején úgy a miniszterelnök, mint a pénzügyminiszter egy küldöttség s később a képviselőház előtt is kiállításra helyezte. Az ezután megjelent féllivaltos közlemény azonban csupán a budapesti osztályba sorozott tisztviselőknek és alkalmazottaknak juttatott rendkívüli értelműt, amely egy pénzügyminiszteri rendelet értelmében legkésőbb határig ki is osztatik. A kormány azonban — mint jelentik teljesen megbízható forrásból — a féllivaltos közlemény tervezetét nem kívánja véglegesnek tekinteni, hanem az állam pénzügyi helyzetének figyelembe vételével, előbb tett nyilatkozatai sze-

falusi öreg ur: „Igazsága van! Publicze meg kell vallani, hogy igazsága van! A városi urak püsszegéssel akarták az öreg urat rendrehozni, de ő még hangosabban erősíté állítását. Ismét kipüsszegték. „Már miért ez a püsszegés? — fakadt ki jámbor falusi emberünk — hisz egy szóig igaz, amit mond az a becsületes jó apa?“

— Pszt!... Pszt!..

— Csak azért se pszt! — makkoskodék az öreg s a játszókhöz fordulva folytatá:

— Csak rakja le nemzetes uram azt a gaz fiut itt, mindnyájunk előtt, mert megérdemli!..

Most ismét nagy püsszegés támadt. Végre Kantor Gerzson, aki a rossz fiut játszá, vágta ketté a kómikus intermezzót, leszólván a színpadról.

— Hisz csak most következnek! Eppen le akart rakni apám, de hát ne zavarjon bennünket, uraságod. Bizza a lerakást apámra, majd ő eligazítja a dolgot!

— Igaz! Igaz! — vizonzá a nemes ember — csak tessék hát!..

— És így hallgatott el.

A Peleskei Nótárius felháborodása tehát nem levegőből kapott história. Balogh azonban nagyon megvigasztalta ez a dolog.

— Lám — így szólott magában — minap én, ujabban Divéki követett el némi gyarlóságot, most pedig egy a közönség köréből! Mire való hát a csüggedés? Ha eles-tünk, megbuktunk: keljünk fel s igyekezzünk új és jobb fellépéssel feledtetni gyarlóságunkat. Fel is tette magában, hogy acandó alkalommal szerepet kér és oly erőt fejt ki benne, hogy ötöt semmi sem hozza ki a sodrá-

rint fogja rendezni a kérdést. E tekintetben most folynak a pénzügyminiszteriumban a munkálato-k s erre a kormány a jövő hét folyamán tisztelgő küldöttség előtt ily értelmű nyilatkozatot fog tenni.

A Justh-pártkörből.

A függetlenségi Justh-párt klubja az este folyamán rendkívül népes volt. Az elnökség részéről gróf Batthyány Tivadar és Holló Lajos időztek fenn hosszabbban. A vitát tulajdonképpen a horvátországi állapotok dominálták és erős kritikákra szolgáltatott alkalmat az a válasz, amelyet Khuen-Héderváry miniszterelnök Batthyány interpellációjára adott. A párt tagjai el vannak határozva a horvátországi botrányos állapotokat energikusabb parlamenti akció tárgyává tenni és még a képviselőház szünete előtt ebben a kérdésben a képviselőházban felszólalások lesznek. A hétfői ülésen a párt tagjai közül Bakonyi Samu fog felszólalni a kultuszvitában. A párt hétfőn, 18-án, este 6 órákor értekezletet tart, amelyen a politikai helyzetet vitatják meg, de valószínűleg a delegáció kérdése is szóba kerül.

Budapest, december 16.

A képviselőház ülése. A képviselőház legközelebbi ülése hétfőn délelőtt tíz órakor lesz. Napirend: a közoktatásügyi tárcza költségvetési vitájának folytatása. Az ülés végén gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök válaszol gróf Apponyi Albertnak a háziorfoni Conrad vezérkarj főnök lemondása ügyében a kormányhoz intézett interpellációjára.

A fumei kormányzó — v. b. t. t. A király gróf Wickenburg István fumei kormányzónak a valóságos belső titkos tanácsosi méltóságot adományozta. Az erről szóló legfelsőbb kézirat a hivatalos lap egyik legközelebbi számában fog megjelenni. Gróf Wickenburg fumei kormányzó ma megjelent a képviselőházban, ahol üdvözlőtek kiténtetése alkalmából. A kormányzó felkereste gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnököt, jelentést tett neki és este visszautazott Fiumába.

Madarász József nem mond le. Ma híre jött, hogy idős Madarász József fia javára lemondani szándékozik mandátumáról s hogy ennek folytán már meg is indult a korteskedés a pártkereszturi körletben. Ez a hír azonban nem felel meg a valóságnak, mert az öreg Madarász teljesen jól érzi

ból „és ha mindjárt a ház égne — írja — még sem engedném többé magamon a fenuakadás gyalázatát megtörténni!“

Az első bukás után tehát nekiindult az első sikernek!

És erről az égő házról jut eszembe egy Gyimóthy nevű színész trükkje, aki nagyon rossz memóriájú férfiú lévén (amiben az alkohol is bűnös vala), úgy egyezett meg egy hasonzoró pajtásával, hogy ahányszor belesül, az mindig elküldje magát:

— Ég az istálló! Ég a kocsmá! vagy: Bedült a pincze!..

Mire a kirohanó publikum megfelejtkezett a belesülésről s a színész megmenekült a büntetéstől.

Persze, ezt sokszor egy faluban nem lehetett gyakorolni. Mindazonáltal a Hegyalja egy városkájában, ahol magasabb fokú volt a szesz és a lelkesülés egyaránt gyakrabban élt ezzel a hunczut fogással. Kétszer sikerült. Mikor harmadszor is beuesült: megint elordítja magát a pajtás:

— Ég a színház!..

De senki se mozdult. A pásztor, meg a farkas meséje. A közönség nem bizott a hírből.

— Fenét! Már kétszer felültettek bennünket. Nem megyünk! Folytassák!.. Tovább!

És az Isten őrizte a közönséget, hogy benn nem égett a vendéglő-színházban, mert ezuttal csakugyan kigyuladt a színház!

No de Gyimóthy sem hazudott többet egő színházakról!

magát s bármilyen száka is a kormány szemében, megtartja mandátumát, hogy az esetleges Lordnök-éget sikerrel elláthassa.

Zichy János tárczája.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, december 16.

Amint előre volt látható, a közoktatásügyi költségvetés nyomán megnyitották a szószilipek s még egy-két napig zuhogni fog ez az áradat, amely azonban aligha oly termékenyítő, mint a Nilus iszapja. Ma a munkapárt részéről Kenedi Gusztáv kezdte meg a vitát a különösen a pornográfia ellen kelt ki erős éll. Utána Török Kálmán és Horváth Mihály Kossuth-pártiak mondtak figyelemreméltó beszédeket, majd a Justh-párti Kelemen Samu hadakozott teljes hévvel a klerikalizmus, a felekezeti-ekedés sötét irányzata ellen. Még a nemzetiségi Damján Vazulnak volt valami kérelme, amire a vita folytatását hétfőre halasztották.

Részletes tudósításunk a következő:

Jelentések.

Návay Lajos elnök feltizenegy órakor megnyitja az ülést.

A múlt ülés jegyzőkönyvét hozzászólás nélkül hitelesítik.

Elnök bemutatja a Szolnokon megválasztott Sipos Orbán megbízólevelét. (Éljenzés.) Kiadják az igazoló-bizottságnak.

Fölolvassák az interpelláció-könyvet, amelyben gróf Batthyány Tivadar jegyzett be interpellációt a horvát választások tárgyában.

Az interpellációra fél háromkor térnek át.

A kultuszvita.

Következett a közoktatási tárcza költségvetésének tárgyalása.

Kenedi Géza az ellenzéki bírálattal szorban rámutat arra, hogy a közoktatásügyi költségvetésnek nemesak összességében, hanem a többi tárczához viszonyított százalékos emelkedése is a legnagyobb. Az a vád sem igaz, hogy a hadügyi kiadások mindent fölemésztenek, hiszen valamányszer a katonai kiadások emeléséről volt szó, a mi kormányaink viték mindig a legnagyobb harczokat Bécsben, hogy ezeket a kiadásokat redukálják. Ami emelés pedig e részben a kormány javasol, ez a legkevesebb, amennyivel a hadsereget fejleszteni kell. Azután kulturkérdésekről beszél. A képzőművészeti tanácsot reorganizálni kell. Főhívja a figyelmet a pornográfia veszedelmére. Irodalmi tanácsa útján akarja a tankönyvvizsgálatot végeztetni. A pornográfia is a sajtószabadságra hivatkozik.

Rákosi Viktor: Ez épp olyan, mintha a poloskák az állatvédőegyesülettől védelmet kérnének. (Nagy derűlttség.)

Kenedi Géza: Az irodalomban is benne kell lennie annak az erkölcsnek, amelyet az életben megkövetelünk. A költségvetést elfogadják. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Az elnöklést Jankovich Béla alelnök veszi át. Török Kálmán a népoktatás intenzívebbé tételét sürgeti. A vallás-erkölcsös nevelés fontosságát nemzeti szempontból tagadni nem lehet. Az állam azokat az iskolákat támogassa, amelyek az állam érdekeit szolgálják, ellenben tegye rá a kezét azokra az iskolákra, amelyek nem állanak a nemzeti eszme szolgálatában. (Helyeslés.) Nem hiva az általános államosításnak, hiszen a hazafias hitfelekezeti iskolák nagy szolgálatot tettek már és tesznek a magyar kultúrának. A tanítók fizetésrendezését sürgeti. Helyteleníti azt az irányzatot, amely a tanító-ság sanyaru helyzetét a tanítóknak hazafiatlan irányba való terelésére akarja felhasználni. Az elemi iskolákba be kell vinni a gazdasági tárgyakat. Fontos óvatása volna az iskolának az is, hogy a takarékoságra nevelje a gyermekeket. Főhívja a miniszter figyelmét az alkoholizmus ellen való küzdelemre. Már a nép is belátja az alkoholizmus veszedelmét, de mindaddig nem vár jelentős eredményt, míg a kormány többre becsüli a fiskális érdekeket a nép anyagi és erkölcsi haladásánál. Nem fogadják el a költségvetést. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Horváth Mihály a tanító-ság helyzetének tisztázását és sanyaru helyzetének javítását sürgeti. Helytelen dolog, hogy a törvény különbséget tesz állami és nem állami tanító között, hiszen képzésük is egyforma és ugyanazt a munkát végzik. Határozati javaslatot nyújt be, melyben a tanítók fizetésének az állami tisztviselőkével való összehangba hozását, az állami és nem állami tanítók fizetése között való különbség eltüntetését és a tanítóknak családi és drágasági pótlék kiutalását sürgeti. Párt-

Vasárnap, december 17.

EGYETÉRTÉS

állásánál fogva a költségvetést nem fogadja el. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Elnök öt percze felfüggeszti az ülést.

Szünet után.

Kelemen Samu a gyakorlati jelenségekből azt látja, hogy a kultuszminiszteriumban felekezeti-kedő politikát üznek. Az iskoláknál abban látja a felekezeti-kedést, hogy az új középiskolák tulajdonképpen felekezeti jellegűek. Elismeri a felekezeti iskolák fényes hivatását a múltban, nem is kívánja azok eltörlését, de mivel az oktatás állami feladat, az egyházaknak kell az államot ebben támogatniuk, nem pedig megfordítva. És azt látjuk, hogy a miniszter legutóbb csak két állami középiskolát állított fel, felekezeti középiskolát pedig ötöt. Helytelennek tartja azt is, hogy a miniszter 1912-ben 6.584.000 korona terhet vállalt át a felekezeti iskoláktól. De más oldala is van a dolognak. Ha valaki megszerzi nagy fáradsággal a tanári oklevelet, jogot formálhat arra, hogy elhelyezést találjon. Ha a felekezeti középiskolákat szaporítjuk, a másfelekezeti tanárokat megfosztjuk a lehetőségétől, hogy elhelyezkedhessenek. Még szomorúbb a helyzet a középiskolai internátusoknál. Nem anomália-e, hogy amíg egy állami internátus van, addig a miniszter husz felekezeti internátusnak ad jelentős segítséget.

Cserny Károly: Nagyon helyes!

Kelemen Samu: Szerinte ezek az internátusok állami pénzen a rideg felekezeti elkülönülést szolgálják. Rámutat arra is, hogy 1909-től 1911-ig összesen egy tanári állásra hirdettek pályázatot, a többi állást pályázat mellőzésével töltötték be. Ez szerinte azért történik, hogy bizonyos tendenzia érvényesüljön. Ugyancsak tendenciát lát a legújabbban történt öt igazgatói állás betöltésénél is. A felekezeti szellem előnyomulását nagyban szolgálják a kongrekációk. Nem tudja, ki intézi ezeket a dolgokat a miniszteriumban, de a jelenségekben a szélső irányzat érvényesülését látja. Már pedig a miniszteriumban nincs helye a szélső irányzatnak, ott a harmóniának van helye. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Minthogy a miniszterium működésében visszafelé fejlődést lát, a költségvetést nem fogadja el.

Damján Vazul a görög katolikus és görög keleti egyházak és nemzetiségi iskolák segélyezésénél követeli az arányosságot a többi iskolák segélyezésével. A tandíj-kárpótlást az iskolák számára szerint adják és a lelkész-segély a vallás nyelvére való tekintet nélkül adassék.

Elnök félháromkor félbeszakítja a tanácskozást, megállapítja a hétfői ülés napirendjét s átterti az interpellációkra. (Erről lapunk más helyén közlünk tudósítást.)

Budapest, december 16.

Kisbirtokos-kongresszus. Holnap délelőtt Földmészvársárhelyen az ország kisbirtokos gazdái kongresszust tartanak. A kongresszuson, amelyen mindama kérdések napirendre kerülnek, amelyek a kisbirtokosságot gazdasági és politikai értelemben érdeklik, a függetlenségi és 48-as párt, valamint a 48-as kiscgazdapárt is képviselteti magát. Az országos függetlenségi és 48-as pártot **Kun Béla**, a kiscgazdák pártját pedig **Szabó István**, **Novák János** és **Herczegh Sándor** országgyűlési képviselők fogják képviselni. A gyűlés rendkívül impozánsnak ígérkezik. A kongresszusra meghívták az Országos Iparügyiületet, az Országos és a Gazdaszövetséget is.

A bosnyák száborból. A szerajevói tartománygyűlés ma az 1907. június 30-iki kamattörvény novelláját tárgyalta, amely felhatalmazást ad a kormánynak, hogy az említett törvénnyel 10 százalékos megállapított kamatmaximumot, ha a gazdasági viszonyok miatt szükséges, a kereskedelmi kamara előzetes megkérdezése után" rendeleti uton felemelje. A jogügyi bizottság módosító indítványt tett, amely szerint a maximális kamat megállapítására nézve az osztrák-magyar bank kamatlába legyen irányadó. Midőn élénk vita után áttértek a szavazásra, kitűnt, hogy a ház nem határozatképes. Az elnök éles szavakkal ítélte el a képviselők hanyagságát s az ülést berekesztette. Legközelebbi ülés holnap.

EGYHÁZAK.

— (Uj kanonokok.) A király dr. Csernoch János kaloccai érsek előterjesztésére **Hünfner Lajos** őrszállási és **Kulcsich Illés** dusnoki esperespébánosokat a kaloccai főkapitány tiszteletbeli kónokkjává nevezte ki.

— (Lelkészválasztás.) Ujvidékről jelentik: A **Belohorszky Gábor** ev. főesperes nyugdíjba vonulása által megüresedett lelkesi állást ma töltötték be. Három jelölt volt: **Fabry János** kapinémefalvi, **Krafta Nándor** szuresini lelkes és **Kuszy Emil** besztercebányai hittanár. A tótok **Kraftot**, a pangermánok **Fabryt**, a magyarok pedig **Kuszyt** pártolták. Az utolsó pillanatban a tótok a pangermánokkal egyesülve, **Kraftot** elejtették, végül **Fabryt** nagy szótöbbséggel megválasztották. **Fabry** pangerman érületi. Hír szerint a választást megfélebbzik, mert **Fabry**, az egyházi törvények ellenére, önmagának korteskedett.

Kisebbségben maradt a bán.

Gróf Batthyány Tivadar interpellációja.

A horvát képviselőválasztások.

Budapest, december 16.

A szégyenletes, durva erőszakosságok dacára, amelyeket **Tomasics bán** a horvátországi választások alatt a közszabadságokon elkövetett, ma már teljes bizonyossággal megállapítható, hogy a bán és pártja mindjárt a választások első napján döntő vereséget szenvedett, amely csak súlyosbodott a mai második napon. Minden erőszak kárbaveszett tehát és csak arra volt jó, hogy még fokozottabban kompromittálja a külföld előtt Magyarország tekintélyét.

Ezt a körülményt a képviselőház mai ülésének végén gróf **Batthyány Tivadar** interpelláció alakjában tett szövé és kemény szavakkal bélyegezte meg a bán törvénytöréseit és erőszakosságait. Interpellációjára gróf **Khuen-Héderváry** Károly miniszterelnök érdemleges választ nem adott, csak pár szóban reflektált, azonban ez a pár szó máris elég ahhoz, hogy elképzeljük, mit is fog majd a miniszterelnök az érdemleges válasznál mondani. A miniszterelnök már ma Horvátország belügyének jelentette ki a horvát választásokat, amelyeket felfogása szerint csak a száborban lehet szövé tenni. Ez a kijelentés mindenestre igen ügyes kibúvó akar lenni a miniszterelnök részéről, de egyáltalában nem igaz.

A miniszterelnök nagyon jól tudja, hogy a magyar országgyűlésen a horvát képviselők egy része is helyet foglal, ennél fogva a magyar képviselőház előtt éppen nem lehet közömbös az, hogy a horvát delegáltak hogyan és miképp jutottak mandátumaikhoz?

Mai tudósításaink egyébként a következők:

Interpelláció a képviselőházban.

A képviselőház mai ülésén gróf **Batthyány Tivadar** szövé tette a horvát választásokat és a következő interpellációt intézte gróf **Khuen-Héderváry** miniszterelnökhöz:

Gróf **Batthyány Tivadar** a horvát választásokat teszi szövé. Föl kell e tárgyban szólnia, mert a horvát bán cselekedeteiért a magyar miniszterelnök a felelős. De szövé kell tennie azért is, mert a választást az egész külföld éber figyelemmel kíséri és ami ott lent történik, azért a magyar nemzetet teszik felelőssé. Már többször interpelláltak a horvát dolgok miatt és rámutattak arra, milyen fonák helyzet az, hogy a bán pénzügytérvezetési állást is tölt be. Azóta az történt, hogy a Horvát Országos Takarékpénztár megbukott. El lehet gondolni, milyen helyzet az, mikor egy olyan pénzügytérvezetési elnök a bán, a betevők elvesztik tőkájukat. Rámutat arra, hogy Horvátországban a sajtótörvényt nem annak szellemében kezelik. A cikkek egy egyszerűen elkobozzák, de soha az íróját esküdték elé nem állították. Nyilvánvaló, hogy ezek a törvényen nem alapuló elkobozások csak az anyagi megkárosítást és a zaklatást szolgálják. Jellemző dolog, hogy tegnap, a választás első napján a hat ellenzéki lapból ötöt elkoboztak. Így kezeli **Tomasics** a sajtószabadságot. Megállapítja, hogy a posta-, távirat- és pénzügyi ha-

tóságok vezettek Horvátországban a korteskedésben s erőszakkal terelték a választókat a kormánypárt táborába. Ez a magyar állam tekintélyének rovására megy. A presszionak, az erőszaknak olyan tömege történt Horvátországban a választások alatt, amelyen talán nálunk se volt. Egész sereg ellenzéki kerületben a jelöltet egyszerűen elzárták a választótól, a gyűléseket egyszerűen betiltották, sőt egy néhány jelöltet ki is tiltottak a kerületből. **Modrusán Gergelyt** egyszerűen letartóztatták és **megkötözve Zágrábra** vitték. A zágrábi rendőrkapitány becsúszta az ellenzéki iparosokat s megfenyegette őket, hogy nem kapnak a hatóságtól munkát, ha nem a kormánypárt jelöltjére szavaznak. Ez talán jobban tud korteskedni, mint a hivatalát ellátni. Ez a skandalumok netovábbja.

Jankovich aelnök: A képviselő urat rendreutasítom!

Lovászy Márton: Pedig az!

Elnök: Lovászy képviselő urat rendreutasítom!

Lovászy Márton: Európai botrány!

Elnök: Lovászy Mártont másodszer is rendreutasítom!

Gróf Batthyány Tivadar: Csak megbízható helyről kapott adatokkal dolgozik. Kirívó eseteket hoz föl arra, hogyan akadályozták meg, hogy a választók szabad akarata megnyilvánulhasson.

Lovászy Márton: Még a bán is így választották meg!

Gróf Batthyány Tivadar rámutat arra, hogy a bán **Ogulinban** megbukott s **Zágrábra is törvénytelen uton jutott mandátumhoz**. Bizonyítja, hogy a szerbek az unió alapján állnak, **Tomasics** ellenben a trialistikus törekvéseket pártolja. Főntartással közli azt is, hogy mindazok a sürgönyök, amelyekkel Zágrábról a vidékre értesítést akartak küldeni, nem érkeztek meg. Ezek az állapotok valóban nem méltók egy kulturállamhoz. Kéri a miniszterelnököt, előrelátóbb, törvénytisztelőbb embert állítson Horvátország élére. Kérdi a miniszterelnököt: minő intézkedéseket szándékozik tenni a Horvátországban az utolsó hetek és napok alatt a választási, sajtó- és gyülekezési szabadság ellen elkövetett számtalan súlyos törvényszegés megtorlása érdekében? (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök érdemben nem válaszolhat az interpellációra, mert nem határozatképes a Ház, csak pár rövid megjegyzést tesz. Nem tud róla, hogy Zágrábra valamely bank megbukott volna. A sajtó ügyében autonóm törvények alkalmazásáról van szó s ennek megbeszéléséről nem itt, hanem a horvát országgyűlésen lehet csak szó. (Zaj a baloldalon.) Ugyanaz áll a választásokra is. Ebben a kérdésben mi nem lehetünk bírák.

Lovászy Márton: De a mi rovásunkra megy, miniszterelnök ur!

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: A választási részletkérdésekre nem reflektálhat, csak jelzi, hogy **Tomasics** bán két ellenjelölt ellen abszolút többséggel választották meg. **Scotus Viator** is lenn járt Horvátországban s örült neki, ha az ellenzék győzött. Hogy mit jelent ez, annak megítélését a Házra bizza.

Gróf Batthyány Tivadar reflektál a miniszterelnök szavaira. **Scotus Viator**. (Nagy derűtség s felkiáltás a jobboldalon: **Scotus! Scotus!**)

Lovászy Márton: Micsoda cinizmus, így tárgyalni ilyen dolgokat.

Gróf Batthyány Tivadar: Tudja, hogy **Scotus Viator** Magyarország legnagyobb ellensége, de nem akarja, hogy Magyarország rovására igazat mondjon a horvát viszonyokról. Ezért nem akarja, hogy Horvátországban ilyen választási visszaélések történjenek. (Élénk helyeslés a baloldalon.) A bán felelős a miniszterelnöknek, a miniszterelnök pedig a Háznak, jogunk van tehát ezekért az állapotokért a miniszterelnököt kérdőre vonni. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Elnök ezután félnégy óra után berekeszti az ülést.

Tomasics mandátuma.

A zágrábi első kerületben, ahol **Tomasics** bán jelölték **Nikolics** volt vicében ellen, **függőben van a választás**. Mivel a bán megválasztására nem számíthatott, a választási aktus idő előtt bezárták, már a választói helyiség előtt még egész sereg választó várakozott. Ennek a választói küldöttségnek elnöke, **Taborsky** városi szenátor azért sietett a választást berekeszteni, mert **Tomasics** bánnak ebben a pillanatban tíz többsége volt s **okvetlenül pótválasztásra került volna a sor**, ha a választói helyiség előtt várakozó ellenzéki választók leszávazhatnak. Az elnök jogtalan eljárásának láttára a küldöttség valamennyi tagja fülkelt és kijelentette, hogy **leteszi hivatalát és a bán megválasztását el nem ismeri**. **Tomasicsot** tehát jog szerint

nem választották meg, hanem új választásnak kell alávetnie magát. A küldöttség tagjai között volt egy városi tanácsos is. Mint hírlük, a város rendkívüli közgyűlésén ez a tanácsos olyan indítványt akar tenni, hogy *Taborsky szenátus ellen közokirat-hamisítás miatt indítsanak eljárást* s a vizsgálat tartamára függeszték föl állásától.

Az első kerület választási küldöttsége különvéleményt jelentett be, amelyben tiltakozik az ellen, hogy *Tomasics óránt megválasztott képviselőnek jelentsék ki*. Ha a tiltakozásnak nem lenne meg a kellő eredménye, a horvát országgyűlés elővizszi az ügyet.

A tegnapi nap eredménye.

A tegnapi nap — lehet mondani — eldöntötte a horvát választási harcot. A bátralevő 29 kerületben ma és hétfőn megejtendő választásoknál a kormány számba sem jöhet, hiszen csak tisztára ellenzéki kerületek, hol a kormány jelöltet so tudott állítani. A tegnapi választások eredményeképp megválasztottak 12 Staresevic-féle jogpártit, 18 kormánypártit, 18 horvát-szerb koalíciót. Ez utóbbiak négy kerületében a választást felfüggesztették, bár a koalíciós jelöltek túlszámú nagy többsége volt. Ezek a kerületek: Károlyváros, Vrbovske, Korenica és Sluni. Tizenegy kerületben pótválasztás lesz.

Szenzációsabb bukások is voltak. Így *Oguliban* a bán *Nikolics* volt osztályfőnökkel, *Miholjacban* Chavrak vicebán *Poljak* koalíciós jelölttel szemben megbukott. Varasdon dr. *Magdica*, a koalíció vezére, a bán bizalmasát, dr. *Rorauert* buktatta meg. A parasztpárt tegnap egyetlen mandátumot sem kapott.

Ma a tizenegy pótválasztáson kívül tizenegy rendes választás lesz, hétfőn ismét tizenegy kerületben lesz választás s 29-én még egy választás lesz Salatinában. A tegnapi eredmények után máris megállapítható, hogy a *kormánynak legjobb esetében 23 mandátuma lesz*. Ha figyelembe vesszük azt, hogy a múlt országgyűlésen két párt 20 embere támogatta a kormányt, bizást megállapítható, hogy ezért a pár mandátumért kár volt az a sok erőszakoskodás, amely a népet valóságilag szegatottságba sodorta.

A mai választások.

A választás mai második napján *Novskában* — mint táviratozzák — *Orsanics* Ottó gyógyszerészt választották meg kormánypárti programmal. A többi kerületekben csak a különböző ellenzéki pártok jelöltjei állottak egymással szemben. A mandátumok nagy részét ma a jogpárt nyerte meg.

Dr. *Frank József* régi kerületéről betegségére való tekintettel lemondott és fiát, *Frank Ivánt* ajánlotta, akit tényleg meg is választottak.

Eszéken pedig dr. *Pinterovics* és *Krausz* Richárd ellenzéki képviselőket választották meg, az utóbbit *Brosán* osztályfőnökkel szemben.

Gospicban dr. *Ruzics* Iván jogpártit választották meg *Surmin* koalícióssal szemben, *Dugozelóban* pedig *Predanec* parasztpártit.

Dr. *Horváth* Sándort, a jogpárt vezérét *Novinaróban* választották meg.

Svet-Iván-Zabno-ban *Milobar* egyetemi tanárt egy mérsékelt jogpárti politikust választották meg. *Casmában* *Novrekovics* parasztpártit választották meg.

Slunjban *Prbicsevics* Valérián győzött.

Stubicán *Novoszel* koalíciót választották meg.

Pakráczon a mai pótválasztáson *Markovics* Milenko koalíciós jelölt csekély szótöbbséggel győzött *Grubic* kormánypárti jelölttel szemben.

Eddig a pótválasztásokkal egyetemben 70 kerületben választottak. Ebből megválasztottak 21 kormánypártit, 18 koalíciót, 20 jogpártit és 6 parasztpárti jelöltet, továbbá a két észéki független képviselőt. Három pótválasztás eredménye még nem érkezett be. Ezenkívül még négy pótválasztás és hétfőn 14 eredeti választás lesz, amelyek azonban már nem billenthetik helyre a bán gyászos kudarcát.

KÜLFÖLD.

Khuen-Héderváry a külpolitikai helyzetéről.

— Nines bajban a monarchia. —

Budapest, december 16.

A magyar miniszterelnök ma egy könyomatú lap tudósító útján nyilatkozott a monarchiának külpolitikai helyzetéről. A könyomatú lap tudósító munkatársának arra a kérdésére feltételezhető-e, hogy Olaszország afrikai akciója valami befolyással lehetne Ausztria-Magyarország külpolitikai helyzetére s hogy van-e alapja annak a széles körben elterjedt hiedelemnek, hogy a tripoliszi akció külpolitikánkban beállható irányváltást fog előidézni, a következőképen nyilatkozott:

— A leghatározottabban jelenthetem ki, hogy *Olaszország tripoliszi akciója monarchiánk Balkán-politikájára semmiféle változással nem lesz*, már csak azért sem, mert a nagyhatalmak minden igyekezte arra irányul, hogy a *statusquo fentartassék* és az olasz török konfliktus lokalizáltassék.

A tudósító, utalva arra a konfliktusra, amely a marokkói kérdésben Anglia és Németország között felmerült, megkérdezte a miniszterelnököt, vajjon ez az ügy végleges befejezést nyert-e és közvetlenül nem érintette-e külpolitikánk irányát és nem veszélyeztette-e annak alapjait.

Erre nézve gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök azt a választ adta, hogy a marokkói kérdésben keletkezett angol-német félreértés aktái végleg le vannak zárva, a félreértés öröndetes befejezést nyert és monarchiánkat, s ennél fogva természetesen külügyi politikánkat egyáltalában nem érintette.

Végül arra a kérdésre, hogy milyen motívumok szabályozzák a vezérkari főnököknek a külügyminiszterhez való viszonyát, a miniszterelnök így válaszolt:

— Hogy mik azok a normatívumok, amelyek a vezérkari főnököknek a külügyminiszterhez való viszonyát szabályozzák, s hogy léteznek-e egyáltalában, azt nem tudom, de a *vezérkar viszonya a külügyminiszterhez mindenestre úgy jellemezhető, hogy az informatív természetű*.

A Reichsrath ülése. Mint Bécsből jelentik, a képviselőház ma hozzájárult az állami alkalmazottak ügyében kiküldött bizottság javaslatához, mely szerint az államvasuti hivatalnokok, altisztek, szolgák és munkások anyagi helyzetének megjavítására összesen 38 millió korona fordítandó. A legközelebbi ülés hétfőn lesz.

Orosz-Lengyelország megcsönkítése. Pétervárról táviratozzák: A duma éjjeli ülésében folytatta a chelmi törvényjavaslat általános vitáját. 107 szónok jelentkezett szólásra, kik közül *Nakoneczny* (lengyel) és *Rodicsev* (kadét) beszélték. *Nakoneczny* rámutatott arra, hogy a harmadik duma a *lengyeleknek csalódást okoz*. A törvényjavaslat szerzői, akik azt állítják, hogy *Chelm orosz vidék*, nagyobb jogosultsággal *Magyarországot mondhatnák oroszának*, ahol több rutén lakik, mint a chelmi kormányzóságban. A chelmi kormányzóság kiszakításának dolgát, mely a még a reakció legelőrébb korszakaiban is ellenérték a hivatalos körök, most a nacionalisták meg akarják valósítani. A harmadik dumának az a célja, hogy a *lengyel népet ne csupán oroszítsa, hanem ki is irtsa*. Így fejezte be szavait: *Még egy életideget kiszakíthatnak belőlünk, de még sem fogunk megszűnni élni. Népünk ereje mindent túl fog élni*.

A marokkói egyezség a francia kamarában. Mint *Párisból* jelentik, a képviselőházban odáig fejlődött a marokkói vita, hogy hétfőn már *Caillaux* miniszterelnökön lesz a sor. A miniszterelnök politikai barátai mondják, hogy *Caillaux* arra fogja alapítani fejtegetéseit, hogy az 1904 évi német-francia szerződés idejét multia s új tárgyalások váltak szükségessékké Németországgal. Ez a felfogás elítélő *Clemenceau* politikájára nézve s azért sietett *Clemenceau* a miniszterelnök beszédének elébe vágni. Nagy szolgálatot tett a miniszterelnöknek *Millerand* tegnapi beszédével, amely abban csendült ki, hogy a marokkói szerződés, he-

lyes csapatokon jár s ő a maga részéről elfogadja. Ez a körülmény is arra vall, hogy *Millerand* lesz a rekonstruálandó kabinetben a külügyminiszter, miután *de Selves* és *Delcassé* kiválik a kormány kötelékéből. A kamara mai ülésén is a német-francia egyezményt tárgyalta. Ma a pártok szónokai bírálták az egyezményt.

Az angol trónbeszéd. Londonból jelentik: A parlamentet tegnap trónbeszéddel rekesztették be, mely azt mondja, hogy *Anglia viszonya az idegen hatalmakhoz állandóan barátságos*. Az uralkodó örvend annak, hogy konstatálhatja, hogy a német-francia marokkói tárgyalások befejezést értek. Ami a Törökország és Olaszország közt folyó sajnálatos háborút illeti, Anglia szigorúan neutrálisnak vállotta magát. A trónbeszéd szól ezután a legutóbbi nyáron lefolyt birodalmi konferenciáról, amely lényeges bizonyossága annak, hogy az egyesült királyság kormányai állandó egyetértésben vannak. A trónbeszéd azon reménynek ad kifejezést, hogy a kereskedelem kifejllesztése ügyében kiküldendő királyi bizottság oly eszközöket fog megállapítani, amelyek a birodalom egyes részeinek kölcsönös forgalmát előmozdítják és nagyobb jólétet fognak biztosítani. Reméli továbbá, hogy az új biztosítási törvény hozzá fog járulni ahhoz, hogy a munkásnyomor enyhüljön. A trónbeszéd czéloz a szerzői jogra vonatkozó törvényjavaslatra, amelynek segítségével Anglia hozzájárulhat majd a legutóbb Berlinben létrejött konferenciához.

Anglia — Olaszország mellett.

— Ujabb hírek a tengeri akcióiról. — A diplomaták békekísérletét. — A török alkotmánymódosítás. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, december 16.

A háborus helyzetnek ma egyetlen új mozzanata, hogy Olaszország ismét tervezi a flottakációt és megnyerte ehez Anglia hozzájárulását. Ez a valószínűtlen hír nem Rómából jön, hanem Konstantinápolyból, azzal a kommentárral, hogy egy, a portával baráti viszonyban lévő nagyhatalom értesítette erről a portát. Az egyéb oldalokról jövő értesülések szerint azonban az entente-hatalmak diplomatái nem hisznek a hír valószínűségében s inkább remélik, hogy a porta végre feladja a merev álláspontját, ami azonban csak a török alkotmánymódosítás véghezvitele után lesz lehetséges.

Mai híreinket a háborus helyzetről így adjuk:

Anglia támogatja a flottaakciót.

Konstantinápoly, december 16.

A portát egy vele baráti viszonyban lévő nagyhatalom értesítette, hogy *Olaszország flottaakcióját néhány nap alatt keresztül fogja vinni* és egyidejűleg az Archipelagusban lévő szigeteket és *Szmirnát meglátadja*. Anglia néhány nap óta *be van avatva a tervbe*, amelyhez hozzájárult, dacára a formális tiltakozásoknak és az angol közvélemény ellenzésének, amely a konstantinápolyi angol nagykövetség épületében támadt tüzet az olaszok bosszuművének tartja Anglia eddigi magatartása miatt.

Az entente hatalmak a béke mellett.

Róma, december 16.

A „Corriere della Sera” filippopoliszi jelentése szerint az entente hatalmak konstantinápolyi nagykövetei mindent elkövetnek, hogy a *portát elmentőlésának a feladására rábírák*. Ugyanilyen lépéseket tesznek a hatalmak Rómában is. A tárgyalásokat a francia nagykövet vezeti. A Párdés akkor jut dőlére, amikor a nagyvezír az alkotmány megváltoztatását keresztülvizsi és lehetővé válik rá nézve, hogy a kamarát feloszlassa.

A török alkotmánymódosítás akadályai.

Konstantinápoly, december 16.

A nagyvezír által benyújtott alkotmánymódosítási törvényjavaslat az ifjú-török párt felelőben is heves ellentállásra talált. A javaslatot csak

Vasárnap, december 17.

EGYETÉRTÉS

7

a régebbi pártminiszterek és befolyásos párttagok támogatják.

Egy vörös félhold egészségügyi csapat, amelyet Egyiptomban szerveztek, Benzhaziba érkezett.

Konstantinápoly, december 16.

Sűrűn megtelt padsorok és karzatok előtt és nagy figyelem közepette kezdte meg ma a kamara a kormány sürgős törvényjavaslatának tárgyalását, amely feljogosítja a szultánt, hogy a kamara és a kormány közt fennálló konfliktus esetén a kamarát feloszlatassa a szenátus megkérdőjezése nélkül, háboru esetén pedig a kamarát elnapolhassa. A javaslat indokolása szerint meg kell változtatni a revideált alkotmány azon rendelkezését, hogy a kamara feloszlásához feltétlenül szükséges a szenátus hozzájárulása, mert ez állandóvá tenné a konfliktust a törvényhozó és végrehajtó hatalom közt. Az ellenzék zajos közbeszólásaitól sűrűn félbeszakított beszédben a nagyvezér kifejtette, hogy a törvényjavaslatot főleg azért nyújtotta be, mert azon esetben, ha Olaszországgal béketárgyalásokra kerülne a sor, erős kormányra lenne szükség. Visszautasította ezután az ellenzéki sajtó vádjait, melyek szerint ő a kamarát fel akarja oszlatni és államcsínyre vagy az alkotmány felfüggesztésére készül. Tiltakozik azon megjegyzések ellen is, hogy ő eszközölte ki annak idején az első alkotmány felfüggesztését, mert abban az időben nem is volt a hatalom birtokában. Azt, hogy visszaállítsák az uralkodó kizárólagos házfelozlatási jogát, Sadik ezredes követelte és a legutóbbi ifjútörök kongresszus határozta el, ami megfelel nemcsak a kormány programjának, hanem minden más állam alkotmányának is. Végezetül a nagyvezér újból kijelentette, hogy nem akarja feloszlani a kamarát.

Oroszország engedékenysége.

Konstantinápoly, december 16.

A portát az elterjedt véleménnyel ellentétben határozottan biztosították, hogy Oroszország a Dardanellákra vonatkozó óhajait Ausztria-Magyarország és Anglia tanácsára huzamosabb időre felfüggesztette, hogy politikáját egészen Perzsiára koncentrálhassa. Erre nézve tárgyalások vannak folyamatban a porta és az orosz kormány között, amelynek az eredményét a napokban Pétervárról fogják közzétenni.

Vilmos császár a béke mellett.

Berlin, december 16.

A Deutsche Bank vezérigazgatója tegnap kihallgatáson volt a császárnál és behatóan referált a Bagdad-vasút építéséről. Az audiencia után a császár a török nagykövetet fogadta s ez alkalommal biztosította őt, hogy nagyon örülne, ha — amint reméli, — a török-olasz háború hamarosan véget érne. Azt mondta a császár, hogy talán már napok múlva meg fog róla győződhetni Törökország, hogy számíthat a német birodalom támogatására.

Az olaszok kegyetlenkedései.

Róma, december 16.

Az *Il Momento* nevű torinói klerikális napilap *tripolisi* jelentést közöl, amelyhez sem ez a lap, sem egyetlen más olasz ujság sem fűz egyetlen rosszaló szót. A jelentés így szól:

A mi alpesi vadászaink nagyon haragvannak, mert nem atlétákkal kell küzdeniük és megvetik azokat a fekete majmokat, akik ravasz eszközközös folyamodnak. Ellenséggel szemben fegyvert kell használni; a *beduinokat* ellenben csak *ragdosni és ütni kell*. Egy arabs ember megkísérelte, hogy átjusson az előrsi vonalon. Ugy csuszott, mászott mint egy kígyó. Utközben meglepett egy műszaki katonát, akire rásütötte a fegyverét, de a golyó csak félbeszűnt. A katona hirtelen megfordult és mivel látta, hogy a nagy közelség következtében fegyverét nem használhatja, rároliant az ellenségre és *havas birkózás* támadt. Egy alpesi vadász, aki a közelben dolgozott, odasietett és *éklével akkorát ütött az arabra*, hogy összeesett, mint valami zsák. Amikor magához tért, az alpesi vadász ökölcsepásokkal és lábrugásokkal egészen a dombig kergette, ahol az alpesi vadászok tábora volt. Itt

három vagy négy katona igen mulatságos játékot kezdett: labdajátékot, amelyben természetesen az arabs volt a labda. Minden rugásra tíz méterre röpült és a többi alpesi vadász nevetve nézte ennek a majomnak az arczjátékát. Egy káplár véget akart vetni ennek a játéknak és az arabsot jól irányzott rugással *belökte egy mézsgödörbe*. Amikor onnan nagynehezen kihúzták, nem volt meg a régi fajtája: egészen fehér volt. Ilyen állapotban a parancsnoksághoz vezették a foglyot, ahoi a tisztek jól nevettek rajta. Az életét megkímélték. A parancsnokság nem lövette agyon, talán azért, mert a sok rugás és ökölcsepás, amugy is eléggé megleckéztette már.

„Egyesült kínai államok“.

— Megalakul a kínai köztársaság. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, december 16.

A kínai forradalom végre elcsendesedett és most már véglegesen megállapítható, hogy Kínából köztársaság lesz. Hosszas alkudozások folytak és folynak egyre a felkelők és a császáriak között s ezeknek a tárgyalásoknak előrelátható eredménye a kínai köztársaság, amelynek neve „Egyesült kínai államok“ lesz.

A forradalmárokkal való tárgyalásra a kínai minisztertanács delegációt küldött ki, amely a következő pontokat terjesztette elfogadásra a felkelők elé:

1. Kína ezentúl is monarchia marad, de czime „Egyesült kínai államok“ lesz.
2. A császár megmarad egyeduralkodónak, de a király címet veszi fel.
3. A két kamara az Egyesült-Államok képviselőiből fog állani és az államok elnökét a nép fogja választani.
4. Az összes privilégiumokat megszüntetik.
5. Az adminisztratív hatalom az Egyesült-Államok elnökének kezében lesz, a király állami ügyekben nem fog dönteni és csupán udvari hivatalnokait fogja kinevezni.
6. Az Egyesült-Államok valamennyi polgára egyenlő jogokat fog élvezni az elnök és a király kivételével, akik egyenlő tiszteletben részesítendőek.
7. A király nem felelős.
8. A parlament határozatai megdönthetetlenek.
9. A királynak és az elnöknek nem lesz vétőjoga.
10. Az elnöknek a parlament elhatározása után joga van hadüzenetre, békekötésre és más hatalmakkal való egyezmények kötésére.
11. A bíróságok függetlenek lesznek.

Ezek voltak a tervezett egyezmény pontjai, amelyeket visszautasítottak a forradalmárok. Ellenben elfogadhatónak jelentették ki a következő alkotmánytervezetet:

A monarchisztikus államforma annyiban fog változni, hogy megmarad az uralkodó, de királyi címet kap s mellette elnöki állást létesítenek, amelyet népszavazás útján töltenek be s a megválasztott elnök a parlament két kamarájának is elnöke lesz, a czime pedig az *Egyesült kínai államok elnöke*. A király éviáradékát a parlament határozza meg, államügyekben nem dönt korlátlanul, hanem csak a törvényhozás hozzájárulásával, míg az Egyesült kínai államok elnöke a közigazgatás legfőbb intézője lesz. Az új alkotmány értelmében a kínaiakat a mandzsukkal egyenlő jogok illetik meg. Az elnököt a nép négy évre választja. A királynak csak az udvartartás hivatalnokait van joga önállóan kinevezni s a királlyal egyenlő hódolat illeti meg az elnököt is.

Ilyen alapon létre fog jönni a béke. A köztársaság elnöke dr. Szun-Yat-Sen, fővárosa pedig Nanking lesz. Dr. Szun-Yat-Sen, aki több hónapot töltött Amerikában és Európában, tegnap érkezett meg Dél-Kínába.

Pekingből az a jelentés érkezett ide, hogy a kínai kormány delegátusa, Tong, holnap Sanghajba érkezik, tárgyalni a forradalom vézeivel. Remélik, hogy a tárgyalások kedvező eredménnyel végződnek, mert Tong szabad-

elvi ember és különben is rokonszenvez a mozgalommal.

A forradalmárok közt van egy áramlat, amely kitart a dinasztia mellett, ha ez elegendő garanciát ad, hogy tiszteletben fogja tartani az alkotmányt és az egyes tartományoknak széleskörű autonómiát biztosít. Mint Sanghajból táviratozzák, a forradalmárok bizalmi férfainak legnagyobb része már el is fogadta Juansikkaj békefeltételeit, s ezzel a mai napon befejeződött Kína nagy forradalma és a köztársaságok száma néhány nap múlva egyvel több lesz.

A Mücsarnok jubileumi kiállításának megnyitása.

— Gróf Andrássy Gyula a királyról. —

Budapest, december 16.

A Mücsarnok szokásos vernissagejaitól méreteinben, fényességében és ünnepességében jelentősen különbözött a ma délutáni, mely a félszázados jubileumát ünneplő Országos Képzőművészeti Társulatnak teli tárlatát avatta fel. A megnyitási ünnepély minden tekintetben méltó volt a kiállításhoz, mely a magyar művészet legjelesebb képviselőinek munkáit tartalmazza és különös örömmel töltheti el a modern törekvések minden barátját az a tudat, hogy ezen a jelentős ünnepi tárlaton jutnak először szóhoz, meglehetősen teljes összességben, az új irányok, új meglátások művészi hitvallói az eddig-élő szigorú, konzervatív sáncok között meghuzódó Mücsarnokban. Mintha az ötvenéves jubileum egyúttal a megújulásnak, a művészi szabadság diadalmos győzelmének ünnepe is volna.

A vernissage fényét nagyban emelte az a körülmény, hogy a király is képviseltette magát a magyar képzőművészet félszázados ünnepén. A király képviseletében József főherceg jelent meg Augusta főhercegnővel és az udvar jelenléte csillogó pompát vitt az előkelő közönséggel zsúfolva, fényesen kivilágított termekbe. A főhercegi párt és kíséretét a világoskék dolmányu, fehérkucsma magyar hajduk kordonja vette körül és kísértő végig teremről-teremre, melyek mindegyikében hosszasan időztek a fenségek és a legnagyobb érdeklődéssel nézték meg a kiállítás minden egyes darabját.

Jóval öt óra előtt zsúfolásig megtelt a Mücsarnok mind a tizenhét terme előkelő közönséggel, melynek soraiban a kormány, az országgyűlés mindkét házának tagjai, a Tudományos Akadémia, a Szépművészeti Múzeum, a Nemzeti Múzeum és a többi művészeti és tudományos testületek képviselői nagy számban jelentek meg.

Ott voltak gróf Andrássy Gyula, a Társulat elnöke, báró Forster Gyula, a Társulat alelnöke, gróf Zichy János, vallás- és közoktatásügyi miniszter, Návay Lajos, a képviselőház elnöke, gróf Csöky Albin, a főrendiház elnöke, dr. Jankovich Béla, a képviselőház alelnöke, Berzeviczy Albert, a Tudományos Akadémia elnöke, Wassics Gyula, a közigazgatási bíróság elnöke, Balogh Jenő, Molnár Viktor és Návay Szabó Sándor kultuszminiszteriumi államtitkárok, Gromon Dezső és Bolgár Ferenc v. b. titkos tanácsosok, nyug. államtitkárok, Fülepp Kálmán főpolgármester, Bárczy István polgármester, Rózsavölgyi Gyula, Vassilovits János és Bódy Tivadar alpolgármesterek, Boda Dezső főkapitány, valamint nagy számban a kiállító művészek és a Képzőművészeti Társaság tagjai.

A király képviselőjét a Mücsarnok bejáratánál gróf Andrássy Gyula, báró Forster Gyula v. b. t. tanácsosok, Jendrassik Jenő igazgató, Zala György, Lechner Ödön, Dudits Andor igazgatósági tagok, Ambrozovits Dezső titkár és Lesskó János helyettes titkár fogadták a Társulat részéről. Pontban 5 órakor érkezett a Mücsarnokba József főherceg és neje Augusta főhercegnő. Kíséretükben voltak Szapáry József valóságos belső titkos tanácsos, főudvarmester és Majláthy Anna udvarhölgy. A főhercegi párt gróf Andrássy Gyula, a Mücsarnok bejáratánál néhány meleg szóval fogadta és azután a közönség sorfala között a Mücsarnok első termébe kísérté.

A Mücsarnoknak ez a nagy terme ragyogó kőpet öltött. Az urak legnagyobb része frakkban je-

lent meg, számosan érdemeikkel díszítve. A hölgyek közül sokan pompás estélyi öltözéket viseltek, amelyek fényét emelte a sok ragyogó ékszer és az a sok szép virág, amelyekkel a termetet feldíszítették. Amikor a főhercegi pár a titkos tanácsosoktól kísérve a terembe érkezett, a közönség gyűrűje szűkebb körre szorult, mindenki köze! akart állani a szónokhoz, akinek hangját éppen a nagy zsufoltság miatt nem lehetett elég jól hallani. Amikor a főhercegi pár a nagyterembe érkezett, a kupolacsarnokban felzendültek a Himnusz hangjai, melyet szimfonikus zenekar játszott Kun László karnagy mesteri vezetésével. Ezután a beszédek következtek.

A megnyitás.

A társulat nevében gróf Andrássy Gyula a következő beszéddel kérte fel a főherceget a tárlat megnyitására:

Fenséges uram! Mindenekelőtt legyen szabad az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat nevében hódolatteljesen megköszönni, hogy ő felsége, szeretett királyunk magát a mai napon képviseltette és éppen fenséged személye által, akit minden magyar ember annyira tisztel, annyira becsül és annyira szeret. (Hosszas, lelkes éljenzés.) A Képzőművészeti Társulat ötven év óta működik; kérdések nélkül mondhatjuk, szép sikereket ért el. Az a mag, amelyet néhány lelkes ember félszázad előtt elvetett, terelvényes fává nőtt, amelynek gyümölcsét ma a magyar művészek élvezik. Amikor ez a Társulat megalakult *Munkácsy* Mihály fiatal, igénytelen festő volt, akitől a Társulat segélyképpen megvevett egy képet nyolcvan forintért. Azóta ő halhatatlanná, világhírűvé vált és mellette sok magyar művészünk volt és van. *Zichy* Mihály *Lotz* Károly, *Széchenyi* Bertalan; ezek minden nemzetnek büszkeségét képezhetnék, akármilyen nemzetnek tagjai igyekeznek volna. És ez elhalt nagy művészek mellett van még sok kitűnő művészünk, aki jelenleg is él és működik. Művészetünk állaga is jó; európai nivón áll. Megállja a nemzetközi versenyt mindentűnt. Nincs kulturális munka, a melyben nagyobb eredményeket értünk volna el mi magyarok, mint a képzőművészet terén. De azért kerántsém bizakodjunk el. Amit elértünk, az ösztönözött további munkára, nagyobb erőfeszítésre. Erős meggyőződéseim, hogy még távolról sem értük el azt a nivót, amelyre képes a magyar tehetség. *Széchenyi* István grófnak, a legnagyobb magyarának az az ismertetése, hogy Magyarország nem volt, hanem lesz, azt hiszem a magyar művészetre is alkalmazható. *Széchenyi* ezt a mondását nézetem szerint talán tévesen indokolta meg. Ő azt mondta, hogy mert nem volt Magyarország, azért lesz. Ha nem lett volna ezeréves történelmünk, ha nem lett volna bennünk sok dicsőség, sok erény, akkor nem volna reményem a jövőben, akinek múltjában nincs öröm, annak jövőjében nincs remény. Hogy ha bizva bízhatunk a jövőben, ezt azért tehetjük, mert nehéz viszonyok között, igen mostoha körülmények közepette, erényt, bátorságot, kitartást és tehetséget tudunk mutatni. Ez teszi alapossá, tudományosan beigazolta azt a reményt, hogy ha viszonyaink javulnak, ugy a multat elhomályosító jövőt fogunk elérni.

Igy áll ez a művészet terén is. Éppen mert szép művészetünk volt már mostoha időkben is, amikor a magyar nép küzdve-küzdött fenmaradásáért, amikor lángban állottak városaink, művészeink géppontjai, akkor is volt már egy nagy festő: *Mányoki*, aki európai nivón állott. Ha ilyen viszonyok között is eredményt érhetünk el, ugy bátran remélhetjük, hogy összetartva, támogatva a tehetségeket sokkal nagyobb eredményeket fogunk elérni. (Leikes éljenzés.)

Ahhoz, hogy ezt a nagy eredményt elérjük, nézetem szerint főleg két dolog szükséges. Az egyik prózai dolog és az abban áll, hogy nagyobb pénzáldozattal támogassuk a magyar művészetet. Megérdemli azt. Sokszor hallom ugyan, hogy egy olyan országban, ahol kevés az elemi iskola, ott bajos többet áldozni képzőművészeti és művészeti célokra, de ezt az okoskodást én el nem fogadhatom, mert itt semmi sablon nem lehet felállítani. Ha tehetség van, arra áldozni kell. A magyaroknak van tehetsége a képzőművészet iránt. Bűnt követne el a társadalom és az állam, hogy ha nem támogatná s nem törekednék megismosítani a magyar képzőművészetet.

A második nagy szükséglete a művészetnek, hogy a magyar intelligencia szeresse a magyar művészetet, becsülje meg a művészeti munkát és legfőként tisztelje annak szabadságát. Csak szabadsággal lehet eredményeket elérni. A művészet belső lélektani prozesszus. Senkinek e földön meggyőződést parancsolni nem lehet. Nincs az a hatalom, amely egy más szellemi meggyőződéstől megfoszthatna valakit, avagy amely másnemű meggyőződést adhatna valakinek. Azért a művészetet hagy-

juk szabadon. Szeretettel bíráljuk meg alkotásait. Hogy tiz művészt, aki egy elhibázott irányban dolgozik, tönkreteszünk, nem használunk annyit a művészetnek, mint amennyit ártunk, hogy ha egyetlen reménydus csirát elfojtunk! (Leikes éljenzés.)

Ezzel befejeztem azt, amit röviden elmondani óhajtottam. Arra kérem Fenségedet, hogy ő császári és Apostoli királyi felsége képviselőjében a Képzőművészeti Társulat jubiláris tárlatát megnyitni kegyeskedjék.

A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után *József* főherceg a következőkben válaszolt az elnök üdvözlő beszédére:

Nagyméltóságú elnök ur! Mindenekelőtt fogadja nagyméltóságod hálás és őszinte köszönetemet az őszinte és meleg üdvözléért, amelyet nem fokok elmulasztani ő felségénél tolmácsolni. Nagyméltóságod kifejtette a Képzőművészeti Társulat ötven esztendősi működését. Nekem nem marad más hátra, mint azon igaz benső óhajomat kifejezni, hogy a magyar képzőművészet ezen az alapon tovább is haladjon és ne csak egy nivóra emelkedjék az európai szomszédokkal, hanem vezérserepet érjen el. Ezzel ő császári és apostoli királyi felsége nevében a kiállítást ezennel megnyitom.

A főherceg szavait zajos éljenzéssel kísérte a közönség. A főhercegi pár ezután a Társulat elnökségének vezetésével megtekintette a tárlatot, amely rendkívül megnyerte a főrangú vendégek tetszését.

A félszázados jubileumi ünnepséget a Képzőművészeti Társulat ünnepi lakomával fejezte be, amelyet este kilenc órakor tartottak meg a Lloyd-társulat dísztermében.

A lakomán mintegy négyszázan vettek részt. A résztvevők közt igen sok hölgy is volt. Az asztalfőn gróf Andrássy Gyula, a Társulat elnöke ült, gróf *Zichy* János vallás- és közoktatásügyi miniszter és *Molnár* Niktor államtitkár között. A lakoma alatt a honvédeknek *Bachó* István karmester vezetés mellett pompás darabokat játszott,

Andrássy a királyról.

Pezsgőbontáskor gróf Andrássy Gyula, a Képzőművészeti Társulat elnöke emelkedett szóra és a következőket mondotta:

T. Uram! Régi monarchikus magyar szokás alapján ő felsége, a királyra kívánom poharamat emelni. (A jelen voltak mindannyian felállanak.) Nem azon szokás miatt szólalok fel, hanem kegyeletből, amelyet minden magyar embernek éreznie kell és szeretetből, amit én — ha szabad ugy kimondanom — személyesen iránta mindig éreztem és mindig érezni fogok. Különben itten a teremben a mai ünnepi lakoma alkalmából nem is kell indokolnom, hogy miért iszom a király egészségére. Hiszen a magyar művészetnek, a képzőművészeti társulatnak ő volt mindig legjobb akaró pártfogója. Magam is emlékezem arra, hogy ő valahányszor csak tehetett, mindig megjelent a kiállításokon, személyesen érdeklődött az egyes művészek és az egyes műtárgyak iránt. Bőkezien támogatás anyagilag is mindig a magyar művészetet. Mondhatnám, megszegyenitette a magyar vagyonos osztályt, a magyar intelligenciát, mert hogy ha azok természetesen vagyonszájuk és állásuk arányában annyit költöttek volna a művészetre, mint amennyit ő, akkor ma már messzebb állanánk, jobban állanánk, mint ahogy állunk.

De még sokkal nagyobb mértékben lekötelezettje a magyar művészet ő felségének, a királynak. Hogyha fejlődött az utóbbi ötven évben a magyar művészet, az annak a következménye, hogy Magyarország maga fejlődött, hogy Magyarország emelkedett, gazdagodhatott. Ennek első sorban az oka ő felsége a király. (Leikes éljenzés.) Ő mindig hífelő a békének volt a híve. Politikája kezdetétől végig, amióta megkoronázott, mindig a béke kedves ideálja által vezetett. Ő maga ósmerten egész Európában a béke egyik biztosítéka. Amíg ő vezeti a mi ügyeinket, meg lehetünk győződve, hogy a kardot csak akkor fogjuk kirántani, amikor a monarchia becsülete, vagy léteérdeke kívánja meg, de semmi kalandos politikába soha semmi körülmények között magát beletartani nem enged.

A belpolitika terén az ő vezéresillaga mindig az volt, hogy a harmóniát keresse a nemzettel. Ő megértette azt, hogy a király gyűge, ha nincs mögötte a nemzet, a nemzet csonka, tehetetlen, ha nincs mellette a király. Harmonia alatt nem azt értem, hogy mindig és mindenben ugyanazt a politikát kövesse a király és a nemzet, hiszen egy szabad nemzetnek meg vannak a maga meggyőződései. Azok nem vághatnak mindig mindenben össze az uralkodó akaratával; a harmonia alapja nem ebben rejlik, hanem abban, hogy mindig a kölcsönös szeretet és a kölcsönös bizalom fűzze

össze a királyt és a nemzetet. A harmonia abban rejlik, hogy a nemzet tudja a királyról, a király pedig tudja a nemzetről, hogy céljaik azonosak, egyek és ugyanazok, hogy mind a kettő az állam és nemzetnek boldogulását szolgálja. Amig ez így van, addig semmi momentán nemzetelérés katasztrófához nem vezethet, addig minden hullám elsimul, minden seb, amely ejthető, a félreértések perczében meggyógyul. Amint azonban ez a közös bizalom megszűnik, akkor a legkisebb ügyekből a legkisebb komplikációkból válságok fakadnak. Ő felségében, a királyban, mindig meg volt a bizalom, mindig megvolt a szeretet a nemzet iránt. Talán kevesen vannak hivatva e tekintetben mintegy tanuként szerepelni, mint én, akinek többször volt alkalmam éppen olyankor az ő közelében lenni, amikor válságok voltak; amikor a nemzet többsége mást akart, mint ő. Ezen perczekben sem ingott meg soha az ő bizalma, az ő szeretete a magyarok iránt, amikor pedig körülötte lehetett hallani minduntalan „rebelles Volk“ a magyar, amikor körülötte mindig félremagyarázták az őszinte hitből keletkezett véleményeket és kívánságokat, és visszautasították mindezt, mindig tudta, hogy felfogásokban lehetnek eltérések, de a célokban nem. Sohasem kételkedett ő a nemzet hűségében, mindig bizalommal volt a magyar nemzet iránt. Ő ezért mindig, ha csak tehetette ha meggyőződése nem tiltotta, nem tartott attól, hogy magának Magyarországnak is árt, az egész monarchiának árt, akkor konzessziós szelvényben járt el, mindig kereste a kompromisszumot, mindig tisztelte a nemzet akaratát. Soha török-szabad politikát, vagy-vagy politikát nem folytatott, mindig a méltányosság szellemében járt el. Ő mindig meg tudta érteni a nemzetnek azon vágyait, azon természetes prozesszusait, melyek az ő nézettel ellentétben látszottak lenni, amit bizonyít például, hogy ő volt az, aki a koronázási ajándékok a honvédek számára adta, ő volt az, aki a Rákóczi törvényjavaslatot szentesítette. Ennek megfelelően a nemzet is, bármely eltérés lehetett adott viszonyok és körülmények között egy kormány és a nemzet többsége között, mindig megértette azt, tudta mindig, hogy az esetleges veto abból származik, hogy a nemzetre nézve is károsnak tartja azt, amit föle kérnek, mindig meg tudta a nemzet a különbséget tenni kormány és király között, mindig a gyakorlati életben meg tudta tartani azt az alkotmányos elvet, hogy a király nem felel. Ezek után csak röviden kettőre ürítem poharamat. E két dolog az, amit mindannyian, akik itt vannak és a magyarok milliói osztanak: az egyik kívánság az, hogy ő felsége a király erős akaratú, egészséggel sokáig éljen. (Leikes éljenzés.) A másik az, hogy az a szellem, amely őt vezette, az a szellem vezesse utódait is mindörökké. Nem értem ebben a politikát, mert itt a politikának helye nincsen és a politika mindig változik, de az a szellem, amely bizik a magyarban, az a szellem, amely a magyart szereti, amely méltányos iránt tart amely számát a magyar akaratát: ez a szellem éljen örökké. Erre ürítem poharamat.

A frenetikus tapsal kísért beszéd után, amelyet az összes jelen voltak állva ballagtak végig, a honvédeknek a Himnuszot látszotta.

Gróf Andrássy Gyula után báró *Forster* Gyula, a Társulat alelnöke mondott lelkes felköszöntőt, amelyben *József* főherceget, *Augusta* főhercegnőt és családját ültette. *Hauszmann* Alajos alelnök a kormányra és annak jelenlevő képviselőjére, gróf *Zichy* János kultuszminiszterre mondott felköszöntőt. Gróf *Zichy* János a felköszöntőre adott válaszában kijelentette, hogy azért jött ide, hogy az elismerésnek babérokoszoruját letegye a művészek lábai elé, üdvözölje őket és üdvözölje egyben a Képzőművészeti Társulatot is ötven esztendősi jubileuma alkalmával és köszönetet mondjon neki azért a rendkívül megbecsülhetetlen munkásságáért, amelyért a magyar képzőművészetet ötven éven keresztül pártolta, gondozta. A művészeteknek azért is nagy fontossága van, mert azok javítólag és nemesítőleg hatnak az emberre. Kétszeresen fontos a mai korban, ahol igazán a idealizmus. Ebben a korban egyedül a művészetben rejlik eszmék a kórmentesek. Éppen ezért kívánja, hogy a mai jubileumot még legalább ötven hasonló jubileum kövesse. (Viharos taps.) Utána *Róna* József, a művészek nevében mondott köszönetet a Képzőművészeti Társulat vezetőinek. Ezután még számos felköszöntő hangzott el s a társaság kitűnő hangulatban a késő órákig volt együtt.

Az „EGYETÉRTÉS“

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van.

A szerkesztőség telefonja 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

Értetni kell

finom beszédet.

Mostanában napirenden van, hogy egy főherceg lemond a rangjáról, lemond az apanageról és feleségül vesz egy csinos polgárlányt. A napilapokban akár rendes rovatot lehetne nyitni ezeknek a történeteknek. Ilyenkor azután a kíváncsi ember elmegy az udvari emberhez, hogy részleteket tudjon meg a regényből. Az udvari ember pedig életre-halálra czáfol.

A kíváncsi: Ugy tudom kérem, hogy Péter Pál főherceg...

Az udvari: Elég... Ön egy hosszú szószót akar írni az újságban Péter Pál főhercegről és a végén örülni akar a demokrácia diadalának... Ezennel kijelentem, hogy az egész szerelmi regény kitalálás, Péter Pál főherceg nem mondott le a rangjáról, nem mondott le a katonai pályáról, sem az apanageról és egyáltalában nem akar megváltozni. A demokrácia pedig menjen a söhívatalba.

A kíváncsi: Majd megmondom neki, ellenben ugy tudom, hogy a főherceget, ma Zwack Jeromosnak hívják.

Az udvari: Ez igaz...

A kíváncsi: Azt is halottam, hogy négy év óta nem mutatkozott az ezrednél és azóta kizárólag borügynökséggel tartja fenn önmagát.

Az udvari: Talán nem méltóztatik becsületes pályának tartani a borkereskedést?

A kíváncsi: Én a legszebb pályának tartom... Nézetem szerint erre direkt születni kell... Most már csak arra tessék felelni, mi van Stark Pépivel?

Az udvari: Stark Pépi kisasszony igen csinos és igen kiváló hölgy, aki iránt a főherceg a legnagyobb mértékben érdeklődik.

A kíváncsi: És kit fog feleségül venni...

Az udvari: Bátor vagyok megjegyezni, hogy a nevezett hölgy két év óta férjnél van és két gyermek anyja. Annnyit mindenesetre meg kell engedni, hogy a férje — Péter és Pál főherceg.

A kíváncsi: Beszélhetnék Zwack ur udvarmesterével...

Az udvari: A főhercegnek nincsen udvarmestere, mert nincs udvara... Jövedelme ezt nem engedi meg.

A kíváncsi: Tehát ez a tényállás...

Az udvari: Ez és amint látni méltóztatik, a főherceg lemondásáról és nősüléséről terjesztett mese koholmány...

Hay.

TÁVIRATOK.

A krétai képviselők konfliktusa.

Athén, december 16.

Huszonhárom krétai képviselő felszállott a csaseni kikötőben horgonyzó Spezae görög hajóra, hogy Athénbe utazzanak. Ezt megakadályozandó a francia állomáshajó legénysége kényszerítette a görögöt, hogy menjen a Suda öblébe s ott a görög hajót a külföldi államok hadihajói közrefogták. Még most is ott van a Spezae s újszakán idején a külföldi hadihajók fényzőrökkel világítják meg. A védőhatalmak csaseni konzulját megpróbálták a krétai képviselőket lebeszélni szándékukról, de azok ragaszkodnak hozzá, hogy Athénbe mennek és tiltakoznak a görög kormánytól személyes szabadságuk megsértése miatt. Nem skarnak eltávolítani a hajóról s követelik, hogy az induljon velük Athénbe. A külföldi hadihajók arról is gondoskodnak, hogy a görög gőzösre ne lehessen eleséget vinni a krétai képviselőknek, mert a cél az, hogy kiéhezteskék őket s akkor majd üszántukból elhagyják a hajót.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

Newyork.

	dec. 16.	dec. 15.	dec. 14.
Buza helyben	98 $\frac{3}{4}$	98 $\frac{1}{2}$	97 $\frac{3}{4}$
decemberre	97 $\frac{1}{4}$	97 $\frac{1}{4}$	95 $\frac{3}{4}$
májusra	103 $\frac{1}{4}$	103 $\frac{1}{4}$	101 $\frac{3}{4}$

Chicago.			
Buza decemberre	94 $\frac{1}{4}$	94 $\frac{1}{2}$	93 $\frac{3}{4}$
Tengeri decemberre	62 $\frac{7}{8}$	62 $\frac{1}{2}$	62 $\frac{3}{4}$

Newyork, december 16. Gyapot Newyorkban, helyben 9.45 (9.45). Gyapot decemberre 9.19 (9.17). Gyapot februárra 8.89 (8.83). Gyapot New-Orleansban, helyben 9 $\frac{1}{4}$ (9 $\frac{1}{16}$). Petroleum Stand white Newyorkban 7.35 (7.35). Petroleum Stand white Philadelphianban 7.35 (7.35). Petroleum Refined in Cases 8.85 (8.85). Petroleum Credit Blancs at Oil City 1.30 (1.30). Zsir Western steam 9.20 (9.35). Zsir Rohe és Brothers 9.60 (9.60).

Chicago, december 16. Zsir decemberre 9.05 (9.07). Zsir januárra 9.10 (9.10). Szalonua short clear 7.75 (7.77). Sertéshus januárra 14.47 (14.55).

UJDONSÁGOK.

Dementik.

* * *

Nem egészen véletlen dolog, hogy a nagypublikum, amely annyi csalódás után sem tudott lemondani a jóhiszeműségéről és sok mindenfélét el lehet vele hitetni, egy dologban már teljességgel nem hisz többé: a hivatalos, vagy félhivatalos czáfolatokban.

A közönséget ebben a tekintetben az utóbbi években apny megpróbáltatás érte, hogy szükség szerűen ki kellett jőzanodnia. Köteteket lehetne megtölteni olyan dementikkel, amelyek később kivétel nélkül mind félrevezetésre voltak szánva. Nem kizárólag politikai dementikről van itt szó. Ezek is teljesen hitelvesztetteknek mondhatók. Ma már elégséges az egyszerű czáfolat, hogy mindenki, aki csak némiképpen gondolkodik, az ellenkezőjét higgye annak, amit czáfolnak.

De más természetű dementik is elvesszettek már hitelüket. Különösen pedig azok, amelyek udvari körökből kerülnek ki. Amennyire vissza tudunk emlékezni, még minden főhercegi regényt előzőleg megczáfolták. Nem volt kivétel annak idejében trónörökösünknek, Ferenc Ferdinánd főhercegnek regénye sem. Oly sokszorosan, oly különböző formában dementálták, hogy senki sem volt meglepetve, amikor a dementi ellenkezője következett be.

A tragikus végetű Orth János házasságát megelőzőleg is egyik dementi érte a másikat. De hány czáfolat előzte meg Ferdinánd Károly főhercegnek Czuber Bertával való házasságát. Megfoghatatlan és kifürkészhetlen okokból akkor is röpködtek még a dementik, ha félenken is, amikor végre kiderült, hogy a főherceg csakugyan nőül vette a bécsi professzor leányát, sőt már két gyermekük is van a házasságnak s a harmadikat már várják.

S ma szerencsésen megérkezett a czáfolat Henrik Ferdinánd főherceg szerelmi regényére vonatkozólag is. Nem igaz ez és nem igaz amaz. Nem igaz, hogy a király illetékek nélkül szabadságot és nem igaz, hogy a főherceg a katonai főlebbvalóival konfliktusokba keveredett. S nem igaz végre, hogy a főherceg polgári leányt fog nőül venni.

A czáfolatok e tömegében a publikum gondolkodó része valóban nehezen tud eligazodni. Nem tudja, hogy a czáfolatok mely részének az ellenkezőjét higgye. Legnyomatékosabban van aláhuzva az a rész, mely a főherceg szerelmi házasságára vonatkozik.

S mintán ez a dementi legnyomatékosabb, százat lehetne tenni egy ellen, hogy éppen ennek az ellenkezője felel meg az igaz valóságnak. S el lehetünk készülvé rá, hogy nemsokára pozitív tudósítások fognak megjelenni a főherceg házasságáról.

De ha azt kérdezzük, hogy az ég szerelmére, miért dementálták azokat a dolgokat, amelyek később a tények erősítetnek meg, akkor olyan rejtélyek előtt állunk, amelyeket józan észszel nem lehet megfejteni. Ha az a czéljuk ezeknek a czáfolatoknak, hogy teljesen hitelüket vegyék a fél, vagy egész hivatalos dementiknek, akkor ezt a czélt sikerrel szolgálják.

NAPIREND. Naptár: vasárnap, december 17. — Róm. kath.: A. 3. Lázár pk. — Prot.: A. 3. Lázár. — Görög-orosz: december 4. B. 27. — Ján. — Zsidó: Kiszlev 26. — A nap két reggel 7 óra 44 perczkor, nyugszik este 4 óra 8 perczkor. — A hold két reggel 4 óra 37 perczkor, nyugszik délután 1 óra 54 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. Lakásberendezési és iparművészeti kiállítás a Technológiai Iparmúzeumban. Nyitva 9—12-ig. Belépődíj 20 fillér. — Karácsonyi vásár az Iparművészeti Múzeumban. Nyitva 9—12-ig. Belépődíj nincsen. — Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj, kedd kivételével, 1 korona.

Nyitvalévő múzeumok: Nemzeti Múzeum összes tárai 9—2-ig. — Aquincumi Múzeum 9—4-ig. — Erzsébet Múzeum 9—4-ig. — Földtani Múzeum 10—1-ig. — Fővárosi Múzeum 9—2-ig. — Gyermektanulmányi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig. — Iparművészeti Múzeum 9—12-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Tansermúzeum 9—12-ig. — Társadalmi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig. **Nyitvalévő könyvtárak:** Fővárosi Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Pedagógiai Könyvtár 9—12-ig.

Nyitvalévő képtárak: A Műcsarnok jubiláris tálata. Nyitva 9—4-ig. Belépődíj 9—1-ig 1 korona, azon-tul 40 fillér. — A Nemzeti Szalon téli kiállítása. Nyitva 9—1-ig. Belépődíj 1 korona. — Pállya Celesztin gyűjteményes kiállítása a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Ngaymező-utca 37—39.) Nyitva 9—7-ig. Belépődíj 30 fillér. — A Szépművészeti Múzeum összes tárai. Nyitva 10—2-ig.

Hétfő, december 18. — Róm. kath.: Grácián pk. — Prot.: Grácián. — Görög-orosz: decz. 5. Szabbasz. — Zsidó: Kiszlev 27. — A nap két reggel 7 óra 44 p. kor, nyugszik este 4 óra 8 perczkor. — A hold két reggel 5 óra 47 perczkor, nyugszik délután 2 óra 17 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. A közoktatásügyi államtitkár fogad délnben 12—2-ig. A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor.

— **A „Képes Szalon.”** Az Egyetértés rendes vasárnapi melléklete, a „Képes Szalon” ezen a héten a karácsonyi számra való szokásos nagyvadású előkészületek miatt elmaradt. Olvasóink azonban ezért az elmaradt számért bőséges kárpótlást fognak találni a „Képes Szalon” karácsonyi számában, amely valóságos díszműnek fog beilleni. A „Képes Szalon” karácsonyi száma a magyar színművészet és zene albuma lesz és pazar kiállításban, négyszáz illusztrációval be fogja mutatni a magyar színművészet és zene szereplő egyéniségeit.

— **Álhir a királyról.** Bécsi tudósítók telefonozza: Ma a tőzsdén azt híresztelték, hogy a király megbetegedett. A hír teljesen alap nélkül való. A király ugyan Schönbrunnban maradt, de a délelőtti folyamán megtartotta a rendes kihallgatásokat és teljesen jól érzi magát.

— **Kossuth Ferenc állapota.** Kossuth Ferenc állapota az örvendetes javulás tartós. Holnap még orvosa tanácsára ágyban marad, de hétfőn már valószínűleg megjelenik a képviselőházban.

— **A festőművész főherceg nem házasodik.** A festőművész főherceg, Henrik Ferdinánd főherceg szerelmi házasságának regényes híré — leczáfolják. A Münchener Neueste Nachrichten a főherceg kamarai előljárósága részéről ridegül kijelenti, miszerint nem igaz, hogy Ferenc József császár és király büntetésből illeték nélkül szabadságot adott Henrik Ferdinánd főherceget, mert állítólag konfliktusba keveredett katonai felettesével. A főherceg négy év óta nem teljesít tényleges szolgálatot. Annak idején Henrik Ferdinánd főherceg a felség határozott engedelmével hagyta el akkori helyőrségi állomását, Emsét, hogy Münchenbe menjen művészeti hajlamainak szentelni idejét. Mindössze annyi igaz, hogy őfelsége a császár és király, mint minden évben, egy most is meghosszabbította a főhercegnek ez év végével lejáró szabadságát. Az a hír, hogy Henrik Ferdinánd főherceg egy polgárlányt akar feleségül venni, üres mese.

— **Az angol királyi pár Indiában.** Delhiből táviratozzák: György király a tömeg lelkes óvációi közben Nepálba, a királyné Agrába utazott.

— **Egy királyi tanácsos öngyilkossága.** Pozsonyban Bittsanzky Arnold királyi tanácsos, nyugalmazott pénzügyigazgató lakásán felakasztotta magát. Midőn a rokonok megtalálták, már meg volt halva. A nyolcvankét éves öngyilkos agystrán teljes visszavonultságban élt.

— Vilmos császár és az Eulenburgok. A berlini udvari körökben sok szóbeszéd esik most Vilmos császárnak egy feltűnő kegyengyilánításáról. Ugyanis Vilmos császár legutóbbi sziléziai látogatása alkalmával a gárdavértesek tisztjei által adott ebéden hosszasan beszélgetett Moltke Kunó gróffal. Moltke tagja volt Eulenburg herceg társaságának és most történt először, hogy a császár a nagy bünpör óta ennek a társaságnak tagját közelében megtúrta. Ebből azt következtetik, hogy a császár e társaság tagjait vissza fogja venni kegyelmébe, természetesen Eulenburg herceg kivételével, akinek póre még nincs befejezve és akinek a császári kegybe való visszafogadásáról egyáltalában szó sem lehet.

— A luxemburgi uralkodó herceg nagybeteg. Luxemburgi jelentés szerint az öreg uralkodó nagyherceg állapota tegnap olyan aggasztóra fordult, hogy már a katasztrófát várták. Ma valamivel jobban érzi magát, de a veszedelem még nem múlt el.

— Munkapárti képviselők afférje. A képviselőház mai ülésén a kultusz-tárcza költségvetésének tárgyalása során Kelemen Samu a kultuszminisztérium szellemét bírálta. Mikor arra mutatott rá, hogy a kultuszminiszter egy állami intézmény mellett husz felekezeti intézményt támogat, Cserny Károly a munkapárti oldalról közbekialtott, hogy: Nagyon helyes!

A Cserny Károly mögött ülő Mártonffy Márton odafordult erre Hantos Elemérhez s Csernyre cselezte ezt mondta neki:

— Hiszen ha így van, akkor menjen a néppártba!

Cserny meghallotta a czélezést, felugrott helyéről s mérgesen visszaküldte:

— Ha úgy is volna, ön volna az utolsó, kitől tanácsot kérnek, hogy hova lépjek be?!

Mártonffy szintén felugrott helyéről s báró Madarassy-Beck Gyula és Szász Pál képviselő útján provokálta Cserny Károlyt. A segédük békésen intézkedett az affért.

— A hírlapírók nyugdíjintézetének. A Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézete főnállásának harmincz éves jubileuma alkalmából újabban a következő adományokat kapta: Boglári Simon Jakab udvari tanácsostól 300 korona, Komárom vármegye törvényhatóságától 50 korona, Temes megye törvényhatóságától első részletként 50 korona, Állami Díjnokok Országos Szövetségétől 25 korona, Hajdumegye törvényhatóságától 50 korona, Rendes adományként befolyt: Budai Tornászólól 50 korona, Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesületétől 600 korona, Pesti Első Bölcsőde Egyesületétől 30 korona, Magyar Állami Altrisztek és Szolgák Országos Egyesülete önművelődési és társaskörétől 50 korona, Por. A. dr.-tól 20 korona, Kemesmihályfalvi Deutsch Öskörtől 400 korona, Szeged város törvényhatóságát legutóbb tett alapítványa jogán a nyugdíjintézet igazgatóságában dr. Lázár György polgármester fogja képviselni.

— Comtesse Isette kalandjai. Montignoso grófnőről. Toselli elvált híveséről, aki most Comtesse Isette néven kalandozik a nagyvilágban, friss pletykát bocsátottak szárnyra a római lapok. A vastag tollal írt híreske így hangzik: Comtesse Isette nem örülhet sokáig új szerelmének, mert ugyanakkor, mikor rátalált, és ismét — Istev tudja, hányadszor — heresebben dobog szerelmes szíve, a drezdai udvar beszűntette az apának fizetését. Comtesse Isette nem más, mint Montignoso grófnő, az új trubadur pedig egy színházi énekes, akit ugyszólván az utczáról szelett föl a fejedelmi vérből származó delnő. Comtesse Isette most Brüsszelben turbékol és vendégfogadóban lakik új szerelmével. A hotel nagyon is másdrangu, az új szerelme ellenben harmadrangu...

— Házasság. Weichsmann Dezső, a Weisz Man fréd-czeg központi tisztviselője, eljegyezte özvegy Bergel Manóné leányát, Irént.

Révész Márton e hó 24-én köt házasságot Saigó Mór nyugdíjazott tanár leányával, Honkával a Dohány-utcai izraelita templomban.

— Embertelenség a Delhi hajóról. Tangeri jelentés szerint a mai nap folyamán a „Delhi” halván hajótöröttjél hozták partra. A hajó helyzete mindinkább rosszabbodik. Fife herceg és neje az egész napot ágyban töltötték. Nagyon ki vannak merülve és egész testük tele van zúzódásokkal. Az időjárás javult.

— Az Országos Munkásbetegsegélyező és Balesetbiztosító Pénztár közgyűlésének második napját ma délelőtt fél 10 órakor nyitotta meg Peidl Gyula alelnök. Mindenekelőtt kijelentette, hogy Weltner Jakab megbízta annak a kijelentésnek a megtételével, hogy az államvasutak ellen indítandó pörre vonatkozó határozati javaslatát visszavonja. A közgyűlés ezt tudomásul vette. Székely igazgató felszólalása után Groszmann eligazgató az orvosi és gyógyszerész-kérdésről beszélt és megemlítette a vállalati pénztárak számos hibáit. Dr. Hahn Dezső pénztári főorvos védelmébe vette az orvosi kart a tegnapi elhangzott kifogásokkal szemben. Ezután Glaser Gyula skart felszólalni, minthogy azonban a vitát már bezárták, az elnök Glasernek nem adta meg a szólásjogot. Erre nagy lárma tört ki. A közgyűlés egy része hallani akarta Glasert, mások azonban ez ellen zajosn tiltakoztak. Végre a közgyűlés engedelmével, sikerült Glasernek szóhoz jutni. Tiltakozott az ellen, hogy itt Groszmann eligazgató megtámadja a vállalati pénztárakat és hangulatot keltsen a vállalati pénztárak ellen. Nagy zajban szólalt föl erre Groszmann és kijelentette, hogy szavait fenntartja, amit a vállalati pénztárakról mondott, az tiszta igazság és annak valószínűsége ő személyesen meggyőződött. Erre a nyilatkozatra azután a rend helyreállt és megkezdődött a múlt évi jelentés és zárszámadás, valamint az ezekhez fűződött és az igazgatóság által előterjesztett javaslatok elfogadása és tudomásul vétele. A közgyűlés nagy többséggel vette tudomásul a jelentést és zárszámadást és elfogadta az egyes javaslatokat. A folyószámla törlesztési hitel meghosszabbításának kérdése és ezzel kapcsolatban az igazgatóság által előterjesztett határozati javaslat tárgyalása következett ezután. Lükő Alajos főszámtanácsos ismertette a kérdést és kérte az igazgatóság e tárgyban tett intézkedéseinek jóváhagyását és a javaslat elfogadását. A közgyűlés az intézkedéseket jóváhagyta és a határozati javaslatot elfogadta. A kerületi munkásbiztosító pénztárak székházainak és rendező intézeteinek építési kérdését dr. Kertész segédtitkár ismertette.

A délutáni folytatódó közgyűlést három óra után nyitotta meg Lukács József alelnök. Még a múlt évben elhatározták, hogy az országos pénztár székházát felépítik és erre az építésre jelöltek kölcsönt vesznek fel. Ehhez a tárgyhöz most az igazgatóság azt a határozati javaslatot nyújtotta be, hogy tartsa fenn a közgyűlés a tavaly hozott határozatot azzal a módosítással, hogy a székház alapterülete megállapításának kérdését a közgyűlés az igazgatóságra bizza. A közgyűlés 25 szótöbbséggel elfogadta az igazgatóság javaslatát. Ezután megejtették az országos pénztár igazgatóságában megrésedett egy póttagsági, a felügyelő-bizottságban megrésedett egy póttagsági és a munkásbiztosító hivatali bírói osztályának nem állandó tagjai között megrésedett huszonöt póttagsági állásra a szavazást. A választások után a budapesti kerületi munkásbiztosító pénztár székházépítési ügye került tárgyalás alá. E kérdésben az igazgatóság javaslatot terjesztett a közgyűlés elé, amely szerint határozza el a közgyűlés, hogy építési kölcsönt vesznek fel s a budapesti kerületi munkásbiztosító pénztár székházát az országos pénztár számlájára felépítik és felszerelik. A kérdést dr. Kertész segédtitkár ismertette, akinek szavai után hosszas vita indult meg. Az elnök hét óra után a vitát bezárta és a közgyűlés folytatását holnap délelőtt kilencz órára halasztotta.

— Orvosság a huszkoronás bankjegyek elfogadásánál. Az Osztrák-Magyar Bank 1907. évi huszkoronás bankjegyeinek egy újabb, meglehetősen sikerült hamisítványa került forgalomba. A hamisítvány futólagos megtekintésnél elmosódott, valódi huszkoronás bankjegyek bonyomását kelti. A valódi bankjegy fénytelen színe helyett azonban zsiros fénye van, valamint a papírja is vastagabb és puhább, mint a valódi bankjegy. A kék szeményfej, valamint a profil fejk arczkifejezése nincsen egészen eltávozva. Az utóbbinak, különösen a magyar jegyképen a vörös profil fej körvonala az árnyoldalon esetlenek. A sas rajzánál a láncz alsó végén ábrázolt gyapju helyett csak köralakú folt van. A magyar czimer feltűnően üres és világosabb, mint a valódi jegyen. A magyar szövegben a „2-án” keletkezésnél az „án” alatti elmaradt a húzás. A posta- és táviróvezérigazgatóság intézkedett a postahivataloknál a hamis huszkoronások visszatartása iránt.

— A trafikokosok kérelme. A magyar dohánykiskereskedő országos egyesülete azzal a tiszteletteljes kérelemmel fordult a nagyközönséghez, hogy a karácsonyi és újévi levelezőlapok vásárlásánál gondoljanak a trafikosokra is. Ne csak a levéljegyeket szerezzék be a trafikban, hanem a képeslapokat is. A dohányárusok a levélbélyegnél csak egy százalékot keresnek. Husz darab ötfilléres bélyegyet kell eladniok, míg egy fillért keresnek.

— Horvát világ a magyar tengeren. A Fiume melletti Susákon egy halásztársaság legutóbb négy motoros halászbárkát helyezett üzembe, amelyeket a napokban szenteltek fel nagy ünnepek között. Noviban. Ez az ünnepség teljesen horvát jellegű volt és a hajókon csak a horvát zászló lengett. Ez már maga is visszás dolog s élénken karakterizálja a magyar királyi tengerészeti hatóságnak a horvátokkal szemben tanúsított s a félénkségig menő engedékenységét. Sulyosbítja azonban a dolgot az, hogy ennek a horvát halásztársaságnak tagja az egyik fiumei révkapitány is, aki természetesen résztvevő az ünnepségen, sőt oda a tengerészeti hatóság „Vontató” nevű gőzösén vonult ki. Nagyon esodáljuk, hogy a tengerészeti hatóság vezetőjének egy szava sincs az ilyen eljárás ellen, amely bizony nem nagyon fogja növelni a magyar államnak ugyanis már eléggé megtépett presztizsét a tengerparton. A tenger az országnak egyik legbecesebb tulajdona és a magyar hatóságnak éppen az volna a kötelessége, hogy az ország tekintélyét megvédelmezze és integritását csorbítatlanul megőrizze.

— A vasárnapi munkaszünet felfüggesztése. A kereskedelemügyi miniszternek egy régebbi rendelete a karácsony előtti vasárnapra felfüggeszti az általános munkaszünetet és az üzletekben az árusítást megengedi. Az idei karácsony előtti vasárnapon, december 24-én a fővárosban egész napon át lehet árusítani, míg az ország többi helyein délután 5 óráig engedi meg az árusítást az új miniszteri rendelet. A kereskedők azonban azt hiszik, hogy a karácsony előtti vasárnap december 17-én, holnap lesz és miután az új miniszteri rendelet úgy szól, hogy ez a régi rendeletet nem érinti, holnap nitva akarják tartani üzleteiket. A rendőrség közli, hogy ez a munkaszünet felfüggesztése csakis december 24-ikére szól s így a kereskedők 17-én üzleteiket kötelesek zárva tartani.

— A kolera. A belügyminisztérium közegészségügyi osztályának jelentése szerint Kunszentmártonban két újabb koleramegbetegedés fordult elő. — Bécsből jelentik: A belügyminisztérium közegészségügyi osztályának jelentése szerint ma Isolában (Capo d'Istria kerület) egy koleramegbetegedés történt. A beteget azonnal elkülönítették. Estére meghalt. Hogy a fertőzés hogyan történt, azt nem sikerült megállapítani. A szükséges óvintézkedéseket megtették.

— Karácsonyi postacsomagok. Karácsony és újév táján megduplázódik a postások munkája az egész országban. A levélforgalmon kívül különösen a csomagok száma szaporodik meg a hivatalokban és a nagy dologidőben bizony csak azokat a küldeményeket kézbesíthetik pontosan, minden késedelem nélkül, amelyeknek a címzése, csomagolása teljesen kifogástalan. A postai igazgatóság éppen ezért figyelemztetést adott közre a czélszerű csomagolások és helyes címzések tárgyában. Az első szabály az, hogy pénzt, ékszert más tárgyakkal egybecsomagolni nem szabad. A csomagolásra különösen figyelni kell. Legjobb faldobcskába, vesszőből font kosárba, vászonba, vagy papírburkolattal bíró csomagokat gőb nélküli csomaggal kell szorosan átkötöni. A cím pontosan félrandó a szállítólevélre és a csomagra is. Nagyon kívánatos, hogy a feladó nevét és lakását, továbbá a címirat összes adatait feltüntető papírlap legyen a csomagban is. Ha a burkolaton levő címirat leesnek vagy olvashatatlaná válnék, a papírlapnak az alapján a csomagot mégis kézbesíthetik. A Budapestre és Wienbe szóló élelmiszereket, illetve fogyasztási adó alá eső tárgyakat tartalmazó csomagok címfeleirataira a minőség és mennyiség kiirandó.

— Ői a vonat. Székesfehérvárról táviratozák: A Bicske és Szár közötti erős kanyarulatonál a bécsi gyorsvonat tegnap halálra gázolt egy vasúti munkást. A vonat kerekei darabokra szaggatták. Ezen a helyen rövid idő alatt ez a negyedik halálos elgázolás.

— A gáz áldozatai. Ma reggel a Mozár-utca 12. számú házban Magrati Stefánia és Krussina Frida eselődöket eszméletlen állapotban találtak a szobájukban. Megállapították, hogy este elfelejtették a gázfűző csapját elzárni és az éjszaka folyamán gúzmérgezést szenvedtek. Mind a kettőt bevitték a Rókus-kórházba.

— Város az alkohol ellen. Aradról jelentik: Arad város tanácsa ma tartott ülésén elhatározta, hogy hetibéres alkalmazottait ezentul nem szombaton, hanem csütörtökön este fizeti ki, mivel meg akarja akadályozni azt, hogy az alkalmazottak fizetésüket a kocsmában elköltsék.

Vasárnap, december 17.

EGYETERTES

11

— **A negyedmillió váltócsalás.** A negyedmillió váltócsalás ügyében a rendőrség még ma is folytatta a vizsgálatot. Leginkább Bauer Lajos szeretnék kézrekeríteni, de eddig még semmi pozitív adat nem akadt a rendőrség kezébe. Ma éjjel ugyan a fiumei rendőrkapitányság ügyeletes tisztviselőjének azt jelentették, hogy egy Bauer Lajoshoz hasonló férfi mulat egyik fiumei mulatóhelyen. Azonnal rendőröket küldtek a mulatóhelyre, s a pincérek Bauer Lajos fényképén ráismerték a *guanus idegenre, aki azonban már akkorra eltávozott.* Eddig még nem akadtak a nyomára. A rendőrség egy fiatal ember után is nyomoz, akét az utóbbi időben nagyon sokat láttak együtt az eltűnt bankeszlóval. A rendőrség azt hiszi, hogy ez a fiatal ember tud arról, hogy hol bujkál a váltócsaló. Bauer Lajos szökését és a még hiányzó 80,000 koronát leszámítva, magát a váltócsalás ügyét már teljesen kinyomozta a rendőrség s tisztázta az ügy minden részletét. Azért Krecsány és Marinovich tanácsos és Sándor kapitány ma úgy határoztak, hogy az egész ügyet befejezettek tekintik és még ma délben az összes iratokat átadték az ügyészségre. A rendőrség fogházában levő Bauer Endrét szintén átadják ma délben az ügyészségnek, a rendőrségi rabkórházban fekvő Rühliczky Zoltán pedig különben is már az ügyészség foglya. A rendőrség ma este megafolta azt a hírt, amely szerint öt táviratilag értesítették, hogy Bauer ott mulatott volna.

— **Gyilkos esendőrök.** Szabadkáról jelentik: Az elmúlt hó végén Dobriczky Lajos magyarkanisai napszámot Csóka községben egy fára felakasztva találták. A községi halottkém megengedte a hulla eltemetését, mire Dobriczky Magyarkanisán eltemették. E hét kedden feljelentés érkezett a szegedi hadbíróshoz s ebben az a vád foglaltatott, hogy Dobriczky nem lett öngyilkos, hanem a csendőrök verték agyon, hogy bűnüket elpálástolják, hulláját egy fára felakasztották. A napszám holttestét tegnap a szabadkai törvényszék vizsgálóbírája jelenlétében exhumálták és felboncolták. A boncolás megállapította, hogy hullakészítés történt, mert Dobriczky a fejét ért ütés következtében halt meg. A nyomozás megállapította, hogy Dobriczky előbb valamely verekedésben vett részt és ezért a csendőrök letartóztatták, s azonban megszökött és elrejtőzött a Csóka melletti erdőben. A csendőrök e helyen ráakadtak és agyonverték, hulláját pedig egy fára felakasztották. A tetteseket letartóztatták.

— **Felmentett kémek.** Lembergől táviratoznak: Tíz napi tárgyalás után az éjjel fejezte be a törvényszék annak a nyolcz embernek pörét, akiket az osztrák-magyar monarchia érdekében történt kémkedéssel vádoltak. A vádlottak közt volt Radziwill herceg egyik jószágigazgatója s a lembergi erdészeti akadémia négy hallgatója. A tegnapi tárgyaláson kihallgatták a katonai szakértőket, akik oda nyilatkoztak, hogy a vádlottaknál találtak igen fontos katonai titkokat tartalmaztak és hogy a lembergi erdészeti akadémia növendékei tényleg kémkedtek. Ezután az államügyész tartotta meg vádbeszédét, amelynek során azt állította, hogy a diákok jegyzeteit a lembergi erdészeti akadémia igazgatója a bécsi vezérkarhoz iuttatta felhasználás végett. A bíróság mindamellett felmentette a nyolcz vádlottat.

— **Egyiptomban három nap alatt.** A „Wien“ 8000 tonnás modern oszlovgőzös, az Osztrák Lloyd búzka, négyesen berendezett uszázalódaja az immár megindult egyiptomi idény alkalmából közvetíti a forgalmat Triest és Alexandria között, mely utat 71 óra alatt teszi meg. Legközelebbi indulások Triestből: december 17., 31., január 14., 28. és tovább minden második vasárnap. Kedvezményezett árú menetiről jegyek 6 hónapi érvényességgel, elsőrangú ellátással I. o. 612 frank, II. o. 425 frank. Családoknak további kedvezmény. Részletes felvilágosítást nyújt, helyeket rezervál és illusztrált prospektusokkal díjmentesen szolgál a Világjárás r. t. menetjegyjelöltje V. Föld-u. 1. (bejárás a Dorottya-utca felől), telefon 152-52 ahol tekintettel az erős forgalomra, a helyek mielőbbi megrendelése az utasok sajátérdekében ajánlatos.

— **Testvérgyilkosság.** Dóváról táviratoznak: Tisza községben Furdug János gazda két fia általandóan civódott az örökségen. Tegnap ismét összeveszték s az egyik testvér, György, fejszét ragadott s bátyja fejét kettéhasította. A gyilkost letartóztatták.

— **Bírák és ügyészek látogatása a főkapitányságon.** Ma délután ritka vendégei voltak a budapesti főkapitányságnak. Dr. Istvánffy Sándor budapesti királyi táblai tanácsjegyző kezdeményezésére és rendezésére a Budapesten székelő összes bíróságok és ügyészségek, az igazságügyminisztérium és a honvédelmi kar tagjai a magyar királyi állami rendőrségi fogházat, a tolonczügyosztályt és a rendőrségi laktanyát tekintették meg. A nagy számban egybegyűlt előkelő jogász közönséget dr. Pekáry Ferenc főkapitányi helyettes fogadta és üdvözölte. A társaság ezután a fogház és tolonczügyosztály működését nézte végig. Itt a vendégeket Lassner Gusztáv rendőrtanácsos kalauzolta, dr. Róza Imre, a rendőri rabkórház főorvosa bemutatta a tolonczházban lévő kórházat. Majd a rendőrségi laktanyát nézték meg Köpf Ferenc rendőrfelügyelő kalauzolásával. Jártak a tantermekben is, ahol a tanuló ujonczrendőrök tanítását hallgatták egy ideig. Megtekintették a rendőrségi laktanya berendezését s étkezdéjét, végül riadót fuvattak, amire a gyalogos és lovas rendőrlégénység két percz alatt teljes készenlétben kivonult. A vendégek nagy megelégedésüket nyilvánították a látottak felett.

— **A tifusz.** Kolozsvárról jelentik: A Kolozsvárt kitört tifuszjárvány a városi hatóságok vizsgálata szerint a katonai nagy laktanya megfertőzött vízvezetéki kutjából eredt és terjedt el. A kut öt méternyire van a nagy laktanya pöczegődtől és bár hihetetlennek látszik, sem a katonai laktanyának, sem a katonai kórháznak nincsen csatornáza. A közegészségügyi állapotok nagyon elvannak hanyagolva. Eddig százharmincegy megbetegedés történt. A betegség lefolyása súlyos. A vízvezeték kiöblítették a fertőzött helyen. Szvacsina Géza polgármester ma délelőtt egészségügyi értekezletet hívott össze, melyen a városi tisztvisorosokon kívül Fülöp Gyula, Kolozs megye főorvosa, Dalnoki Kovács és Fekete katonai tőrsvosok is megjelentek. A vízvezetéki csőhálózatnak egy alsóvárosi főcsövében találtak tifuszbacillust; más városrészben azonban nem terjedt a járvány. Az értekezlet megállapodott abban, hogy a fertőzött csövet klórmentes kimosással fertőtlenítk; hétfőtől kezdve bezárják az összes iskolákat. Az egyetemi tanács határozata alapján a félévvégi aláírások az egyetemre ma megkezdődtek s az előadások is befejeződtek.

— **A mozik megmagyarosítása.** A főkapitányság ma rendeletet adott ki, amelyben szigoruan utasítja a mozgófényképezőházak tulajdonosait, hogy január 15-étől kezdve a bemutatott képeket magyar szöveggel kísérjék. Az érdekes rendelet az alábbi szövege a következő: „Állandó panasz tárgyát képezi, hogy a mozgófényképezőházakok bemutatott képek felirata, a képek magyarosító szövege, valamint a filmekre nyomtatott, vagy írott címek és levelek legtöbbször nem magyar, hanem idegen nyelvűek. Ezeket a panaszokat magam is teljesen indokoltnak találom, mert a közönség jogosan megkövetelheti, hogy ezek a magyarosító feliratok és a filmek szövege mindenki által megérthető, tehát elsősorban magyar nyelvűek legyenek és ne kényszerítsenek rá kizárólag olyan idegen nyelvű magyarosító szöveget, amelyet a közönségnek nagyrésze nem képes megérteni. Ezért elrendelem és köteleléssé teszem a mozgófénykép előadások engedélyeseinek, 1912. évi január hó 15-től kezdődőleg a bemutatott képekkel, illetőleg filmekkel kapcsolatos összes feliratok, valamint általában a nyomtatott vagy írott szövegmagyarosítók első sorban magyar nyelvűek legyenek. A magyar nyelvű szövegen kívül, mellette vagy ezután az engedélyes más idegen nyelvű szöveget is alkalmazhat. De a csupa idegen nyelvű szöveg, vagy felirat bemutatását eltiltom. Erről az összes mozgófénykép engedélyeseket oly figyelmeztetéssel értesitem, hogy annak engedélyét, aki ezen rendeletben foglalt határozományokat jelzett határidőből kezdve be nem tartja, az engedélyt lejártával meghosszabbítani nem fogom. Felhívom egyben a főkapitányság közigazgatási osztályát, a rendőrség főparancsnokságát, valamint az ügyeletes és ellenőrző rendőrtisztviselőket, hogy fenti rendelet betartását szigoruan ellenőrizzék és az esetleges tapasztalt visszaéléseket azonnal jelentéssel be hozzám. Dr. Pekáry Ferenc főkapitányi helyettes.”

— **Elfogott leánykereskedő.** Aradról jelentik: Az ottani rendőrség a pályaudvaron letartóztatta Muntyán Rudolf hosszufalvi lakost, ki három leánnyal utazott. A leányok eladták, hogy Muntyán cselédnek szerződte felte őket román határvidéki városokba, de attól félnek, hogy eladja őket. Az eljárást megindították.

— **Az Orzy bárók kriptáját kirabolták.** Vakmerő és felháborító kriptarablásról érkezik hír. Kedden délután egyhány pásztorgyerek Torna-Erős községben a báró Orzy birtokán birkákat legeltetett. A fiuk játszadova bekerültek a báró Orzy Lőrincz kriptájához. Az egyik gyerek nekifutászkodott valahogyan a kripa ajtajához, azonban hirtelen nekiesett az ajtónak és bent feküdt a kriptában. A többi pásztorfiu ijedségében nem mert a fiuhoz közeledni, hanem a faluba futottak és kihívták egynehány embert. A fiut, aki a kriptába besegett, s a nagy lüztől, mely onnan kiáradt, ájultan feküdt a földön, csakhamar kihúzták. Majd a hatósági közegek érkeztek és megállapították, hogy Mindszentek után ismeretlen tettesek behatoltak a kriptába, ott a koporsókat feltörték és a holttestekről több ezer koronát érő drágakövet és ékszert raboltak el. A csendőrség erőlyesen nyomozza az ismeretlen tetteseket.

— **Takarékosság emberhalállal.** Szegedről táviratoznak: A tiszai pályaudvaron tegnap este tolatás közben egy kocsit elütötte Mentzel Márton 72 éves váltókezelőt, akinek a kerekék mind a két lábát levágták és rögtöni halálát is okozták. A szerencsétlenség oka az, hogy az állomásfőnökség takarékoságból nem gyújtatja meg a pályaudvaron a lómpákat. Az öreg vasutast, ki 72 éves kora ellenére terhes szolgálatot végzett, sok tagu családja gyászolja.

— **A tátrai villamos.** Kassáról jelentik: A Tátrafüred és Tátraszéplak között épített villamosvasutat a mai napon adták át a közforgalomnak. Ugyancsak a mai napon nyílt meg Tátraszéplakon a kincstári posta- és táviróhivatal is, amely egész télen át fog működni.

— **Nagy bányatűz.** Londoni jelentés szerint Cannon Chasaban esütörtök óta nagy bányatűz pusztít. Sok munkásnak az élete nagy veszedelembe forog. Öt munkás teljesen el van vágva a külvilágtól és nincs többé remény arra, hogy őket megmenthetik.

— **Bedőlt iskolafal.** Kassáról táviratoznak: Ma délután bedőlt a Kinizsy-utczában épülő iskola hátsó falazata, mely nyolcz munkást maga alá temetett. A többi munkások azonnal a mentési munkálatokhoz láttak a megjelent mentők segítségével és sikerült a nyolcz munkást még életben kimenteni. A munkások közül négy súlyosan, négy pedig könnyebben sebesült meg. A súlyosan sérülteket kórházba szállították. A szakértők véleménye szerint a szerencsétlenség oka az, hogy az alapfalazat nem bírta el a rá rakott terhet. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Nagy keleti luxusutazás előkészítésén dolgozik a Központi Menetjegyjroda.** A kirándulás január 29-én indul el s nemcsak a czimében, hanem az utazás minden fázisában meg fogja a luxusutazás jellegét őrizni. Legelsőrangú szállók, a legjobb gyorshajók és expresszvonatok igénybevételével tojja ez a társaság utját szakavatott utimarsall kísérete mellett és kitűnő helyi vezetők kalauzolásával megtenni. A rendkívül gazdag utiprogramm föléli mindazt a látnivalót, amit a kelet nyújthat: Bukarest, Konstantinápoly, Smyrna, Pyreus, Athén, Alexandria, Cairo, Helouan, Heliopolis, Port-Said, Suez, Jaffa, Jeruzsálem, Jericshó, a Jordán, a Holttenger és Betlehem mellett számos kirándulás teszi ezen utazás programját különösen érdekessé. A részvétel összes költsége (még a horraivalokat is beleértve) az I. osztályban 1380, a II. osztályban 1150 korona. Jelentkezéseket elfogad és prospektust díjatalanul és portómentesen küld az érdeklődőknek a Központi Menetjegyjroda Budapesten (IV., Vigadó-tér 1.).

— **Az ötletes rabló.** Fiuméből jelentik: A rendőrség Bor Sándor Somogykőseji 29 éves csavargót 180 korona ellopásáért letartóztatta. Bor veszedelmes tolvaj és csaló. Nemrégiben megjelent a köcsöji postahivatalban, ahol mint a postaigazgatóság kiküldötté mutatkozott be és pénztárvizsgálatot akart tartani, a postamester azonban felismerte, mire Bor megszökött. Bor különböző büntetésektől már többször volt büntetve. Kihallgatásakor tagadta, hogy ő lett volna az, aki a köcsöji postahivatalt pénztárvizsgálás ürügye czimén ki akarta rabolni.

— **Életunt hivatalnok.** Szabó Matild húszonkét éves hivatalnoknő ma délután a József-körut 15. számú ház második emeletén, a lépcsőházban forgópisztolyal hasbalította magát. Tettenek oka szerelmi bánat. A mentők életveszélyes sérülésekkel vitték őt a Rókus-kórházba.

— **Letartóztatott házítolvajok.** Sándor Gusztáv, a Gyorsáru Gyűjtő Részvénytársaság igazgatója följelentést tett a rendőrségen, hogy az általuk továbbított csomagok közül napról-napra egy-kettő eltűnik. A rendőrségen Nándor és Föglér detektíveket bízták meg a nyomozással. A detektívek megállapították, hogy a társaság Ungár fuvarostól kapja a lovakat s a kocsisok is Ungár alkalmazottjai. A detektívek munkája csakhamar eredményre vezetett s megállapították, hogy Bokány János, Bujdek Mihály és Ecső Benő a tolvajok, akik minőségben Ungár alkalmazottai. A társaság igazgatója erre négy hónapra visszamenőleg revidálatta a feladó-vevényeket s ennek eredményeként megtudták, hogy a hűtlen alkalmazottak 83 csomagot tulajdonítottak el. Ecső egymaga 47 értékes csomagot lopott el. A detektívek a négy kocsi elállították a főkapitányságra, ahol letartóztatták őket.

— **Sárga János cs. és kir. udv. szállító ékszerkiállítás.** Valóságos látványosság számba megy az ékszereknek, arany- és ezüstműveknek gazdag kiállítás, amelyet a karácsonyi vásár alkalmából Sárga János cs. és kir. udvari szállító rendezett be a Belvárosi Takarékpénztár Kiglyó-téri palotájában megnyitott új üzletében. A cég főnöke a budapesti piacon is ugyanazon művészi irányba és szolid elvek alapján dolgozik, amellyel a közönséget virágzóvá és országosan ismertté tette. Vidéki megrendelők a részletes katalógus alapján éppen olyan bizalommal fordulhatnak a céghez, mint a műértő fővárosi vásárlók, akik a cég tárlatát minden időben meatekinthetik.

— **Életunt szerelő.** Az éjszaka Fülöp Sándor tizenkilenc éves szerelő a Tisza Kálmán-tér egyik padján fobelötte magát. A mentők az eszméletlen állapotban levő embert a Rókus-kórházba vitték.

— **Halálozás.** Moldován József városi kiadó életének 42-ik évében Zilahon meghalt.

— **Komáromy Károly,** a székesfehérvári káptalan olvasókanonoka, ma reggel 71 éves korában meghalt. Mint érdekes körülményt említi ismerői, hogy az elhunyt évtizedek óta nem utazott vasuton és kocsira is csak a legkritikább esetekbenült. Temetése hétfőn reggel 8 órakor lesz és addigi intézkedések szerint a temetési szertartást dr. Prohászka Ottokár székesfehérvári megyés-püspök személyesen fogja végezni.

— **A Párisi Nagy Áruház** elsőemeleti Lotz termében megkezdődött a karácsonyi játékvásár.

— **Ha őszül a haja,** használja a Stella-vizet. Ára 2 K. Kapható egyedül Zoltán B. gyógytárában Budapest, V., Szabadság tér.

— **Poiret** véleménye határozottan az, hogy Magyarország megértette az ő nagyszerű modelljeit, de nem használhatja. Egy fess trotteur alj blouzzal és kabáttal, ez kell a népeknek, mondta a hírneves Poiret ur (harsánkán mosolyogva) és e czéltől ő nem ajánlhatja szobát, jobbat, praktikusabbat, mint a bécsi Schossens-fabrik világhírű szoknyáit. Tessék: a mai hirdetését figyelemmel kíséreni.

— **Royal-Orfeum,** Budapest, Erzsébet-körút 81. sz. Színházi és varieté műsor. Kezdeté 8 órakor.

— **Czim és reklámtáblákat,** nemesi czimereket készít **Harsányi László,** Budapest, VII., Hungária-körút 155. Telefon 170-12.

— **Fodor-féle vívóterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

— **Ha örömet akarunk szerezni kedveltjeinknek,** lepjük meg őket karácsonyra egy doboz szalon-cukorkával. A nagysurányi cukorgyár készítményeit a legmelegebben ajánljuk e czélra, mert ezen előkelő hazai gyárból kikerült cukorkák és teasütemények finomságukkal és nagy választékukkal fogva, a legkényesebb igényeket is kielégíthetik és mindenféle vonatkozásban szívesen fogadják ajándéktárgyul szolgálhatnak. Egyebekben utaljuk t. olvasóinkat a gyár mai hirdetésére.

— **Radó Aladár cég** (Bécsi-utca 5.) a t. hölgyközönség szíves figyelmébe ajánlja rendkívül sikkes fazonu pongyoláit, melyek darabonként occasióban 13 50 K kaphatók.

— **Kínések az Andrássy-uton.** Fővárosunk imár világhírnévre szert tett szlcsáru-kivitelű czége Elkán és Gerő (Petőfi-utca 5.) az Andrássy-ut 27. sz. alatt lévő állandó kiállítását kínéseket érő szőrmedarabokkal rendezte be. Ott látható a londoni aukción, többek között most beszerzett különlegességek közül 3 drb remek ezüst róka 30.000, 25.000 és 15.000 korona értékben, továbbá egy 1150 koronás orosz coboly, egy 750 koronás kék róka és egyéb drága prémadarabok. Minthogy ezek a remek darabok csak vasárnap és hétközön maradnak az Andrássy-uti kiállításban ajánljuk a t. hölgyközönségnek, ezeket mielőbb megtekinteni. Tekintve a szörmek nagy értékét, a kirakatot éjjel-nappal rendőri közeg fogja őrizni.

— **Fővárosi Orfeum.** Vasárnap, december 17-én két nagy előadás lesz. Mindkettőn fellép a decemberi műsor két legkimagaslóbb attrakciója, az öt világrészben ánnepelt *Clio de Merode*, valamint a hírneves amerikai színművész: *Serene Nord*. Cél-szerű a jegyeket előre megvásárolni, mert nemcsak az esti előadásoknál, hanem a délutániaknál is rendkívül nagy a telongás a pénztárnál. A legközelebbi délutáni előadások karácsony két napján lesznek.

— **Berlin nagyszállója.** E czim alatt új szálloda és penzió nyílt meg Révay-utca 10. szám alatt az Operaház közvetlen közelében. Lift, légfűtés, villanyvilágítás, társalgóterem, könyvtárszoba, figyelmes kiszolgálás teszi kellemessé az e szállodában való tartózkodást.

— **Royal-Orfeum.** A **Royal-Orfeum,** Budapest a joggal legkedveltebb dohányos színházának decemberi műsora az elsőtől az utolsó számig szenzációs attrakciókból áll. Nagy sikere van „A líftes fiu” című operettnek, valamint *Dr. Arviz Lipót „Darabot hoztam,”* című tragikomédiájának. Világhírű artistaszámok felléptei, mint például: az eredeti amerikai *Tingli-Tangli Co.; — Cooco and 2 Rothert; — Janette Dewarber; — Elgona Brothers; — The 4 Paldrons; — Bros Carr,* stb. teszik a **Royal-Orfeum** gazdag és változatos műsorát felülmúlhatatlanná. A **Royal-Cabaretban** minden éjjel 40 új, szenzációs ének- és tánc attrakció lép fel. **Vasárnap, december 17-én** délután három és fél órakor mérsékelt helyáru nagy **családi-előadás** lesz, melyen az eredeti amerikai *Tingli-Tangli C.* s az összes attrakciók fellépnek; valamint műsoron szerepel: *A líftes fiu* című operett is.

Milliárdosok karácsonya

— Amerikai levél. —

Newyork, december elején.

Egy baltimorei milliárdos pompás palotájában a múlt év november eleje óta a mesteremberek valami titokzatos munkával voltak elfoglalva. A kapu előtt óriási terjedelmű ládákat raktak le ismételtén, hogy az egyik szobába szállítsák, melybe a munkásokon kívül senkinek se volt szabad bennenni a lábát. Karácsony estéjére minden elkészült, a bővös szobában elnémult a tompa kopogás s az örökös szögezés és a munkások eltűntek. A dugzag ember fiacskája hasztalan törte a fejét, mit hoz neki a Jézuska, s maraja csak így hallgatatta el:

— Darling, várj szépen ma estig!

Milyen lassan másztak az órák, de végre mégis elérkezett a hat óra. A házigazda megjött az üzleteiből. Mama fényes estélyi toiletteben megjelent. A gong megszólalt s ünnepélyes menetben vonultak a díszterembe, ahol a karácsonyi meglepetésről le kellett a lepelnek hullnia.

A családtagok, a ház barátai és a szolgaszemélyzet a tekiütölyes udvarmestertől az utolsó kis groomig egytől-egyig gazdag ajándékokat kaptak. Különösen „Darling” ragyogott a boldogságtól, mert ama rengeteg kívánságból, amiket az utóbbi hetekben hangoztatott, egyetlen egy se maradt teljesületlenül.

Hátha tudná, hogy még egy meglepetés vár rá; egy olyan meglepetés, mely a legmerészebb álmaikat is messze meghaladja. A papa intésére követi őt a gyermekszobába, onnan a szomszédos folyosóra, a titokzatos szobáig.

Ennek ajtaja feltáru. Koromsötétség feketélik feléje. A fiúcska bámulva néz az apjára. Ez megnyom egy gombot, a szoba vakító világításban uszik és Darling örömsikoltással rohan a szobába. Amit ott lát, az „ezer egy éj” csodáihoz hasonlít. Az egész nagy szoba valóságos faluvá alakult át, igazi rendes házakkal, templommal a közepén, erdővel s legelővel köröskörül. A falun végig valóságos patak folyik, partján vizimalom kelepel.

Egy nyomásra működni kezd a gépezet: a templomtoronyban megszólalnak a harangok, az utcákon járkálnak az emberek, serekerek robognak, pásztorok gulyát, nyáját teregetnek, a falu végén „ringlispi” forog, gyermekek tánczolnak, kakas kukorékol, a fák közt fészkelő madarak csicseregnek, s ide-oda röpködnek.

Ez volt Darling karácsonyi ajándéka. Nagylelkű papájának 35.000 dollárjába került. Neki ez potomság, hiszen annyi pénze van, mint féltucat európai uralkodónak összevéve.

A 150.000 koronás karácsonyi ajándékok nem tartoznak a korlátlan lehetőségek hazájában a ritkaságok közé. De nem csupán az összeg nagysága játszik itt szerepet, hanem az ötlet eredetisége. Az egyik milliárdos házigazda két méter hosszú „csattanó bonbon”-okat osztogatott karácsonyi ajándékkul. Ezek mindenféle drágaságokat, ékszereket, prémgarnitúrát, utinecessaire-t stb. — rejtenek papírhüvelyükbe.

Lord Sharon, Los Angeles-ban, 1908 karácsonyestéjén leánykájának olyan bábut készítette,

tett, amely 40.000 koronába került. No de aztán nem is olyan közönséges bábu ez, aminőt mi közönséges polgáremberek ajándékoznunk a gyermekeinknek! „Ketty” — ez a csodabábu neve — nem csak a szemeit s ajkait mozgatja, de beszél és napernyőjére támaszkodva jár is, mint valami élő divathábu. Gyönyörű fejét Joé Tyson, a híres amerikai szobrász mintázta. Az értékes bábu fejedelmi „staffirung”-ot kapott: fehérenmőn és ruhákon kívül értékes burtorzatot, ezüst toilette-felszerelést, ékszereket, mint valami nagyuri menyasszony.

Ralph Sullivan, az ismert philadelphiai milliárdos fiacskája eldicselkedhetik, hogy kriszkindlira ő kapta a világ legértékesebb játék-vasutját. Az egy külön nagy helyiségbe épített „pályatost” tökéletesen az amerikai Pacific-vasut mintájára, a legapróbb részletekig föl van minden kellekkel — talpfákon nyugvó sinekkel, váltókkal, jelzőkkel, táviró és távbeszélő vezetékkel — szerelve. Hossza 76 méter. A mozdonyok különösen csodás remekművek. Egy-egy 5000 koronába kerül s óránként 14 angol mértföldnyi sebességgel halad.

Köteteket lehetne összeírni a milliárdos gyermekek drága és csodás karácsonyi ajándékairól, de tapasztalatom szerint a gyermekek naiv világlátását sokszor a legprimitívebb játékok sokkal jobban kielégítik. Nekik még nem imponál a pénzérték és ha igen, úgy jaj nekik! Mert szegényebbek a légnomorultabb koldusgyermeknél, aki gondtalanul játszik az utca porában.

FAYENCE

crème ma a legkiválóbb és lezbiztosabb hatású arcápoló. Ez az egyedüli vegymentes crème, melytől az arcbor rózsás, üde, csodaszép lesz.

A Fayence

CRÈME

használatával azonnal, már az első napon is észlelhető, amennyiben feltűnő arcszépítést idéz elő; pár nap alatt pedig a bőr teljesen megújul, megifjodik s a benne levő tisztatlanságok, barázdák és ráncok eltűnnek. Érdekes, hogy Párisban annyira elterjedt a

FAYENCE

crème használata, hogy a hamvas, üde, rózsásarcu nő láttára ma már nem azt mondják: „Szép nő”, hanem „Fayence beauté”-nek, „Fayence szépség”-nek nevezik az elragadóan szép asszonyokat, leányokat. Sajnálatraméltó az a nő, aki harmincéves korában negyvenéves mutat, holott ha Fayence-crémrel ápolná magát, még negyvenéves korában is huszéves nő benvomását kelthetné! Még ilyen előrehaladott korban is reá illenek a

Fayence

SZÉPSÉG

elnevezés. A Fayence-crém nap- és éjjel használják. A nappali crème száraz, az éjjeli crème pedig zsíros. Egy-egynek az ára 3 korona. Hozzávaló Fayence-szappan 1.50 korona. Kapható minden gyógyszertárban és drogériában. Eladási központ a magyarországi vezérkerépviseletnél: Yes Porcellánpouder R.-t., Budapest, IV., Kecskeméti-utca 8. és VIII., Rákóczi-ut 9.

Vasárnap, december 17.

EGYETÉRTÉS

13

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Balling Mihály.

— Első szereplése az Operában. —

Budapest, december 16.

Az Opera tavalyi saisonjában kialakult egy csoport, mely ritka egyértelműséggel megállapodott valamiben. Megállapodott abban, hogy az Operaház művészi viszonyai tarthatatlanok. Ezen pedig a csoport véleménye szerint csak egy módon lehetett segíteni: ha az Opera új igazgatót kap.

Magától értetődik, hogy akkor a hajszá megindult Mészáros ellen. Hangulatot akartak kelteni ellene, melynek félreérthetetlen célzata az volt, hogy a miniszter ejtse őt el. Az érdekek ebben a törekvésben futottak össze. Vannak emberek, akiknek ő nem tetszett és vannak ambíciók, amelyeket ő nem volt hajlandó kielégíteni. És azonfelül vannak operák, amelyek rosszak és ennek folytán nem adhatók elő. Végezetül ráfogták, hogy a színházat elnémetesíti; hogy nem keres művészi sikereket, hanem üzletet csinál a színházból s csak a kassza-rapportot és a statisztikát tanulmányozza.

A mende-monda eljutott a parlamentbe is; hisz gondoskodtak róla, hogy oda is eljusson. A miniszter ankétot tartott s meghallgatta külön-külön a hozzáértő férfiak véleményét.

Végül pedig Mészáros Imre előterjesztésére szerződést kapott Balling Mihály német karmester, hogy kielégítenek a haragosok, hogy továbbá a zenei feladatok megvalósításának lehetőségét a karmesterek számára megkönnyítsék és hogy Balling ideérkezésével elérjük azt, hogy az egyes karmesterek többet foglalkozhassanak egyes művekkel, minek folytán alaposabbat, tökéletesebbet lehessen produkálni.

Kezdetben úgy látszott, mintha Balling maga a szerződést nem is venné komolyan; hol azt mondták: egyáltalában nem jön Budapestre, hol azt beszélték, hogy megbánta a szerződést. De végre is hosszú bizonytalan várakozás után november elején megérkezett. Nyomban hozzáfogott a próbákhoz és az általa újonnan betanított „Fidelio“-t választotta első szereplésül. Amit eddig Ballingról hallottunk, mindenestire művészileg az elképzelhető legjobb. Kétségtelen, hogy a betanítás, a művészi megítélés és a szereposztás alkalmatosságának éleslátása benne a legtökéletesebben van kifejlődve. Nem habozik, csak gondolkodik és rögtön határoz. Feladatát: a betanítás munkáját, a rendezés gondosságát, a látéknak minden ízében való helyes beosztását, a szerepeknek helyes felfogását, kellő ábrázolását a legminuciózusabban végzi. Tökéletes színházi ember. E mellett nagy muzsikuss, aki, amikor muzsikál, amikor tanít és dirigál, bármennyire fordítja figyelmét gondolaterejét a zenére, mégis ezen az egészen kívül marad ideje kitorjeszkedni a részletekre, hogy figyelje, javítsa, gondolja és kellőképpen áttekinthesse mindazt, ami a színpadon történik; hogy a zenei tökéletesség mellett vigyázzon a színjátéknak a zenével összhangzatos, helyes kidomborítására és hogy ne maradjon az operanékes semmivel sem adósa a szövegíróknak. Figyel arra, hogy a zene domináljon az egészen, a színjáték minden tökéletessége mellett is.

Ez a wagneri felfogás. Bayreuth honostolta meg; onnan indult ki az az iskola, melynek alapelve, hogy ne csak az ének és a zene legyenek tökéletesek hanem a dráma, a szövegkiosztás tisztasága és a rendezés természetes hűsége. Perfekt legyen az egész kép és ebben egyesüljenek zene és dráma egymást kiegészítő bevezető egészszé. Ezt az iskolát képviseli Balling. Nálunk természetesen ennél kevésbé ismeretes, amint ezt Balling koncepciója, eddig nem tudtunk dolgozni, mert a mi szövegeink csak részben rendelkeznek azokkal a művészi intelligenciával, amely a sokszor súlyos feladatok minden irányban való megoldását lehetővé teszi.

Balling nem elégszik meg az énekkel, bármily művészi legyen is és nem elégszik meg a

zenekar virtuozitásával sem; azt kívánja, hogy ének és zenekar tökéletes kifejezői legyenek a szerző egyéniségének, hogy elmélyedésben, erőben s a stíl teljes tisztasága dolgában hűen és klasszikusan interpretálják magát a szerzőt. Ily módon kívánja összeolvasztani a művészetet az alkotás értelmezésével.

Mai egész szereplésén is ez tükröződik vissza. A „Fidelio“-t klasszikus egyszerűséggel, a legalaposabb precizitással, mesteri tudással, finomsággal, de emellett csodálatos, mindenki magával ragadó temperamentummal dirigálta. Teljesen és tökéletesen elmélyedt Beethoven kolosszális, nagy partitúrájába, amely úgy látszik, a szó igazi értelmében benne él a lelkében. Az a fenség, amelyet Beethoven zenéje kifejez, az a mély klasszicitás, amely Beethoven muzsikájában lakozik, úgy látszik, egészen áthatja Balling lelkét. Beethoven előtte olyan tökéletesen ismert, teljesen megértett valami, hogy levegője, illata és színe tökéletesen át vannak plántálva Balling egyéniségébe.

Ennek az embernek figyelmét semmi sem kerüli el, ami az orchestrális beosztást, a hangszereknek kiegészítését és érvényesítését, az egyes színeknek külön kiemelését, az egyes effektusoknak hatásosan pregnáns módon való kifejezését illeti. És minden gondossága mellett, amelyet a zenekarra és énekkarra fordít, még arra is van ideje, hogy német ember léte a partitúrába beleirt magyar szöveget olvassa és amikor az egyik, vagy másik magánénekes következik, magyarul mondja fel a szöveg bekezdését egészen érthető szájmozdulattal és mialatt így gondoskodik a magánzereplők biztonságáról és az összjátékról, egyik kezével jobbra, a másikkal balra mutat, int, dirigál, dolgozik. Százfél néz és mindenhova kellő időben. A gondosság, az óvatosság, a körültekintés tökéletes harmóniában olvad össze benne. Leteszi Beethoven partitúráját a kottatartóra és ettől a pillanattól kezdve, amikor fölemeli karmesteri pálcáját, egészen, nuanszkülönbszeteket és árnyalat eltévelyedéseket nem ismerő határozottsággal, erővel és lendülettel átveszi Beethoven és kirajzolja előttünk úgy, amint azt csak az tudja a partitúrából kiolvasni, aki kottafejekken át belát egyuttal abba az ingeniumba is, amely ezeket a kottafejekket alkotta.

A mai „Fidelio“-t a III. Leonora-nyitányval vezette be és így a mai előadás egyáltalán alkalom volt arra is, hogy Balling dirigálásait, zenei felfogását és Beethovenban való klasszikus elmélyedését egy előkelő zenekari darabból ítélhesük meg. Szóval a mai operai előadás elsősorban a zenekari dirigéssel ismerkedtünk meg, a dirigéssel, aki a nyitány elhangzása után olyan frenetikus tapera ragadta a hallgatóságot, amint az Opera falai között régen hallottunk. És ez a majdnem hártalan tetszésnyilvánítás teljesen jogosult volt. Mert az a tűz és az a lelkesedés, amelylyel Balling dirigált, előbb áthatja ringatta, végül pedig a legnagyobb elragadtatásba tüzelt a publikumot. A hallgatóság a nyitány elhangzásának pillanatában tisztában volt azaz, hogy Balling Mihályban a legelső dirigensek egyikét üdvözölheti. Igaz, hogy azt a kimerítő nagy munkát, melyet Balling ma végzett, állandóan kívánni sem lehet és csak ünnepnapokon lehet majd szó Balling vezényletéről. És mégis, ha ritkábban fogjuk is látni Ballingot a karmesteri székben, meggyugtató kell, hogy legyen az a tudat, hogy ma olyan kezébe tettük le a karmesteri pálcát, amelyen kezek Nikiész távozása óta nem dirigáltak az Operában.

Igy ismertük mi meg Ballingot. Okunk van föltételezni, hogy az az irány, amelyet a mai „Fidelio“-jában bemutatott, lassankint át fog menni az egész művészi személyzet lelkébe. Tanulni fognak tőle azok, akik az operai művészetet nemcsak hangban és orgánumban, hanem művészetben és felfogásban is diadalra kívánják vinni.

A mai est egyébként a legszebbek közé tartozott, amelyet valaha az Operában láttunk. Nem kívánunk ebben a percében arról beszélni, hogy egyes szerepeket nem úgy osztották volna be, amint ezt Balling tette és nem kívánjuk ezt különösen kritika tárgyává tenni

most, amikor még Balling új ember és így nem lehetett még módja és alkalmá, hogy ráindozt a maga egészében megismerje és ennek folytán az egyes szerepeket azokkal töltse be, akik erre alkalmasak, *illetőleg legalkalmasabbak*. Balling úgy állította össze a mai szövegeket, amint ezt ő legjobbnak látta és ebből a szempontból kívánjuk a szereplőket is megítélni.

A címzerepet Haselbeck Olga énekelte, kezdetben óriási lámpalázzal és mindvégig igen közepesen. Sem intonálása nem volt kifogástalan, sem az éneke, főleg pedig a futamai és skálái voltak hézagosak és hibásak. Ha más Fidelio-t kaptunk volna, úgy a mai est nemcsak a zenekari, hanem a színpadi hatás szempontjából is másképpen alakul. A többi szereplők közül *Hajduné* zeneileg tökéletes és kedves Marcellinája érdemel említést, a férfiak közül pedig *Arányi*, aki Florestant énekelte és valóban művészi énekével, szerepének kifogástalan zenei interpretálásával magasodott ki, továbbá Pizzaro szerepében *Rózsa S. Lajos* pompás baritonjával, a kisebb szerepekben pedig *Venczell* és *Déry*, mindketten ma először, mint *Rocco* és *Jaquino*. Pompások voltak a karok az első felvonásban és külön kell megdicséreni a zenekart is, amely Ballinggal egy szív, egy lélek volt és a karmester pálcájának mozdulatát mint egy ember követte.

Érdekes volt a „Fidelio“ mai rendezése is. Az első felvonás eddigi két képét ugyanis egygyé vonták össze s míg az első jelenet az előt szobában játszódott, addig most a börtön udvarán játszódik az első felvonás, a színpad baloldalán van *Rocco* fehér falu kis háza, muskátli-virágos ablakaiyal, a másik oldalról pedig óriási, kontrasztként kimerednek a börtön sötét falai. Egészen véve igen sikerült kép volt. Talán csak a rabok öltözékét lehetne kifogásolni, mert ez az öltözék túlságosan összevágó volt és nem szabadott volna a raboknak annyira kifogástalan magas trikót és arccsüni-köz és természetüköz szabott kifogástalan zakettet adni. Meg kell maradni a régi, tökéletesebb illuziót-keltő kosztümöknél.

Ismételjük, igen meleg, tapsoktól viharos, szép este volt, s az ünnepelet első sorban Balling volt, akit, valahányszor megjelent karmesteri székében, mindig lelkesen, a legteljesebb szeretettel üdvözöltek.

Erdős Armand.

(*) Népopera. Új főszereplők fellépése tette nevezetessé a *Mignon* ma esti második bemutatott előadását. Thomas örökszép melódiai ezuttal is az újdonság varázsával hatottak a Népopera ifjú és kiválóan ambiciózus művészgárdájának kitűnő együttisével. Eleven, friss, új színekben gazdag ez az előadás, melynek minden faktora azzal a lelkes intenzitással áll harszvonalba, hogy közelebb hozza a hallgatóhoz a romantikus operairodalom egyik lezsebb termékét. A zenekar aláfestéseit, a magánénekesek és kórusok produkcióit élvezettel hallgatja a mintegy négyezer főnyi hatalmas közönség, a prózában elhangzó részekben pedig szívből kacag és érzékenyedik el, aszerint, amint az opera vidám epizódalakjai, *Laertes*, *Jarno* és *Frigyes*, vagy pedig a romantikus szentimentalizmus képviselői, *Mignon*, *Meister Vilmos* és *Lothario* folytatnak dialógusokat. Operaelőadáson ritkán hallottunk még kacajt. A zenei dalmű karaktere valahogyan kizárja a hangosan megnyilvánuló jókedvet és a pompás, aranyos díszítésű Operaházban még a pajzán ötletek és vidám zenei tréfák is csak előkelő, finom mosolyt válthatnak ki a közönségből. Pedig milyen sokat jelent az a jóízű, hangos nevetés, különösen a Népoperában, melynek hatalmas, imponáló arányait intím kicsinysegre szorítja össze a szívből jövő kacagás melege. Egygyé olvad össze az igen különböző elemekből összeverődött, ezernyi, soklelkű publikum és az emelet legfelső sorától a földszint legszélső pereméig a jókedv hatalmas hulláma szeliden hömpölyög alá. Thomas pompás zenéjének a legelső párisi bemutató óta, amikor hat hónap alatt ért meg száz előadást, nem lehetett oly nagy, egyöntetű sikere, mint a magyar Népoperában, ahol igaz megértésre talált — negyvenöt éves múlt után, Nagy része van a sikerben a rendkívül invenziós,

zus és modern rendezésnek is, amelyért ezuttal is Mérey Adolfnak jár ki őszinte elismerés. Az ő nagy érdeme, hogy újra felfedezhetjük Mignont, az igazi Mignont, amely tisztá nevelésében ép oly modern és népszerű, mint amilyen finom és stílusos. Az előadás a mai második bemutatónál is kitűnő és mintaszere volt. Philine szerepében ezuttal Jávör Mária debütált, finom alakítást produkált és ének tekintetében is minden szigorú kritikát megáll. Hangja tömören csengő, szép terjedelmű, koloratúrája kifogástalan. Meister Vilmos szerepét ma este Pogány György énekelte meleg bensőséggel és játéka is jobban kiélgett, mint elődjé. Ha orgánuma nem is mondható a legkellemebbnek, a Népepera mindenestre intelligens, ambiciózus és jóhangú tenoristát talált benne. Németh Gyula Lothariájáról nem mondhatunk sok dicsőretet. A szerep nevelése nem illik hangjához, amiről igaz, hogy nem tehet, azonban szerepét teljesen elhízáva fogta fel és gyakran neveléses volt alakítása, ami rontott a kitűnő együttesben. Hajagos Károly és Fehér Márton pompás karakteralakokat produkáltak epizód szerepekben és pompásan énekeltek. A czimszerepet ezuttal is *Basilides* Mária énekelte sötét színezetű, meleg mezzoszopránján, melylyel már az előző estén is meghódította hallgatóit. Alakítása ma este csiszoltabb, kerekesebb és egységesebb volt, sok finom, új nünaszót vitt bele és mire a tükör-áriában is kivetkőzik fagyosságából s utat enged temperamentumának, melynek jelei gondosan kidolgozott szerepének egyéb részében kétségtelenül megnyilvánulnak. Mignonja megjátás tekintetében is kifogástalan lesz. Énekléséről ma is elmondhatjuk ezt. A zenekar és a kórusok *Grosskopf* karmester vezénylete alatt kitűnően működtek és jelentősen hozzájárultak a második előadás sikeréhez, melyet a telt ház zúgó és folyton megújuló tapsai ma este is szankezionáltak.

(—na.)

(*) **Janesi király.** A Vigszínházban ma délután tartották meg az évente szokásos gyermekdarab premiért. Megint a színház házi írója, Komor Gyula rendezte meg a gyermekek kis hadseregét egy pompás, verbeli vídám mesejátékkal, amelynek „Janesi király” címet adott. Dalokkal és táncokkal élénkítette a kedves apróságot *Stephanides* Károly, a színház karnagya. Amikor a függöny felröpdült a sok ezer gyermekszem a színpadra tapadt és három hosszú felvonáson végig érdeklődéssel kísérte azt a finom, tréfákban gazdag mesét, amely Rettenetes János király alakja körül vívódott. Komor Gyula talán az egyetlen olyan színpadi író, aki jól ismeri a gyermek lelkét, megérzi azt, hogy mi ragadja meg leginkább a gyermek fantáziáját és annyi bohóságot, kacagást valót helyez el a darabjában, hogy az apró fiúk és lányok még hónapok múlva is visszaemlékeznek a Vigszínházban töltött délutánra. A darab meséjét igazán fölösleges elmondani, sőt ha valaki igazán akarja élvezni Komor munkáját, legjobban teszi, ha háttal fordul a színpadnak. A nézőtérben a sok kíváncsi gyerek szem, az arcukon is folyton és folyton új indulat roppen át. Sirásra áll a szájuk, ha valakivel igazságtalanság történik, ragyog, fénylik a tekintetük, ha a jószág diadalmaskodik. A színészek megérezték, hogy a legnagyobb a kritikának: a gyerekek játszanak és mindent megtettek a darab érdekében. Leginkább a gyerekek lelkéhez fértőzőtt *Sarkadi Aladár*, aki a folyton kérdező Turó bácsit személyesítette. Amikor a színpadra lépett tapsvihar fogadta: apró, kis kacskók ütődtek össze. — Hiába ármánykodott ellene a darab szerint a rossz ember, a gyerekek táborra nem engedte és folyton fölkiabált neki:

— Turó bácsi vigyázzon, az a másik, a rossz bácsi meg akarja ölni!

Sok tapsot kapott még *Molnár Aranka*, aki ma különösen szép volt és kedvvel, szívből játszott. *Pallay Rózsit*, *Stellát* és *Kemenest* is sokszor hívták a lámpák elé, míg *Győző* és *Kürthi Sári*, akik a darabban a rossz embereket alakították, állandóan ellenszenvenvel találkoztak, ami szintén a jó játékok mellett tesz tanúságot. Külön dicsőret illeti meg *Stephanides* Károlyt a fülbemászó zenéért.

(p. ö.)

(*) **Színházak műsora.** Az Operaházban holnap, vasárnap Strauss Richard nagyszabású zenés játékát, a *Rózsavagot* adják. — Hétfőn Hoenig Emma k. a. vendégjátékát a *Prófeta* kerül színpadra, melyben a szerzőtől ezéjjel szereplő vendég Fidesz szerepét éneklé. A fiatal művész neves bécsi énekmesterektől tanult, aztán német színpadokon működött; az Operaházban való bemutatkozása a Fodoré Aranka eltávozásával megüresedett alt-szerepkör betöltésével van kapcsolatban. — Kedden a hegyek alján (Tiefland) van műsora. — Szerdán a Filharmóniai Társaság vigadó-beli hangverseny miatt nincs előadás. — Csütörtökön Goldmark Téli regéjét adják. — Péntekre Carmen-t tűzték ki. — Szombaton Fidelio előadását ismétlik meg. — Vasárnap, karácsony előestéjén nincs előadás. — Hétfőn, karácsony első napján a Pillangó-kisasszony kerül színpadra. Ennek az előadásnak a jövőre a M. K. Operaház nyugdíjintézetét illeti. — Kedden, karácsony második napján a Denevér-t adják.

Nemzeti Színház. A Nemzeti Színházban a jövő héten elevenedik fel a teli regét, amely 1908. márczius 29-é óta nem szerepelt a színház műsorán. A darab Erkel Gyula kísérő zenéjével kerül színpadra és a 4-ik felvonást a párszjátékokon, szatirjátékokon és esavargó Antolycus dalain kívül egy bájos trió élénkíti, amelyeket Shakespeare korabeli dallamon adnak elő. Az új díszleteket Ujváry Ignác festőművész festette, a témák új jelmezt pedig Kémény Jenő tervezte. Vasárnap délután a Nászinduló, Henry Bataille szenzációs sikerű drámája kerül színpadra, este pedig a Pelekei notárius adják, abban a szereposztásban, amelylyel a múlt heti reprián nagy sikert aratott. Igy a holnap, vasárnap, valamint a darab ezután következő valamennyi előadásán Blaha Lujza asszony is játszik, aki a hortobágyi esárdajelenetben a csaplórosnét játszza és régi magyar népdalokat énekel. Hétfőn a Bábjáték, kedden A szerelem gyermeke kerül színpadra. Szombaton a Pelekei notárius adják, vasárnap, karácsony előestéjén pedig nem lesz előadás. Karácsony első napján, hétfőn délután a Ludas Matyi, Vajda Ernő vigjátékát játszzák.

A **Vigszínház** jövő heti műsorában, hozzászámítva a két karácsonyi ünnepnapot, összesen tizenöt előadás lesz, amelyekben a játékrészt legkedveltebb és leghatásosabb darabjai váltakoznak. A kilenc estből négy jut a Nincs továbbnak, Földes Imre szenzációs budapesti történetének. Ugyancsak négy előadás jut a Papának, Fler és Chailvet vigjátékának, amelyet holnap, vasárnap délután, továbbá hétfőn, szombaton és kedden este adnak. A hétfői est lesz a Papa huszonötödik előadásának jubileuma. Háromszor adják a Sumurunt, Frelka és Hollander színpadjátékát, amelyet szerdán és pénteken este, valamint vasárnap délután ismétlenek. Hétfőn, karácsony első napján délután, az Ordög, kedden délután pedig a Taifun fogja mulatni az ünnepi közönséget. Két délutáni előadás a Janesi király című tündérrégé, amelyet a vakációz gyermekek kedvéért esztirók és szombat délutánra tűzték ki. Jövő vasárnap este, a szent estén, nem lesz előadás.

A **Népepera** karácsony előtti hetere érdekes és változatos műsört állítottak össze. Vasárnap este, hétfőn és szerdán az állandóan zsúfolt házakat vonzó Quo-Vadis kerül színpadra, a keddi és csütörtöki a Mignon-é, ugyancsak a két vasárnap délután is, amelyeket fel három óráig kezdnek mérsékelt helyárrakkal. Ez előadások mindegyike mindenkor változó, teljesen különböző szereposztással megy. Pénteken lesz a Népepera első operettestéje. Planquette klasszikus remeke, a Corcuillei harangok kerül színpadra, az operettet szombaton este is megismétlik. Abrányinéval és Sándor Mariskával a két nő főszerepben.

A **Királyi Színház** műsorát Brády, Martos és Jacobi nagyszerű operette, a Leányvásár tölti be. A gyönyörű zenéjű operett minden este színrekerül, a két karácsonyi estén is, valamint a karácsony előestéjén délutánján is. Ez a délutáni előadás, amely három óráig kezdődik, ugyancsak rendszeres helyárra és ugyanazon szereplők vesznek részt benne, akik a darabot minden este játszzák. Holnap, vasárnap délután és karácsony másodnapjának délutánján Fedák Sári fölleptével a Kis gróf kerül színpadra rendszeres helyárrakkal; karácsony első napjának délutánján a János vígét adják, ugyancsak Fedák Sári fölleptével. Vasárnap, december 24-én este nincs előadás.

Magyar Színház. *Tristan Bernard* vigjátéka, a *Le Petit Café*, amely Párisban az idei évad legnagyobb sikerű darabja, pénteken, e hó 22-én kerül bemutatásra a Magyar Színházban. A kitűnő vigjáték, amelyet *Heltai Jenő* a K's kávéház címen fordított, foglalkoztatja a színház java erőt, az élőkön Z. Molnár Lászlóval és *Haraszthy* Micivel. Az újdonság a pénteki bemutatón kívül e héten még szombaton és karácsony első napjának estéjén kerül színpadra. Holnap vasárnap és szerdán *Liptay Imre* mulatságos paraszvigjátéka, a *Rossz pénz nem vész el* van műsora tűzve. Kedden, csütörtökön és karácsony másodnapjának estéjén *Hovosi Sándor* nagyszerű család komédiáját, az *Apja fia-t* adják. Hétfőn *Biró Lajos* darabja, a *Sárga liliom* van műsora tűzve. A két karácsony délutánján ugyancsak a *Sárga liliom* kerül színpadra mérsékelt helyárrakkal; ezek lesznek a rendkívül népszerű darab első mérsékelt helyárra előadásai. — Holnap, vasárnap délután *Tolsztoj* hatásos drámája, az *Elő halott* kerül előadásra. — A szent estén nincsen előadás, ellenben aznap délután 3 óráig előadják mérsékelt helyárrakkal a *Kis lord*-ot, amelyben ezuttal is *Fényes Anuska* játszza a cím szerepet.

Városligeti Színház. Vasárnap délután — mérsékelt helyárrakkal — „A lengyel menyecske” nagyszerű operett *Kury Klárával* a zimszerepben kerül színpadra. Este „Szép Heléna” operette *Gyöngyi Jolán*nal. Csütörtökön pedig „Az Ártatlan Zeusz” van műsora. *Offenbach* gyönyörű operette, a „Párisi élet”-nek bemutatását pénteken, e hó 21-én tartják meg. Vasárnap, karácsony napján, csak egy délutáni előadás tart a színház. Ez alkalommal — mérsékelt helyárrakkal — a „Párisi élet” kerül színpadra. Hétfőn, 23-án és kedden, 24-én két

két előadás lesz. Mindkét este a „Párisi élet”-et adják. Hétfőn délután a „Lengyel menyecske”, kedden délután pedig „A betyár kendeje” van műsora.

Gyermekszínház. Ma, vasárnap ezidén utoljára kerül színpadra a gyermekvilág egyik legcélrűbb darabja, a „Hümpipók”. A tündérrég 5-ik felvonásában ezuttal kedves gyermekhangverseny lesz, amelyben *Gombóc Vilván* és a többi kűis művészekon kívül a *Kis Hajnal Klennike*, egy új esodagyermek lép fel. Jegyek már délelőtt válthatók a színház helyiségében (VI. Révay-utca 18.) Jövő vasárnap a már rég nem adott „Héjféltér és a két törpe” kerül színpadra. Az előadások mindig 4 óráig kezdődnek és 6 óráig végződnek.

(*) **Daiest.** *Freund Mária* neve eddig ismeretlen volt a budapesti hangversenyek külföldi vendégeinek listájában. A viselőjével, egy szimpatikus megjelenésű, lengyel származású dalénekesnővel, ma este ismerkedtünk meg a Royal dobogóján, alól Debussy, Schumann, Brahms, Mahler, Monsgorsky és Gretschaninoff szerzeményeit adta elő. Kellemes, elég szép terjedelmű mezzoszopránja van, csak magas hangjai tremolálnak kissé, előadását finomság és meleg átérzés jellemzi. A „L'enfant prodigue” áriáját bravurral, a német dalköltők izléssel összeválogatott műveit nobilis egyszerűséggel énekelte. Az újdonságzamba menő orosz dalok közül legjobban tetszett Monsgorsky bölesodala. A természet csak félig megtöltő közönség lelkes ovációkkal adott kifejezést a debütáló művésznővel való megismerkedés felett érzett örömeinek.

(*) **Nyugdíjas színészek segélyezése.** Az Országos Színészegyesületnek sok olyan nyugdíjas tagja van, akinek az évi nyugdíja olyan kevés, hogy abból egyáltalában nem lehet megélni. Deák Péter a Színészegyesület egykori pénztárosa „Petykó fillérek” címen egész éven át gyűjtött arra a célra, hogy karácsonykor a szegény, öreg színészeket és színésznőket némi segélyben tudják részesíteni. Ez a gyűjtés a későbbi évek folyamán állandóvá lett, úgy, hogy a Petykó fillérből minden évben kaptak szerény ajándékot a kisnyugdíjasok. A Színészegyesület mostani pénztárosa: *Heltai Nándor* is szorgalmasan gyűjtött a nyugdíjasoknak. Az utóbbi napokban érkezett hozzá *Bethleni László* 14 koronás gyűjtése, *Krecsányi Ignác* 20 koronás adománya, *Krémer Sándorné* 30 koronás gyűjtése és *Hornáth Gyula* 10 koronás gyűjtése. A rendelkezésre álló szerény összeget a jövő hét elején osztják szét az öreg színészek és színésznők között.

(*) **A Népepera ünneplése.** A Lipótvárosi Kaszinó ma este fényes lakomát rendezett az új Népepera igazgatóféra, vezetősége és tagjai tiszteletére. A lakomán megjelentek *Bárczy István* polgármester, *Vasillievits János* alpolgármester, a székesfőváros tanácsának tagjai, *Bosnyák Zoltán* min. tanácsos, *Mörkus József* orsz. képviselő, *Tóth Imre*, a Nemzeti Színház, *Faludi Gábor*, a Vigszínház, *Beothy László*, a Király- és Magyar Színház igazgatója, a színházak összes előkelő művészei és művésznői s teljes számban vonult fel *Márkus Dezső* igazgató vezetésével a Népepera egész művész-személyzete. Megjelentek továbbá a fővárosi irodalmi, művészeti és zenevilág kitűnőségei. Az első felköszöntőt *Ballai Lajos* min. tanácsos, a Kaszinó alelnöke mondotta a Népepera megteremtőire és vezetőire. *Tóth Imre*, a Nemzeti Színház igazgatója a fővárosi színházak üdvözlését tolmácsolta az új testvérműintézetet szemben. A Népepera nevében *Márkus Dezső* igazgató mondott köszönetet. Dr. *Baracs Marcell* felköszöntötte a székesfőváros polgármesterét és tanácsát, valamint a vendégeket. A lakoma lelkes hangulatban a késő éjjeli órákig tartott.

(*) **A magyar ingó emlékek védelme.** A magyar ingó emlékek védelméről szóló törvényjavaslat tervezetét a *Muzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsa* által kiküldött s báró *Forster Gyula* elnökele alatt működött albizottság harmadik szövegezésében november hó végén terjesztvén be az országos tanácshoz, a tanács a törvényjavaslat tervezetét tegnap *Wlassics Gyula* elnökele alatt tartott teljes ülésén vette szakaszokként részletes tárgyalás alá s végleg megállapította, illetve elfogadta a törvényjavaslat tervezetének azt a szövegét, amelyet most már további intézkedés végett a választás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz még e hó folyamán felterjeszt. Az ülés szükségesnek találta azonban, hogy a törvényjavaslat tervezetéhez mindazokat a módosító indítványokat is eredeti terjedelmükben mellékelje, amelyek a Magyar Nemzeti Muzzeum részéről s több muzeumi szakférfutól érkeztek be. *Wlassics Gyula*, elnök, az albizottság tagjainak az orsz. tanács legbensőbb köszönetét tolmácsolta azért a fáradságért, önzetlen és értékes munkáért, amelylyel a magyar ingó emlékek védel-

A tekeres kookaszáma: 152
 Készítette: Tue
 Előhívás ideje: VII. 23

mének nagyszabású s minden oldalról már régen megvalósítani óhajtott ügyét a megoldáshoz közel vitték.

(*) Az új nemzeti színházi tervpályázat külföldi bírálói. Az új Nemzeti Színházra legközelebb kiírandó tervpályázat zsűrijében tudvalevőleg helyet fog foglalni két külföldi bíráló is. A kultuszminiszter már kiválasztotta és meg is hívta a két külföldi szakembert, az egyik Martin Düfer, a másik Julius Littmann. Mindkettő elismert és híres német építőművész.

(*) A Művészhaból. Kernstok Károly retrospektív kiállítása a Művészhabban még csak holnap, vasárnap délután 6 óráig marad nyitva és hétfőn már megnyílik az egyesület művésztárgyjának alapítványi képeiből rendezendő karácsonyi és újévi vásár, mely az egész héten, sőt a karácsonyi ünnepek alatt is nyitva marad. A „Neukunst-Wien“ név alatt ismert bécsi művészcsoport tagjainak kiállítás rendezési munkálataihoz csak a karácsonyi vásár lezajlása után január 2-án fog hozzá az egyesület s a kiállítás előreláthatólag január 6-án, szombaton délután fog ünnepélyesen megnyílni.

(*) A Jókai-szobor. megírtuk néhány nappal ezelőtt, hogy a már jó régen működő Jókai-szoborbizottság vezetősége komolyan fogja fel végre rendeltetését és elhatározta, hogy a legrövidebb idő alatt elkészíteti a nagy magyar regényíró szobrát. A vezetőség megállapodott abban, hogy nem ír ki nyilvános pályázatot, hanem szűkebb pályázatra hívja fel Stróbl Alajos, Gács István, Maróti Géza és Tóth István szobrászművészeket. Ez a döntés nagy zugolódást keltett művészi körökben és a Magyar Képzőművészek Egyesületének több tagja felkérésére a társulat elnöksége rendkívüli ülést hívott egybe, hogy azon tiltakozzanak a bizottság döntése ellen. Az ülésen — melyet Róna József elnöklöte alatt tegnap tartottak meg — Stróbl Lajos, Gács István és Maróti Géza nevében Teles Ede bejelentette, hogy a meghívást nem fogadják el és nem vesznek részt a szűkebbkörű pályázaton. Az ülésen jelen voltak zajos éljenzéssel fogadták a művészek bejelentéseit, és elhatározták, hogy küldöttségileg felkeresik Berzeviczy Albertet, a Jókai-szoborbizottság elnökét és felkérrik arra, tegye lehetővé, hogy a bizottság általános pályázatot írjon ki és a zsűribe a Magyar Képzőművészek Egyesülete is küldhessen ki tagokat. — Hír szerint Berzeviczy Albert ilyen körülmények között le fog mondani a Jókai-szoborbizottság elnökségéről.

Berzeviczy Albert, a Jókai-szoborbizottság elnöke így nyilatkozott erről a kérdéssel:

— Értésültem a képzőművészek egyesületének állásfoglalásáról és tudomásom van arról, hogy a szűkebb pályázatban való részvételre felkért művészek lemondtak a pályázatban való részvételről. Én mindenestre be fogom ezt jelenteni a bizottságnak s így látván a helyzetet, le fogok mondani az elnökségről. Nekem is, a bizottság tagjainak is az volt a tapasztalatunk, hogy az országos pályázatok az utóbbi időben nem jártak a kellő eredménnyel, ezért tartottuk helyesebbnek a szűkebb pályázatot. Sajnos, úgy látszik, olyanok most a művészeti viszonyok, hogy ez sem vezethet eredményre s így el fogjuk halasztani a pályázatot jobbra, nyugodtabb időkre.

(*) A Liszt Ferenc-szobor. A Liszt-jubiléumi országos nagybizottság kebeléből alakított végrehajtóbizottság három irányban kívánja előmozdítani azt a célt, hogy a magyar társadalom Liszt Ferenc emléke iránt tartozó kegyeletét méltó módon róhassa le. A szoboralaphoz szükséges tökéletes összegyűjtése után fennmaradó összegből ugyancsak zeneművészeti célra Liszt-alapítványt kíván létesíteni, melynek előadásai a jövő magyar művészenemzedék élvezetét, továbbá biztosítani óhajtja Liszt Ferenc örökös művészi munkáinak a magyar zenei körökben minél szélesebb mértékben való elterjesztését.

(*) Bécsi folyóirat Lechner Ödönről. A Bildende Künstler, Arthur Rössler kiváló író szerkesztésében megjelenő folyóirat 12-ik száma kizárólag Lechner Ödönnek van szentelve. E folyóirat inkább a modern festészet és szobrászat műveit szokta ismertetni, az építészek közül eddig Ottó Wagner volt az egyetlen, kivételt foglalkozott. A Lechner publikáció abból az alkalomból jelent meg, hogy a bécsi építészek a Magyar Építőművészek Szövetsége meghívására Wagner Ottó vezetésével itt jártak nálunk, hogy a modern alkotásokat

tanulmányozzák. A füzet, mely Lechner mester legszebb munkáit reprodukálja, tanubizonyítéka, hogy modern törekvéseinket a külföld teljesen elismeri és méltányolja. A füzet érdekességét emeli egy önéletrajzvázlal Lechner Ödöntől, azonkívül tanulmányok Gerő Ödön és a mester legközelebbi tanítványaitól: Vágó József, Lajta Béla és Málnai Bélától. A csinosan kiállított füzet ára 2 korona és minden könyvesboltban kapható.

(*) Osztrák zenepedagógusok Budapesten. Az osztrák zenepedagógiai társaság elnöke Hans Wagner több neves osztrák zenepedagógussal együtt a fővárosban időzik s itt a kultuszminiszter engedelmével tanulmányozza az iskolák ének- és zeneoktatását. A miniszter a vendégek kalauzolására Hackl N. Lajos országos énekköztársasági felügyelőt rendelte ki.

(*) Pállya Celestin gyűjteményes kiállítása. A tárlatot már a megnyitáson nyilvánult széleskörű érdeklődés továbbra is kíséri és a kiállított képeknek igen nagy része megvásároltatott. A kiállítást a művész több igen érdekes újabb festményével egészítette ki, úgy, hogy ez által az érdeklődés is fokozódott. A kiállítás ünnepnapokon 9—11-ig, hétköznapokon pedig 9—7-ig 60 fillér belépődíj mellett tekinthető meg a Könyves Kálmán Nagymező-utcai szalonjában.

(*) Hangversenyek. A Brüsszeli Vonósnégyes hétfőn bucsuzik közönségünk előtt második és utolsó kamaraszertelén a Royal-teremben. Műsora ezúttal is kitűnő és Beethoven, Reger és Schumann műveit hozza, az utóbbit dr. Adler Mikályné zongoraművésznővel. — Carreno Teresa, a világhírű zongoraművésznő jövő pénteken, december 22-én rendezi egyetlen hangversenyét hosszú távollét után nagyon szép műsorról, amelyre Beethoven, Chopin, Mac Dowel és Liszt lesznek a főszereplők. Elman Mischa, a fiatal orosz hegedűművész, aki ma Európa és Amerika legnagyobb zenevárosaiban állandóan zsúfolt termekkel díszeskedhetik, kedden, január 9-én egyetlen hangversenyt rendez a Royal-teremben, Bondy Claudia bécsi énekesnő közreműködésével. — Pénteken, január 12-én a Vigadó nagytermében Laffitte Leon, a párisi Opera hősnője rendezi első opera-estélyét Budapesten. Jegyek a Brüsszeli, Carreno, Elma és Laffitte estélyeire Mery Bélánál kaphatók. — A Harmónia hangversenyei. A Wiener Tonkünstler Orchester, Nedbal Oszkár vezénylete alatt január 4-én és 5-én a Vigadó termében két rendkívül érdekesnek ígérkező hangversenyt rendez. Az első estély egyúttal d'Albert Eugéné bucsuja is lesz, amennyiben ezen a hangversenyen fogja Beethoven egyik zongoraversenyét, mielőtt a hangversenyteremből teljesen visszavonulna, a budapesti közönségnek bemutatni. A második estély keretében Manón Joan Lalo Eduard hegedű- és zenekarra írt Symphonie Espagnole című művét fogja előadni. — Sauer Emil január 11-én a Vigadó nagytermében zongoraszertelét tart. Műsor: Beethoven: Sonata appassionata op. 57.; Schumann: Fantasie op. 17.; Chopin: Fantasia-Impromptu op. 66. Nocturno op. 15. No. 1. Scherzo op. 31.; Liszt: Gnomonreigen Ricordanza, Sauer: 2. Konzerttetud (először), Moto perpetuo oktávában. Csajkovsky-Pabst: Paraphrase di Concert sur l'opéra Eugène Onegin. Jegyek a Harmóniában 3—10 koronáért kaphatók. — Casals Pablo január 1-én tartja 2-ik soloestélyét a Vigadó nagytermében, amelyre igen érdekes műsört állított össze. Jegyek a Harmóniában 3—15 koronáért kaphatók.

Nyilttér.

Provatiban közölköskert nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

KÖZERDEKÜ!

HEMOPATHIA.

A vérgyógyítás és eredményei.
 A legújabb orvosi gyógymódról
 szóló, tudományos tájékoztató.
 Diszes vászonkötésben 2 korona.

Kapható minden hazai könyvkereskedésben és a szerzőnél.

Dr. Kovács Izsó a vérgyógyítás megalapítója,
 Budapest, V. ker., Váci-körút 18. sz.

TÉLI FURDOKURA
 a budai Szent-Lukácsfürdő
 Nagy szállodájában és Thermal-szállodájában
 első lakás teljes ellátással. Minden szobából fürdő
 folyosók vezetnek a gyógyfürdőkhöz. Természetes forró-
 meleg kénes források, iszapfürdők, iszapborogatások.
RADIUM EMANATORIUM. Prospektust küld a
 Szent-Lukácsfürdő Részvény-társaság Budapest.

!! Ekszervásárlók figyelmébe !!

Zirner Testvérek Utóda

Liszt Hugó ékszerész és órákészítő
 Most Budapest, Váci-utca 2. sz. a. létezik.

!! Pontos címre ügyelni !!

Kéri modern üzlethelyisége kirakatát megtekinteni, a hol az ékszerszakmának legdivatosabb tárgyai kiállítva vannak a szabott ár feltüntetése mellett.

MÁGYAR MŰVÉSZET KÉPERBEN

Az EGYETÉRTÉS karácsonyi számához ez idén is mellékelve lesz a

KÉPES SZALON

cimű illusztrált hetilapunk, melyben körülbelül

300 fényképhen

bemutatjuk a magyar művészetet. Előfizetőinknek ingyen mellékeljük a művet

20 fillér bélyeg beküldése ellenében bárkinek megküldjük az EGYETÉRTÉS karácsonyi számát és a KÉPES SZALONT.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* A Természet-tudományi Társulat választmánya december 20-án, szerdán tartja évszázados ülést. Az esetleg felvetetni óhajtó új tisztségviselőket az üléspontig a titkársághoz fordulhatnak ebben a szándékuk közlésével. Kívánságukra megkapják a Természet-tudományi Közlöny egész évfolyamának füzetét, de ebben az esetben fizetniük kell az egész évi tagsági díjat (vidékieknek 8, budapestieknek évi 10 korona).

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

• Léghajón Berlinbe. Gotha-ból táviratozzák: A Siemens-Schuckert-léghajó ma reggel egy utasal 8 óra 15 perckor Berlinbe szállt.

Orvosi vizsgálatok a bécsi Allgemeines Krankenhausban beigazolták, hogy a természetes Ferencz József-keserűvízzel a székrekedés legkülönbözőbb nemeinél nagyon kiváló eredmények érhetők el. Mert: 1. A Ferencz József-keserűvíz oldó és hashajtó hatása kisebb adagoknál következik be, mint bármily más hasonló víznél. 2. A Ferencz József keserűvizet a betegek szívesen isszák és állandó használat mellett is jól türik.

FŐVÁROS.

Az új tanács.

— A polgármester rendelete az ügyosztályok működési köréről. —

Budapest, december 16

A főváros új szervezési szabályzata tudvalevőleg a tanács ügyosztályok szaporításáról és egyes, eddig túlterhelt ügyosztályok kettéválasztásáról intézkedik. Az új ügyosztályok 1912. január 1-én kezdik meg működésüket, ugyanekkor veszik át az ügyosztályok élére állított tanácsnokok hivataluk vezetését. A polgármester most rendeletben szabályozta az egyes ügyosztályok működési körét.

Az I. (elnöki ügyosztály) ügykörébe tartoznak a törvényhatóság első tisztviselője részére fenntartott ügyek közül azok, amelyeket a polgármester személyesen akar elintézni; az összes hivatalok és intézetek felügyelése; az illetmények szabályozása; az alkalmazottak személyzeti ügyei; a központi választmányi ügyek.

A II. (ut-és csatornaépítési) ügyosztály hatáskörébe tartoznak az utak és hidak építése, burkolása és csatornázása; nyilvános sétatermek, faültetvények, nepligetek, épkeretek és a kertészet.

A III. (városépítési) ügyosztály: a város területének felmérése és nyilvántartása; szabályozási ügyek; szobrok, emlékművek kijelölése; a közterületek használatának engedélyezése; járdafoglalási ügyek; telekberendezési és kisajátítási ügyek; ingatlanok beszerzése és elidegenítése (telekpolitika); magánépítési engedélyek kiadása; tűzrendészeti és színházi vizsgálati ügyek; a tűzoltóság felszerelése.

A IV. (katonai és illetőségi) ügyosztály hatáskörébe tartoznak: a véderőről szóló törvény végrehajtására vonatkozó ügyek, általában az újonozás és elbocsátás; honossági és kivándorlási ügyek; az illetőségi ügyek, ideértve a szegényházi és kórházi ápolástan részesülő egyének illetőségének a megállapítását is; a külföldiek nyilvántartása.

Az V. (közlekedési) ügyosztály hatásköre: a helyi közlekedés általában és annak egységes fejlesztése, a vasutaknak a városi terület elfoglalásával kapcsolatos ügyei; a társaskocsi közlekedés; a bérkocsi, teherkocsi, gépjármű, gépjármű bérkocsi ügyei; a taxaméter; a helyi hajó- és csavargóközlekedés; a közlekedéssel összefüggő sportügyek, köztisztviselők ügyei, a nem végleges köztisztviselők személyzeti ügyei és a fuvartelep.

A VI. (pénzügyi) osztály. Ide tartoznak: A költségvetés előirányzatának összeállítás; a póthitel kezelése és nyilvántartása; a zárószámadás; a főváros általános pénzügyi igazgatása; a fővárosi kölcsönügyei; adóügyek; készpénzek elhelyezése és a központi kasszák felügyelése.

A VII. (közoktatási) ügyosztály alá tartoznak: a kisdóvók, elemi és gazdasági iskolák; napközi otthonok; a polgári iskolák, főreáliskolák, felsőbb leányiskolák, leánygimnáziumok, felső kereskedelmi iskolák, női kereskedelmi tanfolyamok és kereskedelmi tanonciskolák ügyei és ezeknek az iskoláknak szervezeti és személyzeti ügyei is.

A VIII. (közélemezési) ügyosztály hatáskörébe tartoznak: a közélemezési és vásári ügyek; élelmiszervizsgáló intézet; közyagóhidak és állatvásárok; a lóvásár és a Tattersall; a vásárpénztár; a vásárcsarnokok; lóhusüzem; kenyérgyár; az állategészségügyi és állategészségrendőri ügyek; állategészségügyi telep.

A IX. (közjótékonyági) ügyosztály hatáskörébe tartoznak a közjótékonyági ügyei általában; szegénysegélyezés; szegényházak, menedékhelyek, árvaházak, szeretetházak; közjótékonyági egyesületek nyilvántartása; jótékony természetű alapítványok kezelése; könyöradamányok gyűjtési engedélye.

A X. (közegészségügyi) osztály: a közegészségügy és az egészségrendőri ügyek; a városi kórházak, klinikák, kózetemek, halotthamvasztók, hullaravatózóok.

A XI. (közélemezési és anyakönyvi) ügyosztály a törvényhatóság területére és a közigazgatási és

választókerületek alakítására vonatkozó ügyek; az igazoló választmány ügyei; esküdtzéki tagok összeírása; sajtóügyek; anyakönyvi ügyek.

A XII. (vízvezetési és világítási) ügyosztály hatáskörébe tartoznak: a vízvezeték építése és kezelése; közvilágítás; a gázgyár ügyei; az elektromos világítási vállalatok ügyei; a városi elektromos telep ügye.

A XIII. (építkezési) ügyosztály: a város épületei és ezeknek építés-vezetése; a házilagosan végzett munkálatoknak a tervezése; a vállalatba adott munkálatok felügyelése; a városi épületek nyilvántartása és fentartása.

A XIV. (szociálpolitikai és közművelődési) ügyosztály: a szociálpolitikai ügyek, a lakásügy és az ezzel összefüggő minden kérdés; a tanácsadó vagyontalanok számára; ingyen jogvédelem; a munkásszervezetek, a munkaadók szövetségi egyesületei és általában az ipari és kereskedelmi szervezetek ügyei.

A XV. (közgazdasági) ügyosztály: a főváros közgazdasági politikájának irányítása; a vasuti és hajózási ügyek közgazdasági vonatkozásában; idegenforgalom, iparügyek.

A XVI. (városgazdasági) ügyosztály: az ingó és ingatlan vagyon nyilvántartása és kezelése; ingóságok megszerzése és elidegenítése; a mutatóvárosos telep, erdőszeti ügyek, Állatkert, fürdők, a gazdasági és hivatali szükségletek biztosítása és beszerzése; gazdasági hivatalok, házi-nyomda, adószedélyes csarnok, a fővárosi vásári jellegű javadalmának rendezése és kezelése, hirdetésügy, kövezés és csatornázási járuléka és a fővárosi munkások ügyei.

(Villamosvasut a Belvárosban. A Budapesti Közúti Vaspálya-társaság azzal a tervvel foglalkozik, hogy a közlekedési eszközökben szűkülő Belvárosban új vonalat épít. A Közúti Vasut most felmérési a Bécsi-utczát, Koronaherceg-utczát és Váci-utczát és az a terve, hogy a vámház-körúti vonalat ennek az új relációnak bekapcsolásával összeköti a lipótvárosi vonallal.

(A fővárosi építkezések és a közegészségügyi tanács. Az Országos Közegészségügyi Tanács felterjesztést intézett a belügyminiszterhez, melyben elmondja, hogy Budapesten az építkezés határozottan veszedelmes a közegészségre. Elmondja a tanács, hogy egész Európában nálunk van a legegészségtelenebb építkezési rendszer. Itt a házak magasabbak az utcák szélességénél és ezért van az, hogy Budapesten a lakások sötétek, nincs levegőjük, egészségételenek. Szűk utcákban, ahol eddig csak földszintes házakak vagy egy-kétemeletes épületek voltak, most öt-hatemeletes paloták terpeszkednek anélkül, hogy az utcák megfelelő kiszélesítéséről gondoskodnának. Ezek az utcák valóságos por- és füstcsatornák. Modern városokban — mondja a tanács — a lebontásra kerülő épületeket magas deszkafallal kerítik be, amellyel gondoskodnak a por- és füstszállítás megakadályozásáról, és hogy az anyagszállítás lehetőleg a közlekedés megzavarása nélkül történjen. Itt a lebontott házak pora veszélyezteteti az egészséget, a közlekedés az építkezés alatt, ugyszólván, szünetel, mert a szűk utcákban a gyalogjárdát az állványok, az amugy is keskeny kocsiutakat pedig az anyagszállító szkepek foglalják el. A Közegészségi Tanács ezeknek a bajoknak orvoslását kéri a minisztertől és figyelmebe ajánlja, hogy a fővárosi hatóság igen gyakran még el se készült, egészségételen, nedves házaknak is megadja a lakhatási engedélyt.

(Keresztényszocialista városi párt. A keresztényszocialisták kezdik beváltani azt a fenyegetésüket, amelyet a főváros egyik legutóbbi közgyűlésén Baránszky Gyula hangoztatott. Tömöríteni akarják a keresztény polgárságot, hogy a jövő évi központi választásokon már mint szervezett párt vegyék fel a küzdelmet az uralkodó rendszer híveivel szemben. Holnap délután alakul meg a Katolikus Körben a „Belvárosi Keresztény Polgári Kör”, melyre a meghívókat a program feltüntetésével küldték szét. E felekezeti alapon való szervezkedést komolyan venni nem lehet.

(A Vöröskereszt és a főváros. Amikor a Vöröskereszt-Egylet még 1884-ben felépítette Budán az Erzsébet-kórházat, a főváros támogatásának viszonzásul négy ingyenes ágyhelyet boesított a kórházban a főváros rendelkezésére, amelyeken kisebb fizetésű tisztviselők és díjnokok vagy azok családtagjai ingyenes ápolásban és ellátásban részesülnek. A főváros ezt az ajándékozást annak idején tudomásul vette és a tanácsnak az ágyak felett való rendelkezési jogát az Erzsébet-kórház szabályzatában biztosították is. Az egylet igazgatóság ezzel szemben 1908-ban az egylet fokozódó anyagi terheire való hivatkozással a szóbanforgó négy ingyenes ágyhelyet bezárta, de egyúttal arra kérte a fővárost, hogy a kórház kiadásainak tete-

mes emelkedésére való tekintettel a kórház részére évi segélyt szavazzon meg. A tanács tárgyalta ezt a kérdést és a tisztí ügyész véleménye alapján mindenképp megállapította azt, hogy a négy ingyenes ágyra vonatkozó és a kórházi szabályzatban biztosított rendelkezési jogát az igazgatóság egyoldalú határozattal meg nem szüntetheti. Ami pedig a segélykérésről illeti, a tanács nem zárkózik el az elől, hogy az egyletet abban a törekvésében, hogy a kórházat minél jobban fejlessze, a lehetőséghez képest támogassa. Mint hogy azonban a tanács a főváros által a kórházügy érdekében hozott és hozandó rendkívül nagy áldozatok tekintetével, nincsen abban a helyzetben, hogy az egylet által kért évi segély megszavazását a közgyűlésnek javasolja, úgy határozott, hogy az egylet terheinek csökkentéséhez az adott viszonyok között úgy kíván hozzájárulni, hogy a kórházi szabályzatban a tanács rendelkezésére fentartott négy ingyenes ágyhelyről lemond, illetve az egyletet e megterhelhetés alól felmenti.

(A fővárosi szolgák fizetésrendezése. A tanító-személyzet fizetésrendezésének miniszteri jóváhagyásakor tettük szóvá azt a sérelmet, mely a fővárosi alkalmazottak legszerényebb és legsilányabb javadalmazott rétegét, az altiszteket és szolgákat éri azáltal, hogy az ő fizetésrendezésük kormányhatósági jóváhagyása még mindig késik. Mára végre — a polgármester sürgetésére — leérkezett a belügyminiszter leirata a fővároshoz, melyben az altisztek és szolgák fizetésrendezéséről szóló szabályrendeletet jelentéktelen módosításokkal jóváhagyja. Ezzel a főváros mindenre adu alkalmazottainak fizetésrendezése teljes befejezést nyert.

(Uj kórházi orvosok. A főpolgármester a dunabalti köz-kórházhoz dr. Ney Hugót és dr. Huppert Kálmánt segédorvosává nevezte ki.

(A bérkocsisok és az autotaxi. A főváros tanácsa véleményadásra szolgáltatta fel a budapesti bérkocsis-ipartársulatot az autotaxi-bérkocsis elosztására vonatkozólag. Véleményt kér a tanács, hogy vajjon a jelenlegi létszám keretén belül helyezték-e forgalomba, ami azt jelenti, hogy a mostani kétfogatu bérkocsis rendszámát kicserélnék autotaxi-rendszámmá, vagy a jelenlegi létszámon kívül, ami azt jelentené, hogy a bérkocsisoknak mai számától függetlenül állítanak be az autotaxi-bérkocsisokat. Kérdést intézett a tanács aziránt is, kinek adományozza a tanács, illetve a rendőrség a rendszámokat. A bérkocsis ipartársulat küldöttség útján válaszolt ezekre a kérdésekre. A küldöttség Hirkádé József ipartestületi elnök vezetésével ma járt Rényi Dezső tanácsosnál, a közlekedési ügyosztály vezetőjénél a azt kérte, hogy az auto-taxikat a mai létszámon belül helyezték forgalomba, a rendszámokat pedig a bérkocsis-iparosok között osztsák szét. Kérésük támogatására előadták, hogy az ipartársulat az Országos Központi Hitelszövetkezet égisze alatt a szükséges hatvan autotaxi-bérkocsis beszerzésére szövetkezetet alakított, amelynek megfelelő tőke áll rendelkezésére. Ez alkalommal megújították a küldöttök azt a régebbi kérelmüket is, hogy a kétfogatu bérkocsis viteldijait vegyék revízió alá. Erre nézve Rényi Dezső tanácsos kijelentette, hogy az ügyosztály behatóan foglalkozik ezzel a kérdéssel és nem-sokára előterjesztést fog tenni aziránt, hogy a szabályrendeletnek a viteldijkról rendelkező részét megfelelő módon változtassák meg.

(Vasut a Svábhegyre. A kereskedelmi miniszter a Kugler Mihály által tervezett Széchenyivasutra az engedélyezési tárgyalást e hónap 21-re tűzte ki. A tervezett vasut a műgyetemtől indul el és a Gellért-hegyet meg Sas-hegyet megkerülve a Farkasvölgyön át a Svábhegyre jut. Utjában érinti a Béla király-utat, a Zugligetet, a Szép Juhász-ut, Budakeszt, Nagykovácsit, Máriaremetét, Hidegkutat, Solymárt és Ürömnél az esztergomi vasutba torkollik. A vasut finanszírozását egy angol konzorcium vállalja.

(A boráros-téri hid. Nagyjelentőségű akció indult meg a Ferencvárosban a Boráros-téri hid létesítése érdekében. A Budapest IX. ker. Nemzeti Munkapárt-Kör e hó 13-án tartott választmányi ülésén Ehrlich Manó alelnök indítványa alapján elhatározta, hogy a hid megvalósítását legsürgősebb feladatának fogja tekinteni. Legközelebb Jakabffy Ferenc, a kerület orsz. képviselőjének vezetése alatt egy nagy küldöttség fogja a kormány elé vinni a Ferencváros eme régi és igen jogos kívánságát.

Használjon Dr. Borovszky-féle

BOROLINT

reuma, csusz, kőszvény, islas, fejfájás, kolera és más fertőzés ellen.

Ars a Borolinak 50 fillér, a Borolin-sóknak 2 korona, a Borolin-cukorkának 40 fillér, a Borolin-házisapannak 30 fillér és a Borolin-pipereszapannak 80 fillér. Kapható mindenütt.

**Jó étvágya lesz,
Ha DIANA-SÓT vesz!**

Mulatságok.

✱ A Központi Katolikus Kör f. hó 15-én tartotta közkedveltségnek örvendő Fehér kabaretjét. A nagyszámú közönség derűltséggel hallgatta Lenz Ferenc „A két Emil” című énekes bohózatát, melynek zeneszámait jól juttatta érvényre a III. ker. Zenekör zenekara. Az egyes szereplőknek: Mildstütz Stefi, Szende Mimi, Koós Margit, Hlinka Nelli, Kraft Jenő, Hübner, Klendl, Bauhoffer, Seide, Hoszang, Lenz, Wallenburger, a szerzővel együtt kijutott a közönség tapsaiból. Önálló számaikkal tetszést arattak: Kardos Angyalka és Uher Károly. A Katolikus Bál elnökségéhez érkezett értesítés szerint a király a január hó 22-án tartandó jótékonyzéli zártkörű Katolikus Bál legfelsőbb védőségét elfogadta.

✱ Széchenyi-bál. A fővárosi Vigadó termeiben február 3-án tartandó Széchenyi-bál rendezőbizottsága a napokban tartott ülésén a bál elnökségét választotta meg. És pedig elnökké: ifj. Kúnen-Héderváry Károly grófot, társelnökké Andrássy Manó grófot, Batthyány Gyula grófot, ifj. Edelsheim-Gyulai Lipót grófot, ifj. Ghillányi Sándor bárót, Károlyi József grófot, Odessalchi Béla herceget, Prónay Gábor bárót, Széchenyi György grófot és Wolkenstein Oswald grófot. Az ügyvezetéssel dr. Both Dezső másodelnököt és H. Császár Zoltán főpénztárost bízza meg. A legközelebbi ülést a bizottság f. hónap 19-én este fél 8 órakor tartja meg az Országos Széchenyi Szövetség helyiségében (IX., Ráday-utca 16. I. 17.)

✱ A Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíj Egylete budai 114. számú fiókja által jövő 1912. január hó 13-án a budai Vigadóban rendezendő nagy jelmezes estélye sikere érdekében a rendezésben többszörösen kipróbált rendezőbizottság folyton permanenciájában van. A nagyközönség meleg érdeklődéséből és egyéb kedvező előjelekből ítélve a január 13-iki bál minden tekintetben sikeresnek ígérkezik. Remény van arra, hogy e közretett bál az előző éveket siker és szórakoztatás tekintetében felül fogja múlni.

✱ A Poliklinikai Egyesület január közepére egészen újszerű multság rendezését tervezi. E multság egy egész estét betöltő életképsorozat lesz, amely revue formájában fogja a budapesti kirakatszerenynt bemutatni. A revueben az előkelő műkedvelőkön kívül a legkedveltebb fővárosi színművészek és színművésznők vesznek részt. Az előképekben tehát bőven fognak önálló hangverseny- és egyéb színészprodukciók is szerepelni.

✱ Medikus táncestély. Az 1912. évi január 27-én (szombaton) a Royal összes termeiben tartandó Medikus Táncestély védnökségét dr. Grósz Emil udvari tanácsos, egyetemi tanár vállalta el. A rendezőbizottság már serényen munkálkodik, hogy az idei bál is régi jó hírnevéhez méltóan a farsang egyik legkedvesebb s legjobban sikerült elite-multságá legyen. A meghívókat a jövő héten küldik szét. A bál irodája ezidén is az Orvostanhallgatók segítő egyesületében (VIII., Üllői-ut 26.) van, ahol ugy telefon (144—24.) után, mint személyes megkeresésre készséggel szolgál felvilágosítással a rendezőbizottság.

✱ A Bécsi Magyar Otthon december 20-án klubhelyiségében, a Ferdinand-termekben (I., Laurenzberg 4.), szépnek ígérkező Szilveszter-ünnepélyt rendez. 1913. január hó 6-án pedig elsőrangú színi erők közreműködésével, táncszal egybekötött művészestélyt rendez a Hotel de France, I. Schottenring 3., disztermeiben. Február elsejére nagyszabású Liszt-émlékünnepélyt terveznek.

✱ A Budapesti Ál. Tisztviselők Műkedvelői Köre a Magyar Tanítók Otthonában, a Magyar Tanítók Otthona javára (Kinizsy-u. 16.) december 17-én (vasárnap) műkedvelői előadást rendez. Kezdeté 6 órakor. Előadás után tánc. Belépő díj nincs.

**Berlin nagyszállóda és
Pensió VI., Revay-utca 10.
Telefon 137-90. ::**

Magyar királyi Operával, Andrássy-uttal és Váci-körrel szemben. — 140 szoba. **Lít. Gőzfűtés**, szobákban meleg és hidegvizsel, fürdők, **társalgó és könyvtár** állt. vendégeim rendelkezésére. Pensió napi 5.— Két feljebb, szoba beleértve. Pontos és figyelmes kiszolgálásért kezeskedik az igazgatóság.

TANÜGY.

= A büntetőjogi tanszék. A budapesti magyar királyi tudományegyetem jogi kara ma ejtette meg a jelölést a büntetőjogi tanszékre, amely azóta van üresedésben, mióta Wlassics Gyula, a közigazgatási íbróság elnöke, az egyetemi tanszékéről távozott. Első helyen jelölték Angyal Pált, a tudományos akadémia nemrég megválasztott levelező tagját, a pécsi püspöki jogakadémia tanárát, második helyen Oberschall Pál egyetemi magántanárt, a pozsonyi jogakadémia tanárát, harmadik helyen Vámbéry Rusztem budapesti egyetemi magántanárt.

= Felsőbb kereskedelmi tanszék Pozsonyban. A harmadik egyetem elnyeréséért folytatott vetélkedésből a pozsonyi kereskedelmi és iparkamara is kivette a maga részét s annak idején jelentős új mezzanattal járult hozzá az egyetem kifejlesztéséhez. A kamara hivatkozott a német és a belga egyetemen ipar-kereskedelmi tanszékeire. A kereskedelmi ipar-kereskedelmi tanszékére a kereskedelmi tanszék elnöke és a közoktatásügyi kormány méltányolta a kamara részéről felvetett eszmét és most, amikor az egyetem számára immár biztosítva van, a kereskedelmi miniszter leiratot intézett a kamarához, a közoktatásügyi miniszterrel folytatott tárgyalások alapján közölve, hogy a kormány a fizika és a kémia műveléséről megfelelő intézetek és tanszék útján szándékozik gondoskodni s a felsőbb kereskedelmi tudományok számára szervezendő tanszék ügyét is megfontolás tárgyává fogja tenni.

= Pozsony köszönete. Pozsonyból jelentik: Brolly Tivadar polgármester a hét folyamán a kabinetirodában tisztelgett és közölte Pozsony város közgyűlésének határozatát, amelynek értelmében küldetésileg kíván köszönetet mondani a királynak a harmadik egyetemnek Pozsonyban való felállításáért. A kabinetiroda főnökétől ma válasz érkezett a polgármesterhez, mely szerint a küldöttéget valamelyik legközelebbi általános kihallgatáson fogadja a király.

EGYESÜLETEK.

(—) A Magyar-Török Társaságból. A Magyar-Török Kereskedelmi Társaság ma délután dr. Erdődy Béla udvari tanácsos elnöke alatt választmányi ülést tartott, amelyen *Egyessy* igazgató bejelentette, hogy *Lánczy* Leó főrendiházi tag, az addigi magyar elnök ezen tisztéről tulhalmozott elfoglaltsága miatt lemondott. A választmány nagy sajnálattal vette tudomásul *Lánczy* Leó lemondását, egyben köszönetét nyilvánította eddigi hasznos működéséért és érdemeit jegyzőkönyvbe iktatta, végül örökös tiszteleti taggá választotta. A magyar elnöki tisztség betöltésére a magyar-török testvériség pregnáns képviselőjét: *Szemere* Miklós cs. és kir. kamarást egyhangulag jelölte a választmány. Az üresedésben levő alelnöki állásra várpalotai *Palotay* Ödönt jelölték. *Gelléri* Mór alelnök indítványa értelmében a külön klubhelyiség bérletétől egyelőre eltekint a kör.

(—) A Magyar Jogászegylet ma este hat órakor az ügyvédi kamara disztermeiben Nagy Ferenc ny. államtitkár egyetemi tanár elnöklésével teljes ülést tartott, melyen dr. *Ágoston* Péter nagyváradi jogtanár tartott rendkívül érdekesítő előadást a jogismerés kötelességéről. Az előadáshoz Berger Miksa ügyvéd és Márkus Dezső kuriai bíró szoltak hozzá és méltatták az előadást. Az előadást megelőzőleg dr. *Lukatos* Gyula ügyvéd *Stamper* Rudolf hallei professor nemrég megjelent és nagy feltűnést keltett „Theorie der Rechtswissenschaft” című művét ismertette.

(—) Az Országos Magyar Iskolaegyesület több mint negyedszázad óta folytat magyaránvú munkásságot a népműveltség emelése, a nemzet szellemi erőforrásainak megerősítése és különösen a magyar nyelv minél szélesebb körben való terjesztése érdekében. Ez az utóbbi törekvés arra indította az egyesületet, hogy Pest, Arad, Ugocea és Moson vármegyékben végzett irányvú munkássága mellett a rendkívül fontos pontot képező Pozsony város és környéke területét is beillesse munkássága keretébe. Az egyesület a múlt évben állította fel Pozsonyban első magyaránvú tanfolyamát, amely 32 hallgatóval nyílt meg. A folyó év őszén újból szervezte az egyesület a tanfolyamot és az elmúlt évben még oly kisszámú jelentkezővel megtartott tanfolyam hatalmas, magyaránvú intézménnyé fejlődött. Százkilencvenhat hallgató jelentkezett az idei téli tanfolyamra, közöttük több mint nyolcvan nő. A tanfolyam igazgatósága a nagyszámú jelentkezésre való tekintettel a német, tót és cseh anyanyelvű hallgatókat öt tanfolyamba osztotta be.

(—) A Magyar Gyermektanulmányi Társaság e héten tartotta ez évben utolsó választmányi ülését, amelyen nyúlbe ütötték a könyvkiadó-vállalatot és a magyar népek szánt nevelési kátét. Az előbbit dr. *Nógrády* László referálta, az utóbbit pedig dr. *Jablonkay* Géza ismertette. A társaság vidéki fiókköreinek ügyrendi javaslatát *Balla* Károly ismertette és ajánlotta elfogadásra.

(—) A Magyar Társadalomtudományi Egyesület szabad iskolája most fejezte be hathetes ciklusát dr. *Kacsóh* Pongrácz előadásával. Az új ciklus februárban kezdődik ugyancsak az egyetem I. számú termében. Jegyek a következő ciklusra két koronáért várható az egyesület Mária Valéria-utca 12. szám alatt levő helyiségében.

(—) Választójogi nőkongresszus. Az 1913. évben Budapesten tartandó választójogi kongresszus előkészítő-bizottsága húszon fázadozik a kongresszus 100.000 koronára tervezett költségének megszerzésén. A gróf *Hailer* György elnöksége alatt működő gazdasági bizottság első munkája volt a kongresszus karácsonyi vásárjának szervezése, mely már a hó eleje óta a közönség rendelkezésére áll. A karácsonyi vásáron minden érdeklődőt szívesen látnak, belépő díj nincs. A kiállítás helye: *Haris-bazár* 2. főemelet 2.

(—) Az I. ker. Általános Közjótékonsági Egyesület gróf *Apponyi* Albertné elnöklésével értekezletet tartott a Kelenföldön felállítandó levelezőszoba tárgyában. Radnai Árpádné, a népkonyha-szakosztály elnöke, ismertette az új intézménynek különösen ebben a fejlődő városrészben nagyjelentőségű hivatását, főképpen az alkoholeszenes küzdelem terén. Bejelentette, hogy a népkonyhát hétfőn, e hó 22-én nyitják meg, ahol a népgyűk teljeseen ingyen egy tál meleg ételt kapnak.

(—) Az Országos Közegészségi Egyesület e hó 17-én, vasárnap délelőtt tízenegy órakor tartja huszonhatodik évi rendes közgyűlését a budapesti kir. orvosegyesület nagy üléstermében (Szentkirályi-utca 21. sz.). Ez a közgyűlés egyszersmind megünneplése annak, hogy az Országos Közegészségi Egyesület fennállásának huszonötödik évét betöltötte. A közgyűlés napján este nyolcz órakor a Bristol-szálloda nagy éttermében az egyesület ünnepi lakomát rendez.

SPORT.

() Magyar-német válogatott mérkőzés. A vasárnap egyetlen sporteseménye a magyar-német válogatottak mérkőzése Münchenben. A magyar csapat összeállítása a következő: *Domonkos*—*Rumbold*, *Csüdör*—*Biró*, *Hlavai*, *Payer*, *Sebestyén*, *Kertész* II., *Bodnár*, *Schlosser*, *Borbás*. A németek összeállítása igen erős és a magyar csapatnak heves küzdelme lesz, hogy a győzelmét megszerezze. A csapatot hivatalosan *Herzog* Ede, *Steiner* Huzó és *Friedrich* Nándor a MLSz. tagjai kísérik számos érdeklődő mellett.

() Felolvasás a testnevelésről. A Magyar Athletikai Szövetség a tél folyamán felolvasó ciklust rendez, melyen a legfontosabb testnevelési kérdésekre hívja fel a szakkörök és a nagyközönség figyelmét. Az ügy fontosságára való tekintettel az első ilyen előadást dr. *Bárczy* István, a székesfőváros polgármestere és a szövetség elnöke nyitja meg. Az előadást december 21-én esütörtökön este 6 órakor a régi képviselőház (VIII., Főherceg Sándor-u. 6.) nagytermében rendezi a szövetség és az előadó dr. *Karafiáth* Máriaus, Bars vármegyei tb. főorvosa, az ismert nevű testnevelési szakíró lesz. Az előadásra, mely iránt mindenütt élénk az érdeklődés, a szövetség már szétküldte a meghívókat és ez uton is tudatja, hogy a felolvasási estén minden érdeklődőt szívesen lát.

Perzsaszőnyegeg
Budapesti Nagy Áruházban
VI., KIRÁLY-UTCA 88. SZ.
Kedvező részletfizetési feltételek mellett is kaphatók!
Szigoruan szabott árak!!
TELEFONSZÁM: 87-31.

Ékszer, ezüst, óra,

Iparművészeti újdonságok, egyházi művek gyári áron beszerezhetők
 ékszerész és műtővész **Sárga János** os. és kir. műv. szallítónál
 Budapest, IV., Károly-tér 3., Kolozsvár, Mátyás király-tér 13

Dívtós óra-karperoc:
 14 kar. finom arany K 110.—
 14 kar. bórziállal . . . 98.—
 Ezüst, bórziállal . . . 16.—
 Acél, 14.—

Eredeti szabott gyári árok. Szabad megtekintés, vételkényszer nélkül. Képes árjegyzék ingyen.

és bérmentve. — Vidékre választékot készséggel küldök.

TÖRVÉNYSZÉK:

A valóság bizonyítása.

— Zsitvay Leó véleménye. —

Budapest, december 16.

Több esetben merült fel már az a kérdés, vajon megtagadhatja-e a bíróság a valóság bizonyítását olyankor, amidőn a nyomtatvány utján elkövetett rágalmazás indító oka: a közérdek. Ebben a kérdésben megtörtént, hogy egy vidéki bíróság elrendelte a valóság bizonyítását, míg nemrégiben is megtagadta azt a budapesti büntetőtörvényszék.

Ez a kérdés feltétlen tisztázásra vár. Első sorban a sajtót érdekli legközelebről, minthogy az újságíró sok esetben kerül abba a helyzetbe, hogy közérdektől vezéreltetve az igazságot a rágalom látszatában állítja a nyilvánosság elé, bizakodva a bizonyítás lehetőségében. Így történt ez nemrég a vakok botránya dolgában is. A büntető bíróság azonban nem engedte meg a bizonyítást s a rágalomból nem lett igazság, hanem rágalom maradt.

Zsitvay Leó kuriai bíró, a jeles büntetőjogász a „Jogállam“ legközelebbi számában mélyreható kritikát közöl, amelyből helyszüke miatt csak néhány fontosabb részt tudunk közölni. A kiváló jogíró többek között a következőket írja:

„A valóság bizonyításának megengedése vagy megtagadása, rágalmazás és becsületsértés esetében a mi BTK.-ünkben oly szabályozást nyer, mely a gyakorlatban nem vált be. Ez a szabályozás a maga sajátos tételeivel eltér valamennyi külföldi törvényhozástól; mintha egybefoglalni kívánta volna mindazt, amit másutt jónak és célravezetőnek felismert, a nélkül, hogy magát az alapítélet, melyből e kérdésnél a külföldi törvényhozások kiindultak, figyelemre méltatta volna. Ma már kétségtelen, hogy e kérdésnél az alapot úgy kell megalkotni, hogy a valóság bizonyítását mindenekelőtt általános szabályként vagy szabadnak, vagy tilosnak nyilvánítsuk és ehhez fűzzük a kivételeket. Ily szabályozás mellett a bíróságnak esetekben könnyebben igazodik el, mert egy elvi kijelentést talál a törvényben, melyből cogitójá megfelelő érveléssel csakhamar kialakul.

A 264. szakasz 3. pontja ugyanazon az alapon nyugzik, mint a 263. szakasz 3. pontja. Ez t. i. a res judicata megóvása, érvényének feltétlen védelme a jogrend érdekében. A B. T. K.-hez írt „Indokolás“ ezt röviden így fejezi ki: „res judicata pro veritate acceptatur; ami jogérvényesen el van döntve: az befejezett dolog; való az: amit érvényesen megállapított a bíróság. A perújítás vagy újrafelvétel esetei és forrásai meg vannak határozva, ezeken kívül a végítéletben vagy határozatban való elfogadott tények fölötti bírósági vita nem keletkezik.“

Helyes érzékkel mutat az Indokolás arra a veszedelmre, hogy e két törvényes ítélet nélkül egy-egy bíróság már eldöntött ügy — jelesül büntető — kerülő utján más álladékok eredményezhetnének, ennek folyamánként más döntésre is vezethetnének.

Helyes. Amde, midőn a bíróság a rágalmazás vagy becsületsértés ügyét tárgyalja és a 263. 264. szakaszokban írt jogérvényes ítéletre való hivatkozással találkozunk, nem kelle nek mégis megvizsgálni, hogy az ítélet törvényes-e módon keletkezett-e? Kérdés, hogy törvényes-e a bíróság a törvényes ítéletében a törvényes ítélet alapján hozza meg az ítéletet és az ily feltételek alatt vált jogérvényesé.

Zsitvay ezután azokat az eseteket fejtegette, amelyekben az ő nézete szerint királyi bírósági ítéletek nélkül is res judicata képeznek és azt mondja:

Ha a minisztérium valamely tagja valamely hivatali kötelességét követ el, a miniszter sa-

ját felelősségének érdekében rendelhet ugyan vizsgálatot, kiküldhet személyzetéből egy-egy fegyelmi tanácsot. Amde ennek az eljárásnak (mely a bizonyítás egybegyűjtéséhez a megfelelő kényszereszközökkel sem rendelkezik, a nyilvánosságot is nélkülözi), végeredménye lehet sujtó vagy mentő a terhelt tisztviselőre, megnyugtathatja a minisztert vagy ellenőrző közvéleményt, de jogi kihatása, bírói határozat ereje nincs; mert itt is az áll, ami a felügyeleti hatóságoknál áll, sőt fokozott mértékben áll az, hogy aki felel az alá rendeltnek hivatali cselekményeért, az e felett bíró nem lehet, ami nem zárja ki azt, hogy a bizalom vesztével magáról a vétkes tisztviselő személyéről megfelelő szigorral ne rendelkezzenek.

Nézetem szerint tehát az ilyen „kelbeli eljárás“ a rágalmozó (becsületsértő) „tényállással“ szemben a 263. és 264. szakaszokban szabályozott bizonyításnál jogilag közömbös és az ilynemű fegyelmi eljárás folyamán keletkezett határozatok (ítéletek) a valóság bizonyításának megtagadására a BTK. 264. szakaszának 3-ik pontjára való hivatkozással éppen nem alkalmasak.

§ **Ügyészségi megbízottak.** Az igazságügyminiszter Szandház Ferencz deitai főszolgabíró a fehértemplomi ügyészség kerületébe ügyészségi megbízottá, Haksch Ferencz esáktornyai járásbírósági jegyzőt pedig a esáktornyai járásbíróság mellett alkalmazott ügyészségi megbízottnak állandó helyettesévé rendelte ki.

§ **A temesvári rablójalkos ügye a Kurian.** Balázs Istvánt, aki Temesvárott meggyilkolta és kirabolta Löwinger Ferencz öreg zálogháztulajdonost, a temesvári esküdtbírósg kötel általi halálra ítélte. Az ügy tegnap került fel a kir. Kuriahoz, hogy a bejelentett semmisségi panaszok felett döntsön. Az ügy előadója Vaikó Pál lesz és a tárgyalást február hó folyamán tartják meg.

§ **Pörösködő Esterházyak.** Özv. gróf Esterházy Ferencz, szül. Esterházy Amália tallói, pozsonymegyei maganzónó „Az Est“ egyik múlt évi számában „A cseklési harez“ című levelet intézett a nevezett laphoz és ebben azt írta, hogy férje atyja halálán úgyan az első feleségétől való három felöltő fiának: Antal, Ferencz és Ernőnek becsületszavát adta, hogy Kálmán Vilhelminát soha el nem veszi. Ezt a közelményt gróf Esterházy Károly főrendiházi tag a cseklész-szempezi hitbizomány ezidőszerinti használatvezője sérelmesnek találta elhunyt atyjára vonatkozólag és ezért ügyvédje, dr. Csizmazia Endre utján holtak elleni sajtó utján elkövetett becsületsértés vétsége miatt perbe fogta özv. Esterházy Ferencz. A tárgyalást a büntető törvényszék november 21-éről mára halasztotta és ma bellet volna megtartani azt Füzesséry bíró elnöke alatt. A tárgyaláson megjelent a panaszos gróf képviselője, dr. Csizmazia Endre, a vádlott grófnőt pedig Edvi-Illes Károly képviselte. A bíróság a felek megegyezésére a tárgyalást ismét elhalasztotta, január hónapra.

§ **A milliomos gyilkosai.** Newyorkból jelentik: Az esküdtbírósg Graham Lillian és Konrad Etel színésznőket, akik Stoke milliomos szállótulajdonost agyonlőtték, felmentette, mert az esküdtök bizonyítottak vettek, hogy a színésznők kényszer-védekezésükben ölték meg Stoket. Newyorkból jelentik, hogy az esküdtöknek az a veridiktje, melynek folytán a gyilkossággal vádolt Lillian Graham, és Etel Conrad kardalasnőket a bíróság felmentette, a városban nagyon küllömböző fogadtatásra talált. Egyesek attól félnek, hogy a felmentés következtében nők erőszakoskodásra fognak vetemedni, hogy a férfiakról pénzt csikarjanak ki. Az az egy bizonyos, hogy a felmentő ítélet annak tudható be, hogy az esküdtök igen ellenséges indulattal viseltettek a milliomosok iránt.

§ **Hamisított Pálya Celestin-képek.** A múlt év folyamán egy jól szervezett közkeresett társaság üzletszerűleg foglalkozott Pálya Celestin festőművész nevére hamisított képűtárazatoknak elárulásával. A véletlen azonban csakhamar leplezte a társaság üzelmét. Kovács Róbert sirköveskedő és Baumfeld Zsigmond terménynagykereskedő büntető feljelentést tettek a hamis képgyártók ellen csalás miatt. Kovács azt panaszolta, hogy a múlt év július havában Weisz Alfréd képűgnyök Pouncez Manó megbízásából egy képet kintelt neki megvételre, amelyen Pálya név aláfestve volt látható, hátlapján pedig ezek a szavak voltak olvashatók: „Eredetiségét elismerem. Pálya.“ Kovács Róbert 160 koronáért meg is vette. Utóbb híborult, hogy a kép közönséges silány hamisítvány és legfeljebb 30 koronát ér. Ugyancsak 1910. év július havában két darab, egyenként 15 koronát érő Pálya Celestin hamis aláírásával ellátott silányan utántett képet vett meg 300 koronáért Baumfeld Zsigmond

terménynagykereskedő, akinek figyelmét Weisz Alfréd képűgnyök látta fel az eredetinek állított Pálya-féle festményre. A károsultak feljelentése folytán megindított nyomozás, illetve vizsgálat befejezése után a kir. ügyészség vádat emelt csalás büntetése miatt Pouncez Manó műkereskedő, Weisz Alfréd képűgnyök, Waldner Berthold műkereskedő, Schaeffer Henrik képűgnyök ellen csalás büntetése miatt. De felelősségre vonni indítványozta a kir. ügyészség Wallenstein Bela műkereskedőt és Fekete Mihály képűgnyököt csalás vétsége miatt. Mára volt kitézve ebben az ügyben a főtárgyalás a budapesti büntető törvényszékhez dr. Füzesséry Zoltán bíró elnöke alatt. A tárgyalást azonban nem lehetett megtartani, mert főbb tanu nem jelent meg. A bíróság dr. Tóth István kir. ügyész indítványára a mai főtárgyalást elhalasztotta.

§ **Az „Isteni komédia“ ellopott kézírata.** A trienti esküdtzék két napi tárgyalás után három évi börtönre ítelt egy Cassoni nevű szolgát, aki ellopja Dante Isteni komédiájának kézírata. Cassoni 1907-ben a trienti érseki szeminárium szolgája volt és annak könyvtárából szeptemberben ellopott egy rendkívül értékes Dante-kódexet, az Isteni komédiának pompásan bekötött kézírata. A tolvaj ellen nem tettek feljelentést, mert attól féltek, hogy a gyanút magáról elhárítandó, megsemmisíthetné a nagybecsű kéziratot. 1908-ban a szeminárium megdudta, hogy egy firenzei antikvárius egy értékes Dante-kódexet 25.000 líráért kínál megvételre. Miután megállapították, hogy ez nem más, mint az ellopott kézirat és Cassoni a tolvaj, Cassonit letartóztatták és átadták a bíróságnak.

§ **A ladánybénéi pénzhamisítók.** Erks Lukács és Gattyány András ladánybénéi gazdalkodók 1908. év őszén elhatározták, hogy hamis ötkoronásokat fognak gyártani. Meg is szereztek a hamisításhoz szükséges eszközöket, az öndarabokat, plékhanalakat és a kliséket. Működésüket azonban nem kezdték meg, mert a esendörök rajtuk ütöttek és mindkettőjüket letartóztatták. Az ügyészség a két gazdalkodó ellen pénzhamisításra irányuló szövetséges miatt tett vádat. Ma tárgyalta hünnyüköt a büntető törvényszék Szepessy táblabíró elnöklésével és a vádlottakat egy-egy hónapi fogházra ítélte.

§ **Egy utazó ügnyök üzelméi.** Wechsler Adolf rozott multu ügnyök a Singer és Társa cégnél állott alkalmazásban. Ezt az állását újabb csalások elkövetésére használta fel. Hamis megrendelő jegyekkel 1909. év őszén mintegy 600 koronát esalt ki a Singer és Társa budapesti cégtől. A kir. ügyészség a szélhámos ügnyök ellen tizenhét rendbeli csalás és magánokirathamisítás büntetése miatt emelt vádat. Két napon keresztül tárgyalta ezt az ügyet a büntetőtörvényszék Szepessy táblabíró elnöke alatt itélkező tanácsa. Wechsler Adolf vádlottat tizenhat rendbeli magánokirathamisítás büntetéseért egy évi börtönre és 320 koronás pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen a felek felely bezték.

§ **Pénzhamisító cigányok.** Szegedről jelentik: Három napig tartó tárgyalás után ma hozott ítéletet a szegedi törvényszék a pénzhamisításról vádolt 18 esanálmegyei cigány ügyében. A bíróság valamennyit felmentette a pénzhamisítás vádja alól, mert a hamisítványok oly kezdetlegesen voltak, hogy lehetetlen lett volna értékesíteni őket. Háromat esalásért ítéltek el, mert hat sajtónyi gazdától 5000 kronát kicsaltak azzal az ígérettel, hogy 10.000 korona értékű hamis pénzt adnak helyette. Kovács Mátét és Csizsár Józsefet két és fél évi börtönre, Mika Jánost 9 havi börtönre ítélték, ezt a vizsgálati fogsággal hitöltöttnek vették. Az egyik cigánylegény, akit még azonfelül ártatlanul gyanúsítottak és tartottak vizsgálati fogságban, tudóvást kapott.

RITKA ALKALOM
 Néhány hónappal ezelőtt utcai helyiséget átadtam és üzletemet

KRISTÓF-TÉR 3.
 (felemeletén)

megnyitottam. Új helyiségemben áruim, amelyekkel hírnevemet megalapítottam, tenylegess

alkalmi árakon
 kerüinek eladásra.

WEISZ P. VILMOS
 ékszerész

A tekercs kookaszáma: 3670 = e
 152 Készítette: Tpe
 568 Előhívás ideje: VIII. 23

KÖZGAZDASÁG.

A tarifaemelés életbeléptetése.

— Márczius 1-én megdrágul a vasút. —

Budapest, december 16.

Az után a nagy tiltakozás után, amelyet a tarifaemelés ellen az ország minden valamirevaló gazdasági érdekképviselete kifejtett, a kereskedelemügyi miniszter tudvalevőleg mégis összehívta a tarifabizottságot, mely — noha korántsem tekinthető az ipari és kereskedelmi élet képviselőjének — szintén ellemezte a vasuti szállítási díjak fölemelését. Amár a kormány a bizottság tanácskozásairól nem adott ki érdemleges jelentést, a bizottság tagjainak nyilatkozatai után mégis az volt az általános vélemény, hogy a tarifaemelés ügyét egyelőre sikerült elodáznia, annyival is inkább, mert a kereskedelemügyi miniszter is kijelentette, hogy a fölmerült kívánások értelmében a tervezetet átdolgoztatja. Érthető tehát az a nagy meglepetés, amellyel a közgazdasági világ értesül majd arról a befejezett tényről, hogy a kormány a maga káros százalékos tarifaemelési tervét 1912. márczius 1-én minden változtatás nélkül életbelépteti.

A miniszter utasítására ugyanis a Máv. igazgatósága az 1910. január 1-től érvényes helvi áru díjszabáshoz kiadta az I. pótlékot, mely 1912. márczius 1-én lép életbe. *E pótlék által a nevezett díjszabás közönséges gyorsáru-díjtételei, valamint a személyvonatokhoz feladott lovak, csikók, pónnyok és öszvérek szállítására érvényes díjtételek hét százalékkal a mérsékelt és különösen mérsékelt gyorsáru díjtételei, valamint az általános áruosztályba és a kivételes díjszabásokba tartozó teherárak, illetve élő állatok szállítására érvényes díjtételek pedig öt százalékkal felemeltek. Mi mellett az új díjtételek megállapításánál ötödik fillérnél kisebb tört elejtetik, ötödik fillérnyi vagy ennél nagyobb tört pedig teljes fillérnek vétetik.*

Ezzel tehát a kormány már bejelentette a hazai kereskedelemnek és iparnak a maga karácsonyi ajándékát, mely előreláthatólag egy csomó egzisztencia tönkrojtását és elkerülhetetlenül a mai rettenetes drágaság 15—20 százalékos növekedését fogja eredményezni. Még azokban az államokban sem emelik két évi időközökben a vasuti díjtételeket, amelyekben a gazdasági élet önálló és a kereskedelem és ipar főkeze. Nálunk minden szegény és gyenge, egész gazdasági életünk pedig a közövénytől átkából Ausztria uralmát sínyli és — a belvett, hogy tarifapolitikánkkal igyekeznénk a beföldi termelést és kereskedelmet erősíteni az osztrák versennyel szemben — szükségtelen tarifaemeléssel gyengítjük azt a míg Ausztriában 30—50 százalékos mérsékléseket léptetnek életbe az élelmiszerek szállításánál, nálunk 5 százalékkal drágítják azt, különösen súlyosan fogja ezt érezni a főváros lakossága, mely minden élelmiszert vidékről kapja. Előrelátható tehát az, hogy 1912. márczius 1-étől kezdve Budapesten minden élelmiszer 7—10 százalékkal drágább lesz. Jellemző, hogy a főváros hatóságait mindez teljesen közönyösen hagyja.

A tőzsdéi tisztviselők mozgalma. A budapesti áru- és értéktőzsde tisztviselői helyzetük javítása érdekében terjedelmes memorandumot szerkesztettek, amelyben elpanaszolták minden bajukat és egyúttal javaslatot tettek azok orvoslására. A tisztviselők helyzetének javítása érdekében ugyanis 14 év óta mi sem történt. Legutóbb még a megboldogult Félégyházi titkár állította össze a fizetési táblákat, azóta azonban a tőzsde vezetősége megfeledezett a tisztviselőkről még akkor is, amikor a tőzsde új palotájába költözött be, amikor tehát egészen új otthonban új szervezettel kezdte meg működését, éppen állandó és legodaadóbb munkásairól, a saját tisztviselőiről feledkezett meg. A tőzsde tisztviselőinek tényleg nehéz anyagi helyzetük van. Rendkívül nehéz munkájuk

mellett mellékfoglalkozást nem találhatnak, egyébként is minden idejüket teljesen leköti a tőzsde bíróságának évről-évre óriási mértékben felszaporodott anyaghalmaza. A tisztviselők memorandumukban nyíltan előadják, hogy szomorú anyagi viszonyaik s a megélhetés nagy nehézségei mellett eladósodtak, miért is kéri azt, hogy fizetésük rendeztesék, valamint nyugdíjügyeik és az előléptetési viszonyok javítása mellett a tőzsde tanács a maga nagy erejéből konvertálja a tisztviselők adósságait, úgy hogy azoknak gondtalan életet biztosítson. A memorandumot már át is adták a tőzsde elnökségének, illetve a tőzsde tanácsnak és mint értesülünk, a tőzsde elnöksége legközelebb már foglalkozni is fog a memorandumban foglaltakkal. Nem hiszszük, hogy az elnökség kitérjen tisztviselőinek mindenképpen jogos és méltányos kérélmé elő, annál kevésbé, mert hiszen csak megelégedett és gondtól mentes tisztikar teljesítheti igazán jól azt a nagy és mindenképpen teljesen független feladatot, amelyet éppen a tőzsdéi intézmény megkövetel tisztviselőitől.

Az OMKE verseczi fiókjának gyűlése. Az OMKE verseczi kerülete Hahn Ignác elnökléte alatt gyűlést tartott. Az ülésen Horváth Ede titkár beszámolt a kerület tevékenységéről. A gyűlés foglalkozott az államvasuti forgalmi zavarokkal, a helyek az új tengeri és borszállításokat a termelők és kereskedők érzékeny kárára megakasztják. A kerület a vasuti személydíjszabás emelése ellen hosszabb feltérjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez. Megsürgette a versecz—kiskovácsi körvasut kiépítést, valamint előterjesztést tett a pénzügyminiszternek egyes verseczi kisgazdákra, mint például a fűszertudósokra kiszabott érzékeny pénzbírság elengedése tárgyában.

Súlyos a pénzüpiac helyzete. A novemberi utolsó után bátran lehetett gondolni, hogy a pénzüpiacpon általános megkönnyebbülés fog bekövetkezni. Ez a javulás azonban elmaradt, sőt a pénzüpiac helyzete egyre súlyosabbá vált. Ma már világosan látható, hogy a javulás ebben az esztendőben se nem következik, sőt az év végére még drágább lesz a pénz. Különösen azért ad aggodalomra okot a helyzet, mivel Londonban is, Berlinben is állandóan emelkedik a magánkamatláb. A német pénzüpiacpon a magánkamatláb már túlhaladta a hivatalos rátát. Sokan a német jegybank rátaemelésétől tartanak. A német birodalmi bank ugyanis hétfőn fötanácsulást tart, melyen azonban még a kamatlábemelés nem történik meg. Ez nem jelenti azt, mintha a piacson a helyzet javulna, hanem egyszerűen az a magyarázat, hogy a jegybank azért nem akar most a kamatláb-csavarhoz nyulni, mert ezzel az év végén a pénz árát súlyosan megdrágítaná és sok egzisztencia valóságos anyagi romlásához vezetne. Csak az a csodálatos, hogy amikor a pénzüpiac helyzete ilyen sivár, ugyanakkor a jegybankok státusa aránylag jó. De nem egyszer volt már arra példa, hogy a bank aránylag kedvező státusz mellett emelte a kamatlábat, hogy a nyílt piacson a pénz annyira drágult, hogy a hivatalos rátát is elérte, vagy fölé emelkedett. Ez a helyzet következne be akkor, ha az Osztrák-Magyar Bank a jövő év első napjaiban a fölemelt kamatlábbal igyekezne státuszát föntartani s a vele szemben támasztott igényeket csökkenteni. Igaz, hogy addig a jegybank állása is rosszabbodik, de az arány még mindig kirívó a pénzüpiac helyzete és a bank státusa között. Érdekes, hogy a pénz drágaságának okát mindenki abban látja, hogy nincs francia pénzajánlat. Csak most ébredhet a pénzüpiac teljes tudatára annak, mit jelent az, ha a francia szorososan tartja a hitelezés gyepőjét s aranyait odahaza őrzi. Az őszi kampányban mindig elegendő francia pénz szokott a piacz rendelkezésére állani, éppen azért szokatlan most a minimális francia pénzajánlat. Van ugyan valami csekély pénzkínálat, csak hogy azt nehéz megfizetni. Középtintezetek örülnek, ha 6—6 és fél százalék között tudnak visszleszámitó-lási hitelre szert tenni. Német piacson még nagyobb a pénz ára. A tegnapi tőzsdén 7 százalékos volt az ultimópenz, a napipenz ára azonban 5 százaléktól fölfelé 6 százalékgig változik. Londonból 3 és háromnegyed százalékos magánkamatláb és 3 és háromnegyed százalékos napipenz jelentenek.

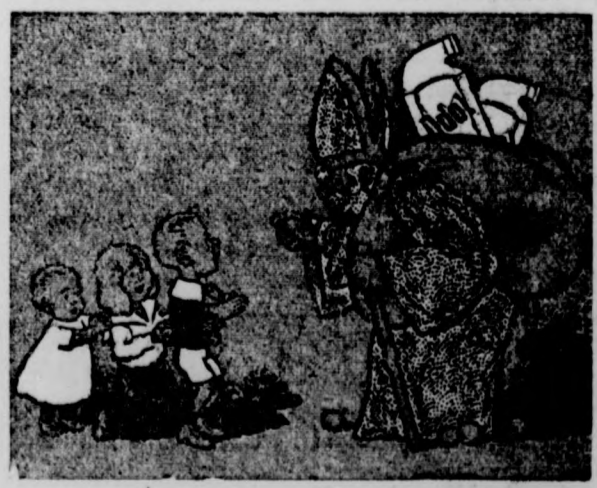
A devizapiacson egyelőre csöndesség honol, azonban a külföldi váltók árfolyama még mindig jóval parin fölü áll.

A Kereskedelmi Utazók Nyugdíjügye. Fürst Bertalan, mint a Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesületének társelnöke, a napokban felolvasást tartott a Kereskedelmi Csarnokban az utazók nyugdíjügyéről. A felolvasás célja az volt, hogy az utazók nyugdíjügyének a főnököket is megnyerje. A jelek szerint ezt a célt el is érte, mert a csarnok elhatározta, hogy az utazókkal közös bizottságot szervez a főnökök bevonása érdekében. Már eddig is többen adományoztak közülük nagyobb összegeket a kereskedelmi utazók nyugdíjalapjára. Így Goldzieher Géza nagykereskedő 5000 koronát, Schlésinger L. és társa ékszernagykereskedő 2500 koronát, Auer Róbert egyesületi elnök 2000 koronát, Fürst Bertalan udvari tanácsos, társelnök 2000 koronát, dr. Helvey Tivadar kereskedelmi tanácsos 2000 koronát, Deutsch Mór, a Törley-czég vezérképviseelője 2000 koronát, Arányi Ignác igazgató 1000 koronát, a Bettelheim Miksa és társa nagykereskedő czég 1000 koronát, a Müller testvérek czég 1000 koronát és Ungár Mór 1000 koronát adományoztak.

Uj beosztások a Közutinál. Sándor Pál, amint átvette a Közuti ügyvezetését, több adminisztratív változást foganatosított a Közuti vezetésében. Természetesen Jellinek vezérigazgató és elnök távozásával több tisztviselő is kilépett az intézet köréből, másrészt pedig új tisztviselők léptek be oda, egyébként pedig Sándor Pál tetemesen módosította az egész ügymenetet, ami több rendbeli személyi változást vont maga után. Így pl. a kelenföldi főműhely élére Sajó főmérnököt rendelték ki, a Damjanich-utcai kocsiszin mellett megszüntették a kocsimesteri irodát, a magas építészeti osztályt ketté választották és itt is új rendszert hoztak le az anyagbeszerzéséknél és kimondották, hogy minden 2000 koronánál nagyobb megrendelést a vezérigazgatónak kell bemutatni. Az anyagbeszerzési osztály vezetője egyébként Kornai és Kántor ellenőrök, míg a megrendelési ivelket Irsai igazgató és Hegyi Lajos jegyzik.

A IX. országos gazdakongresszus naplója. Ma hagyta el a sajtó a budapesti IX. országos gazdakongresszus naplója. Hatalmas, közel félszázikes kötet, mely Rubinek Gyula igazgató és Mutschbacher Emil dr., OMKE titkár szerkesztésében egész terjedelmében közli a májusi gazdagyűlékezet tárgyalásait és határozatait. A gazdakongresszus volt tagjai ez év végéig öt korona áron és 75 fillér postaköltség beküldése ellenében rendelhetik meg a naplót. Bolti ára 10 korona lesz.

Változások a kistaresai gyárban. A Magyar Vasuti és Gépfelszerelési Gyár Részvénytársaság kistaresai gyárában Jellinek Marcell igazgató kiválásával a Közuti több rendbeli változást léptetett életbe. Jellinekkel együtt kivált a gyárból Reiner Géza, az igazgató volt jobbkeze is, aki azt anyagbeszerzési osztály főnöke volt. Reiner kiválását magyarázza az, hogy a Közuti éppen az anyagbeszerzés körül követett eljárásban talált több kifogásolni valót. Most az anyagbeszerzési osztály főnöke Majersberg Pál lett. Az anyagbeszerzése terén egészen új rendet honosítanak meg. Ezentul ugyanis minden 5 koronánál nagyobb rendelésről előadói ivet kell készíteni, arra rá kell jegezni a rendelés tárgyát, rövid indokolását, azután bekéri több czég ajánlatát, összehasonlítják az ajánlatokat, azok 4—5 ügyosztályon átmennék, míg végre a rendelést kiadják. Nyilvánvaló, hogy ez az unpraktikus eljárás rengeteg munkával és az ügymenet tetemes meglasztásával fog járni.

azonban valószínűleg a rendelkezések kiadásánál a Kózi érdekei is jobban meg fogják óvatni. — Egyébként a kistaesai gyár cégét most Zentbauer felügyelő, Kelemen főmérnök és Vass felügyelő jegyzik.

A törlesztés jelzőkönyveiről. A magyar szakirodalom olyan szegény egy-egy fontosabb közgazdasági, bankpolitikai kérdést kimerítően tárgyaló munkákban, hogy *Biró* Endrénének fenti című, immár második kiadást megért könyve nagy szolgálatára lehet azoknak, akik ezzel a fontos gyakorlati kérdéssel már eddig is foglalkoztak vagy ezután foglalkozni kívánnak. Könyve tulajdonképpen két részre oszlik: elméleti és gyakorlati részre. Az elméleti részben a jelzőkönyvelintézmény fejlődéséről, a záloglevélről és a telekkönyvről szól. A gyakorlati részben a gyakorlati ember teljes szakismeretével veszi sorra a kölcsönügy lebonyolításának egyes eseteit. Szerző, mint a Magyar Jelzőkönyvelintézmény tisztviselője, jól ismeri a törlesztéses kölcsönügyeket s világosan megírt könyvét még a laikus is nagy haszonnal forgathatja. Szól végül a községi kölcsönről, a parcellázási és engedélyezési kölcsön körül fölmerülő kérdésekről s bő részletességgel tárgyalja a kölcsönügy teljes elintézésének minden mozzanatát.

Az altruista bank üzletei. A Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetségének gróf *Séchenyi* Miklós nagyváradi püspök egyelőre 14.000 holdat adott bérbe. *Esterházy* Miklós herceg pedig 30.000 holdat bocsátott az altruista-bank kezelésébe, illetve felügyelete alá, amennyiben ezek a birtokok máris kisgazdák kezén vannak, akik közvetlenül a hercegi uradalomtól vették a földet bérbe, a bérletek gazdasági irányításával és felügyeletével azonban a herceg az altruista bankot bízza meg. Sűrű tárgyalások folynak egyébként más költött és nem költött javadalmak szociális irányú hasznosítása tárgyában is.

Árutórlódás. A magyar királyi államvasutak igazgatóságától kapott értesítés alapján jelentik, hogy vámárak torlódása miatt a től kezdve bezárólag e hó 23-ig, szombatig Belgrád helybe rendelt teherárakat a szerb államvasutak nem veszik át. Ily árak tehát a jelzett időre gyorsárak, élelmiszerek, átmeneti árak, új vasuti kocsi és mozdonyok s más vasuti anyagok, valamint a szerb vasutak részére rendelt egyéb árak kivételével felfüggesztettek.

Új vasut Pozsony vármegyében. A pozsony-megyei helyi érdekű vasut részvénytársaság által épített Debrec—Szentmiklós—Zobor—Magyarfalu—Czukorgyári vasut elkészült s Garady Sándor vasuti és hajózási felügyelő a kereskedelmi miniszter nevében megnyitotta s átadta a forgalomnak a vasutat. Az új vonal 51 kilométer hosszú s hivatva van a magyarfalu gyokorgyár részére szükséges mintegy nyolcz-tízezer kocsiakománnyal teherárut, amely eddig Angern osztrák határszéli állomáson keresztül jutott rendeltetési helyére, kizárólag a MÁV. vasutvonalaira áttérni. Minthogy az új vasut 14 népes községet érint, erős személy- és teheráru-forgalom vár az új vasutra, amelynek finanszírozását a frankfurti pénz csoport vállalta magára. A pozsonyi helyi érdekű vasut részvénytársaság megbízásából Fábán Lajos jól ismert vállalkozó mérnök építette az új vasutat.

Automobilkölcsönző esődben. A Magyar Automobil R.-T. ellen (Páva-utca 10.) egyik hitelezője csődöt kért.

A losonci lisztbukás. Az egész országban nagy feltűnést keltett *Kohn* Lipót losonci lisztgyáros kereskedő bukása, mert ez a nagy bukás — félt — nem lesz egyedül álló jelenség, hanem a lisztváros mai viszonyai mellett még minden valószínűség szerint a bukások egész sorát vezeti be. A *Kohn* Lipót cég státuszát a török-szentmiklósi és a losonci gőzmalom kiküldöttel már — emennyire lehetséges volt — összeállították. Ezerint az összes passzívok 540.000 koronára rúgnak. Az aktívákat mindaddig nem sikerült megállapítani, mert a kintlévőségek lopítása egyelőre nincs megállapítva; hozzávetőleg 220.000 korona lehet. Van a cégnek Losoncon több ingatlanja is, azonban mind meg van terhelve. Csak két hét előtt vett pl. 150 *Kohn* 20.000 koronát egyik házára s ottani Általános Banktól. A bukásnál egyébként érdekelve van még az Egri Gőzmalom R.-T. is 60.000 koronával, valamint a budapesti Hengermalom R.-T. 20.000 koronával.

Közgazdasági meséskönyv. Kovács György hírlapíró kollegának közgazdasági meséskönyvet írt felnőttek számára. A tetszetős külsejű könyv egészen új zsánert honosít meg, a belső tartalma érdekes és szellemes. Apró történetek a pénzügyvilágból s a tőzsde életéből, amelyeket bizonyára élvezettel olvas el mindenki. A könyv a Pénzügyvilág kiadásában jelent meg s ára 1 korona.

Csödben a Magyar-Szerb Kereskedelmi R.-T. A nemrég alakult Magyar-Szerb Kereskedelmi Részvénytársaság ellen csődöt kértek. A társaságnak alaptőkéje 300.000 korona, amelyből azonban csak 33 százalékot fizettek be. Éppen ez volt az oka annak, hogy nem tudott eleget tenni kötelezettségeinek. A csőd folyamán azonban be kell fizetni a teljes alaptőkét s így a hitelezők meg fogják kapni követeléseiket. A társaság igazgatóságának tagjai: Lőrincz Sztójánovics György (elnök), Just Sándor, Justus Zsigmond, Joanovits Milán, Radovits Ilja K., Rataracz Alexa és Radovanovits Szvetohk.

Az „Adria” új vonala Marokkóba. Az „Adria” m. kir. tengerhajózási r.-t. menetrendszerű rendszeres vonalat szervez Fiuméből a marokkói kikötőkbe és vissza. Az új vonalon az Adria-gőzcsövek kététenként indulással, kifelé Malta, Tunis, Algir, Oran, Gibraltár, Larache, Tanger, Casablanca, Mazagan és Mogador kikötőit érintik, innen jövet pedig Nazagan, Casablanca, Tanger, Gibraltár, Malaga, Oran, Algir, Malta és Catania érintésével érkeznek vissza Fiuméba. Az „Adria” eddig is tartott rendszeres hajózási összeköttetést az északafrikai partvidékkel, nem menetrend szerinti járatokkal, amelyek havonként csak egyszer és csak Tangerig közlekedtek, míg az új vonalon a gőzcsövek rendszeres menetrend szerint kététenként indulnak oda és vissza és Tangeron túl érintik Marokkónak az Atlanti-óceánon fekvő kikötőit is, visszajövet pedig Malagában is megállnak. A kultur államoknak az északafrikai kikötőkben és különösen Marokkóban folyton növekvő gazdasági befolyása e vidékeket egyre szorosabb kereskedelmi kapcsolatba hozza Európával s külkereskedelmünk bővülésére ki fogja használni az iparüzemek kivitelére és különböző afrikai termékek behozatalára kínálkozó ezen gyors és közvetlen összeköttetést előzve. Az új vonalon egyelőre az „Adria” eddigi gőzcsövei fogják teljesíteni a szolgálatot, amelyek az áruforgalom mellett korlátolt személyszállításra is be vannak rendezve, tervbe van azonban véve e vonal, nagyobbarányú fejlesztése, amennyiben később a forgalmat személyszállításra is a legmodernebben berendezett új gyorshajók fogják ellátni. Az új menetrendszerű járatok tartama 33 nap, 16 Mogadorig és 16 vissza s az első hajó január hó 11-én fog Fiuméből az új vonalra indulni.

A Takarmánykereskedelmi Részvénytársaság felszámol. A múlt évben alakult Takarmánykereskedelmi Részvénytársaság december 27-én tartandó első rendes közgyűlésén kibonítja a — felszámolást. Az alaptőke 150.000 korona, amelyből valamit megmentenek a részvényesek számára. A társaságnál érdekelve van a Budai Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság is.

A Munkaadók Évkönyve és Czimtára. Farkas Eleknek, a MFOSZ. igazgatójának és Edvi-Ilés Lászlónak, a budapesti építőmesterek szövetsége titkárnak almanachja most jelent meg negyedik évfolyamában. Az évkönyv ez idén is kizárólag munkaadó-kérdésekkel foglalkozik. Tanulmányokat közöl a kollektív-szerződésről, a munkaviszony szabályozásáról itthon és a külföldön, az ipari munkaadók önszorgalmas tevékenységének módjáról stb. Az évkönyvet két koronáért a kiadóknál (Pilló-ut 16/a., vagy Német-utca 22.) lehet megszerezni.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, december 16.

A készáru piacra ma kedvtelen volt a hangulat. Kielégítő kínálat mellett szemben a malmok semmi vételkedvet sem mutattak, ami miatt nagyon nehézkesen indult meg a forgalom és később sem tudott megélni. Nagynehezen mindössze alig 3000 q búzát lehetett elhelyezni változatlan tegnap, itt-ott 5 fillérrel drágább áron. A legdrágább eladási ár 12.25 korona volt 81 kilós tiszavidéki búzáért, a legalacsonyabb pedig 11.75 korona 79 kilós felsőmagyarországi-hibás búzáért. Egyéb gabonaneműk közül a rozs és a zab változatlan, a tengeri szilárd. Forgalmába került: 200 q rozs 9.87 és fél koronás áron, 500 q zab 9.00—9.75 koronás áron és 100 q új tengeri 8.55 koronás áron. A határidőpiacra megnyitáskor szilárd volt ugyan az irányzat és a tegnapi zárathoz némileg magasabban indultak az árfolyamok, a forgalom folyamán azonban erősen megcsappant a vételkedv és mivel ezzel szemben a kínálat is egyre jobban előtérbe nyomult, ennek folytán lanyhult kissé az irányzat és az árfolyamok is visszaszorultak kevésbé. A forgalom különben meglehetősen szűk arányú maradt és az árfolyamok is csak szűk keretben ingadoztak. Az áprilisi buza 3 fillérrel a tegnapi zárathoz fölül 11.77 koronán indult, előbb 11.79-ig javult, aztán 11.76-ig gyöngült és zárathoz 11.75 koronán maradt. Az áprilisi rozs 10.29 koronás kezdő árfolyama 10.31 és 10.27 között változott és zárathoz 10.28 koronán maradt. Az áprilisi zab 9.68 koronán indult, igen gyenge forgalom mellett 9.71 koronára javult és 9.67 koronán zárult. A májusi tengeri 8.51 koronás kezdő árfolyama 8.54-ig emelkedett, aztán 8.50-ig javult és 8.51 koronán zárult. A tegnapi zárathoz viszonyítva végeredményképpen ma az áprilisi buza, a májusi buza, az áprilisi rozs és az áprilisi zab egy-egy fillérrel, a májusi tengeri 3 fillérrel javult.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a követ. kezű volt:

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki, új	75	—	79	23.25—23.60
"	76	—	80	23.45—23.80
"	77	—	81	23.55—23.80
"	78	—	82	—
Féjermegyei, új	75	—	79	23—23.40
"	76	—	80	23.3—23.65
"	77	—	81	23.40—23.75
"	78	—	82	—
Pestvidéki, új	75	—	79	23.10—23.50
"	76	—	80	23.05—23.70
"	77	—	81	23.55—23.80
"	78	—	82	—
Bánsági, új	75	—	79	23.25—23.60
"	76	—	80	23.45—23.80
"	77	—	81	23.45—23.75
"	78	—	82	—
Bácskai, új	75	—	79	23.15—23.50
"	76	—	80	23.35—23.70
"	77	—	81	23—24.05
"	78	—	82	—
Rozs I. rendű új	—	—	—	19.95—20.15
középmínőségű új	—	—	—	19.70—19.95
Arpa takarmány I. rendű	—	—	—	18.90—19.30
II.	—	—	—	18.50—18.80
Zab I. rendű	—	—	—	19.60—20.80
II.	—	—	—	19—19.40
Tengeri belföldi új	—	—	—	19.40—19.10

Kötött:

Buza, Tiszavidéki: 100 q 81 k 24.50 K, 100 q 81 k 24.40 K, 100 q 81 k 24.40 K, 400 q 81 k 24.35 K, 100 q 81 k 24.45 K.
Pestvidéki: 930 q 79 k 23.65 K.
Felsőmagyarországi: 380 q 80 k 23.95 K, 200 q 79 k 23.50 K hibás.
Rozs: 150 q 19.75 K kpf pp.
Új tengeri: 100 q 17.10 K kocsira.
Zab: 100 q 18.— K kpf. dohos, 100 q 19.20 K kpf., 100 q 19.30 K kpf., 100 q 19.05 K kpf., 100 q 19.50 K kpf.

A határidőpiacra kötött:

Délelőti:

Előfordult kétések (50 kg.-kint) 1911-re:
Buza 1912 áprilisra 11.77—76—79—75
Májusi buza 11.66—67—63
Rozs áprilisra 19.29—31—28

A tekeres kookaszáma: 3670 = e

Készítette: Tyel

Előhívás ideje: VIII. 23

Vasárnap, december 17.

(EGYETÉRTÉS)

21

Zab áprilisra 9.68-7-37
Tengeri 1912 májusra 8.51-50-51-50-51

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza áprilisra	11.75-76
Buza májusra	11.63-64
Áprilisi rozs	10.8-29
Zab áprilisra	9.67-68
Tengeri 1912 májusra	8.51-52

Budapesti gabonaforgalom.

1911. december 14 től 1911. december 15-ig.

	Erkezett	Elszállított
m é t e r m á z s a		
Buza	23199	4662
Rozs	1859	711
Arpa	8928	234
Zab	5268	3265
Tengeri	2566	8397
Liszt	3201	16582
Korpa	—	2312

RIDIKÜL ÉS FINOM BŐRÁRU
gyári árban **Papek József** és. és klr. udv. szállító, bőr-
gyártó, Bpest. Rákóczi-ut. 15.

Értéktőzsde.

Ma is tartózkodó volt az üzlet iránya, bár külföldről kivétel nélkül szilárd jelentés érkezett. A forgalom nehezen kapott lábra, átmenetileg némi fődőzés nyomán az árnívó kissé emelkedett, később azonban a bécsi piac ellanyhulásáról értesültek nálunk, minek következtében az egész vonalon sürgős kínálat volt. A vezető, ugyszintén a helyi értékek ára 2-3 koronával csökkent. A zárlat lanyha volt. A készáruipiaczon üzlet alig volt. Egy-két köszénértéket bécsi megbizásból vásároltak. A déli tőzsde is gyöngye volt, bár Berlinből tartott jelentés érkezett. A nemzetközi piacon alig volt üzlet. A helyi piacon a közuti vasut-részvény hanyatlott. A készáruipiaczon csak árengedményvel lehetett eladni. A járadékpiacz gyöngye. A valuta és ércváltó változatlan.

As előződézen kötetett: Osztrák hitelrészvény 649.50-648. Magyar hitel 849.50-848.50, Leszámitoló-bank 577, Jelzálogbank 497-495, Rimamurányi 677.50-677, Osztrák-magyar államvasut 727-726.50, Városi villamos 425.50-423.75, Közuti vasut 819.25-817, Hazi bank 310-311, Magyar bank 702.50-701.25, Agrár 520.50-521, Általános köszén 856-859, Salgó 673, Czukor 3130.

A déli tőzsdén kötetett: Osztrák hitelrészvény 648-648.50, Magyar hitel 848.50-849, Koronajáradék 9022.50, Leszámitolóbank 576.50-577.25, Jelzálogbank 495-496, Rimamurányi 675.50-677, Déli vasut 110-110.50, Városi villamos 423-423.50, Közuti vasut 816-817.75, Hazi sorsjegy 126-126.25, Magyar bank 701.25-701.75, Agrár 520-520.50, Erzsébet takarékpénztár 582, Központi takarékpénztár 1775, István 365, Általános köszén 857-860, Salgó 673-674.50, H. czukor 1055-1050, Magyar villamos 49250-49350, Atlantica 30350-30450, Spodium 152-155, Klotild 293-294.50.

As utóelőződe üzletellen maradt. Kötetett: Osztrák hitelrészvény 647.75, Városi villamos 423.50, Közuti 817, Magyar Bank 701-701.25.

Bécsi gabonátőzsde.

Bécs, december 16. (Saját tudósítónktól.) A konzum tartózkodóan viselkedett s ennek következtében csak egészen jelentéktelen forgalom fejlődhetett ki, az irányzat pedig bágyadt volt. Az eladók nem léptek fel telakodóan a kínálattal, búzában és rozában csak elvétve fordult elő egyes kisebb kötés a konzum és a közvetítő kereskedelem részéről, az árak pedig 5-10 fillérrel gyengültek, árpa változatlan, zab bágyadt irányzat mellett 10-15 fillért veszített, zab tartott, régi tengeri 5 fillérrel javult.

Jegyzetett buza: Tiszavidéki 12.40-12.75, bánati és bácskai 12.20-12.50, mosoni és győri 11.90-12.15, felsőmagyarországi 11.90-12.10, déli vasuti 11.70-11.85, marchfeldi 11.60-11.80.
Rozs: Felsőmagyarországi 10.55-10.70, csepeli 10.80-10.90, pestmegyei 10.55-10.70, déli vasuti 10.45-10.60, különféle magyarországi 10.40-10.60, marchfeldi 10.50-10.75.

Arpa: Morvaországi 10.75-11.50, marchfeldi 10.25-10.60, bécsvidéki 10.25-10.50, felsőmagyarországi 9.40-10.75, déli vasuti 9.50-10.25, maláta 9.75-10.30, takarmány 9.10-9.50.

Magyar tengeri 10.05-10.20, uj 9.05-9.50, Cinqnantin 10.10-10.40, uj 9.50-9.80.
Magyar zab: válogatott 10.45-10.80, elsőrendű 10.35-10.60, közepes 10.10-10.40.

Lisztben az üzleti viszonyok némileg javultak és az átvételek korábbi kötésekre is kedvezőbbek lettek, mert a malmok üzemenredukciója megtette hatását. Rozsliszt élénkült, takarmánylisztben a kereslet és az árak javultak, korpa különösen későbbi határidőkre fellendült.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, december 16. A szerb külügyminiszter beszédének hatása alatt az előző tőzsde tartózkodó irányzattal nyílt meg, de az árfolyamok elég szilárdak voltak. Főleg Skoda-értékekben volt üzlet, korlátok közt pedig galicziai Kárpát-petroleum-részvények javultak. A déli tőzsde irányzata általában kedvtelen volt a megnyitáskor. Később helyi realizációkra alpesi részvények 845.50-ig gyengültek s ez a körülmény kedvezőtlen befolyással volt a piaczra, később azonban ezek az értékek ismét javultak. Berlin nyugodt magatartást követett.

10 óra 45 perczkor: Osztrák hitel 648.75, Magyar hitel 851, Laenderbank 550.25, Union 626.50, Államvasut 726.50, Déli vasut 109.50, Alpesi 858.50, Rimamurányi 676.50, Skoda 685, galicziai Kárpát 766, 3 százalékos déli vasuti elsőbbség 261.75.

1 óra 30 perczkor: Osztrák hitel 647.75, Magyar hitel 848, Anglo 326.50, Bankverein 543, Osztrák föld-hitelintézet 1306, Laenderbank 549.75, Union 622, Államvasut 726.50, Déli vasut 109.25, Dunagőzhajózási 1130, Alpesi 856, Prágai vasut 2083, Rimamurányi 675, Török sorsjegy 239.50, Skoda 682, horvátországi czukorgyár 1048, 3 százalékos déli vasuti elsőbbség 762.

Bécs, december 16. (Magyar értékek zárlata), 4 százalékos arany-járadék 110,70 Tiszal és szegedi kölcsön sorsjegy —, Magyar hitelbank részvény 847.50 Magyar leszámitoló és váltó részvény 576.—, Rimamurányi 674.50, magyar czukoripar 3 3.— Adria hajó-

zási részvénytársaság 539.—, Magyar koronajáradék 90 20, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény —, Magy. nyereim-kölcs. sorsjegy 422.—, Kassa-Oderbergi Vasut-részv. —, Magyar jelzálogbank 495.—, Magy. kereskedelmi bank —.

Bécs, december 16. (Osztrák értékek zárlata). 4.2 százalékos papir-járadék 91.10, 4 százalékos osztrák arany járadék 114.65. 1860-as sorsjegy 1595.—, Osztrák hitel sorsjegy —, Angol osztrák bankrészvény 325.50, Bécsi Bankverein 542.90 Osztrák-magyar bank 1985.—, Déli vasut 158.85, Dunagőzhajózási r-t. 1 27.—, Dohány részv. 318.50, Cs. k. arany (vert) 11.37. Német bankv. 117.82. Osztr. Lloyd 58.50 4.2 száz. ezüst jár. 91.05 94. 5. Osztr. koronajáradék 91.—, 1864-es sorsj. —, Osztrák hitelintézeti részvény 647.—, Union-Band 625.70 Osztrák Landerbank 549.90, Osztrák magyar államvasu 725.75, Elbevölgyi vasut —, Alpesi részvény 854.10 20 frankos 19.15. Londoni váltóár 240.87. Lipótkohé 621.— Török sorsjegy 240.—.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, december 16. (Értéktőzsde.) A tegnapi newyorki tőzsde szilárd magatartása ellenére és a német vasiparról szóló újabb kedvező jelentések ellenére, az üzlet ma eem élénkült, hanem a közelgő ünnepekre és a reportárok drágulására, valamint a spekuláció folytonos tartózkodására a realizációs hajlam erősebben nyilvánult meg. Mindazonáltal az alapirányzat szilárdabbnak volt mondható és az árfolyamok csak csekély gyöngülést szenvedtek. A későbbi folyamatban a bányapiacz egyes speciális értékei iránt némi érdeklődés mutatkozott, úgy, hogy az árfolyamok a kezdetben szenvedett veszteségeket részben visszapótolhatták is. Valamivel élénkebb forgalom és nagyobb árak jellemezték az orosz bankértékeket is. Végül határozott kedvetlenség kerekedett felül. A készáruipiacz ipari értékei nyugodtak, de tartottak voltak, csak Riedl-részvények voltak gyöngébbek. Napi pénz 4 és fél-5 százalék, ultimópénz 7 és egynegyed-7 és fél százalék, magánkamatláb 5 százalék.

Berlin, december 15. Zárlat. (Saját tudósítónktól) Zárlatok jegyzetetik: 4.2 százalékos papirjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék —, osztrák-hitelrészvény 203.60 Déli vasut 13.10 orosz bankjegyek 216.10, 4 százalékos uj orosz kölcsön 32.40, Discount Commandit 191.40. Dinamittruzt 187. Harpeni 194.10 Unifikált török járadék 91.20, 4.2 százalékos ezüst jár 91.—, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.50, Magya koronajáradék 90.—, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 847.75, Olasz járadék —, Ált. villamos-sági Edison 295.—, Gelsenkircheni 199.10. Laurakohó 178.40.

Frankfurt, december 15. Zárlat. 4.20/c papirjáradék —, 4 száz-os osztr. ar-jár. 97.65 Magy. ar-jár. 92.45 Osztr. hitelint. részv. 203.58 Osztrák-magyar államvasut 155.58 Északnyugati vasut —, Buzleli radi vasut —, Londoni váltóár 294.02. Bécsi Bankverein 136.— Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 75.10, 4.2 százalékos ezüstjáradék —, Osztrák koronajáradék 90.75, Magyar koronajáradék 90, 0 Osztrák-magyar bank 142.40 Déli vasut részvény 19.48 Elbevölgyi vasut —, Bécsi váltóár 847.33. Párisi váltóár 810.16, Union bankrészv. —.

Hamburg, december 15. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 91.80, 1860. sorsjegy 181.—, Déli vasut 18.80

BODNÁR ANTAL

SZŰCSMESTER

Ajánlja saját műhelyében készült szücs- és szörme-áruit.

Megrendelések és átalakítások a legszolidabb árért a legújabb divat szerint eszközöltetnek.

Téli ruhák molykár elleni megóvásra elfogadtatnak.

BUDAPEST, V., NÁDOR-UTCA 17

Kivonat a hivatalos lapból.

— Deczember 16. —

Kinevezések. A szegedi ítélőtábla elnöke dr. Szathmári Lajos kolozsvári lakost a vezetése alatt álló ítélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká; a trencsényi törvényszék elnöke a felügyelése alatt álló eszéki járásbíróhoz Kolencsik Ferenc trencsényi földadóbizottsági hivatali kisegítő szolgát hivatalsszolgáivá; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Siklós Árpád közalapítványi fogalmazót közalapítványi segédfelügyelővé nevezte ki.

Megerősítés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Fodor János kézdívasárhelyi állami polgári fiúiskolai igazgató-tanítót igazgatói minőségében megerősítette.

Kirendelés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Chytil Pált, a Sáros vármegyei tanfelügyelő-széggel szolgálatára berendelt állami elemi iskolai igazgató-tanítót a „Sárosmegyei Általános Népművelő Egyesület” által létesített Tanítók Háza internátusának vezetésére jelen minőségében kirendelte.

Átminősítés. A kereskedelemügyi miniszter Zsolnai Vilmos statisztikai ténképészt jelenlegi IX. fizetési osztályában való meghagyása mellett statisztikai hivatali írtisztvé minősítette át.

Névmagyarosítások. Kiskoru Finkelstein Albin, Zoltán és Vilmos szarvasi lakosok családi nevének Fenyőre; Goldberger Vilmos budapesti lakos családi nevének Gedőre; Hochtheil Mór dési lakos saját, valamint Margit és Zoltán nevű kiskoru gyermekei családi nevének Désire; Drascoveán János vizaknai lakos, valamint Agáfia, Szilvia, Mária, János, György és Simon nevű kiskoru gyermekei családi nevének Drassóira; Spitzer Gizella szombathelyi lakos és Szőke Ottóné, született Spitzer Jeni szombathelyi lakos születési családi nevének Zoltánra; Rajk Péter hajduböszörményi lakos családi nevének Rácra; Hruszár János ábelfalvi lakos családi nevének Harsányira; kiskoru Polefő Hona miskolci lakos családi nevének Pusztaira kért átnevezését a belügyminiszteri rendelettel megengedtetett.

Pályázatok. Az aradi pénzügyigazgatóságnál fővigyázói és vigyázói állásra 14 nap alatt lehet pályázni; az alsókevesebai (Bihar megye) postágyonköt állásra 1911. deczember 29-ig lehet pályázni; a dunaszerdahelyi pénzügyigazgatóságnál adóhivatali tiszti állásra kérvényeket 14 nap alatt lehet beadni; a perlaszi járásbírói, mint telekkönyvi hatóságnál 2 díjnoki állásra 1912. január 3-ig lehet pályázni; a balassagyarmati törvényszéknel jegyzői állásra kérvényeket 2 hét alatt lehet beadni; a somogyi (Somogy) postahivatalnál postamateri állásra 1911. deczember 29-ig lehet pályázni.

VIZÁLLÁS.

dec. 16. decz. 15. dec. 16. decz. 15.

m é t e r		m é t e r	
Inn	Schárding 0.14 0.18	fiaza	M.-Sziget 0.21 0.23
Duna	Passau 0.79 0.89	Tekeháza	0.21 0.62
	Linz 1.62 1.62	V.-Námény	0.65 1.02
	Bécs 1.86 1.56	Tokaj	1.82 2.22
	Pozsony 0.09 0.09	Tiszafüred	1.90 1.80
	Komárom 1.02 1.08	Szolnok	1.76 1.82
	Budapest 0.52 0.52	Csongrád	0.88 0.48
	Paks 0.83 0.86	Szeged	0.75 0.40
	Mohács 0.47 0.47	T.-Bécs	0.24 0.12
	Győr 1.58 1.58	Tittel	1.38 1.07
	Újvidék 1.09 1.09	Ódova	Hoór 1.12 1.12
	Pancsova 1.08 1.08	Tapoly	Bártfa 0.14 0.10
	Orsova 1.79 1.79	Bodrog	Ladomcsa 1.32 1.61
Marva	Monyfalva 0.47 0.47	Sajó	Zsaloza 1.89 1.40
Vág	Zsolna 0.02 0.02	Hernád	H.-Németh 0.19 0.15
	Trencsén 0.18 0.13	Bereetty	Margitta 0.19 0.15
	Szered 0.43 0.42	B.-Ujfalu	0.39 0.40
Rába	Szt.-Gothárd 0.32 0.32	Kőrös	Csucsos 0.45 0.45
	Sárvár 0.21 0.21	N.-Várad	0.27 0.23
	Győr 1.44 1.44	Bélmény	0.20 0.32
Dráva	Vasvár 1.54 1.54	Tenke	0.13 0.15
	Zalaegerszeg 0.42 0.42	Gurabonca	0.45 0.42
	Bárcs 0.17 0.17	Borosjenő	0.40 0.28
	Eszék 1.18 1.18	Rékás	0.30 0.24
Mura	M.-Szorobán 0.46 0.46	Gyoma	0.18 0.08
Száva	Zágráb 0.18 0.18	Gy.-Fehérvár	0.68 0.10
	Sziszék 1.32 1.71	Branyicska	0.38 0.80
	Mitrovicza 3.86 4.08	Arad	0.19 1.26
Szamos	Décs 0.82 0.32	Makó	0.28 0.32
	Szatmár 0.28 0.33	Lugos	0.38 0.48
Kraszna	N.-Majány 0.29 0.33	K.-Kostély	0.12 0.30
Latorcza	Munkács 0.12 0.40	Riszető	0.44 0.62
Laborcz	Homonna 0.01 0.03	Temesvár	0.24 0.44
Ug	Perocseny 0.11 0.11	Benskeres	1.86 1.32

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban az Északkeleti Felföldön, az Északi Felföld keleti felén, a Nagy-Alföld nagy részén, meg elvéve a Dunántulon is fordult elő csapadék; egyébként változóan felhős és enyhe volt az idő s ma reggelre többnyire borult. A hőmérséklet emelkedett; a maximum 14 C. fok volt Fiumében, a minimum pedig -7 C. fok Botfalun.

Prognózis a következő huszonnégy órára:

Az időjárásban lényeges változás nem várható. (Sürgönyprognózis: Változás nem várható.)

Állomás	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerinti	Szélirány és erője	Felhőzet	Csapadék mm.		Hőmérséklet		
					max.	min.	max.	min.	
A.-Bistnya	67.0	4.4	E	1	4	1	6	3	3
Ungvár	65.2	5.4	N	1	4	3	4	4	3
Késmárk	65.9	1.0	N	1	4	3	5	5	5
Kosovcz	63.2	3.2	NE	1	4	3	5	5	5
Ógyalla	61.2	6.9	E	1	4	3	7	6	6
Budapest	62.6	5.8	N	1	4	3	7	6	6
Eger	62.9	0.3	N	2	3	4	11	4	4
Keszthely	62.6	4.2	N	2	3	4	11	4	4
Páos	62.3	9.6	N	2	3	4	11	4	4
Zágráb	62.0	11.2	W	1	4	4	14	4	4
Püme	62.1	13.0	SE	1	4	4	14	4	4
Szeged	63.8	5.2	S	1	4	8	17	13	13
Temesvár	64.8	4.3	E	1	4	8	17	13	13
Nagyvárad	64.3	6.8	E	1	4	8	17	13	13
Kolozsvár	66.6	1.1	SE	3	4	4	10	3	3
Nagyzeben	63.6	1.2	SE	3	4	4	10	3	3
Szatmár	—	6.5	SW	0	4	—	0	8	8
Eger	—	5.2	N	1	3	—	5	1	1
Arvabarajna	—	3.0	W	1	4	—	5	3	3
Selmeczbánya	—	6.0	W	2	4	—	5	3	3
Komárom	—	3.0	N	1	4	—	5	3	3
Magyar-Óvár	—	3.5	NW	1	4	—	5	3	3
Sopron	—	6.3	SW	1	4	—	6	3	3
Eszék	—	13.4	SSW	1	4	—	6	4	4
Cirkvenca	—	5.0	S	1	4	—	9	5	5
Debrecen	—	5.4	SSE	1	4	26	15	12	12
Keckemet	—	5.7	SE	2	0	—	6	2	2
Oroszáza	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Arad	—	4.9	S	2	2	—	7	1	1
Zsombolya	—	9.0	SE	—	—	—	—	—	—
Versecz	—	0.9	W	—	—	—	10	1	1
Orsova	—	—	—	—	—	—	10	5	5

Royal szálloda

S Z E G E D

80 SZOBA.
KÖZPONTI FÜTÉS.
MÉRSÉKELT ÁRAK.

Tulajdonos:
DÁVID SÁNDOR
vasuti vendéglős.

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.
Kiadó-tulajdonos:
A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.
Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

KISÉRTETEK.

— Regény. —

Írta: Ernst Wilburgh.

A mese híreire talált, mert igaz volt, hogy a szomszédos uraság hadba indult fiával együtt, de mivel diplomáciai küldetése volt, valószínű, hogy most Párisban a kandelója mellett ülve pőrékelt s esze ágában sem volt, hogy a waldorfi temetőben rémitgesse a gyenge szívű parasztokat.

Hanem hát ezt nem álmodhatták meg a waldorfiak, a kisérteteket pedig saját szemikkel láthatták. A kisértetek pedig egy héten keresztül járták a falut s aztán, hogy felszabadult az út, Koblenz felé siettek, hogy átvergődhessenek a határon. Hosszu utjuk volt még hátra s a megpróbáltatások egész sorozata várákozott rájuk úgy, hogy már-már nem is remélték, hogy valaha haza kerülhetnek. Andrée elvesztette bizalmát, beletrődött a változhatatlanba s annyira nemtrődött, hogy mikor a parasztek felismerték bennük a menekülő ellenséget s rajtuk ütöttek, már nem is igen védekezett.

— Előbb, vagy utóbb, ugyis mindegy — mondotta s ténleg nézte, hogy társa, a hatalmas természetű marquis mint küzködik a száma harminczszor nagyobb ellenféllel. Sikerkült a szabadulás; a földühödött parasztek utat nyitottak az óriás természetű katona előtt s Andrée is megjött a bátorsága, mikor a törhetetlen reményű marquist látta.

Elmúlt két hét, sőt három is, de a folytonos irányváltoztatás miatt sehogy sem tudtak a kapitány után s egy pillanatig sem gondolt arra, hogy a határ közelében a veszély megtízszereződik. Valahányszor barátja erről akart beszélni, mindig félbeszakította a tanácskozást ezzel a közbeszólással:
— Mindegy! vagy átjutunk vagy meg-

halunk. Minek törjük a fejünket olyan dolgok felett, amelyekről még azt sem tudjuk, hogy vajon bekövetkeznek-e. Valahogy csak lesz, mert sehogy sohasem volt.

A kapitányt nem kedvetlenül vitte el az ilyen kijelentés. Mosolygott rajta s eszében ezötte magában a terveket Gondolatai az utóbbi időkben már annyira elfoglalták egész valóját, hogy nem is igen beszélgettek egymással. Magával veszekedett, magának tett fel kérdéseket s maga felelt rá. Andrée az első időben kissé furesáletta a dolgot, mikor észrevette, hogy de Sage hangosan vitatkozik önmagával, de aztán ezt is megszokta, mint sok annyit mást. Aztán meg nem is igen ért rá hallgatóni, mert ha megpihentek valahol, úgy rögtön elaludt. Néha azonban felriasztotta valami lármá. Ilyenkor látta, hogy a kapitány sohasem alszik; úgy tűnt fel legalább neki, mert valahányszor körülnézett, mindig ébren találta. Most is, hogy felriadt s kitekintett a konyhó rozoga ajtaján, ott látta a marquist könyökére támaszkodva, amint belebámul az éjszakába. Valami dörmögésként is hallott, melynek értelme nem volt tisztán kivethető.

— A kapitány megint magával vitatkozik — gondolta s vissza akart feküdni kiterített kabátjára, mikor fülét a következő hangok ütötték meg:

— Egy hét múlva otthon lehetek... de vajon nem hiába?...

Andrée még figyelt egy kicsit, de hogy beszédében semmi összefüggést nem tudott találni, visszaballagott nyughelyére. A neszt figyelmessé tette de Sagot. Felütötte fejét s hallgatódzott, hogy honnan jön a zaj. Éles hallása, melyet a sok megpróbáltatás megadett, észrevette a legparányibb zajt is. Egy darabig hallgatódzott, aztán hogy a zaj megszűnt, felállott és körüljárta a présházat. Nem talált semmit, ami gyanakvást ébresztett volna benne. Hanem azért még nem nyugodott meg. Benézett a konyhó ajtaján s megszólalt félhallan:

— Alszol, Andrée?
— Nem, nem tudok aludni. Nagyon hideg van.

— Félkeltél talán az előbb?
— Igen, kimentem az ajtóig, de azt hittem, hogy alszol s nem akartalak zavarni.
— Akkor hát nincs baj. Azt hittem, hogy képzelődöm, mikor a neszt hallottam.
— Nem én járkaltam. Hanem talán beszélgetünk egy kicsit, ha nincs ellenedre, mert ez az éjszaka sehogy sem akar eltelni. Már egy jó órája fekszem, de nem jön álom a szememre.

— Ugy látszik nagyon kifárasztott az út.

— Lehet, de még ma nagyon izgatott is vagyok. Valami különös félelem fog el minduntalan, melynek nem tudom magyarázatát adni. Összeszorul a szívem s olyan heves szívdobogást kapok, hogy képtelen vagyok elaludni. Tegnap igen kellemetlen álom volt s ma minduntalan arra riadok fel, hogy újra kezdődik.

— Aztán mit álmodtál? — kérdezte a kapitány érdeklődés nélkül.

— Egészen tiszta képet nem tudok adni róla. Valami olyan volt, hogy ezredeinket rohamra vezényelték. Mi benn voltunk a tömegben s körülöttünk minduntalan lecsapott egy-egy gránát. Tízével, buszával buktak fel a lovasok egyszerre, de mi sértetlenül állottunk. Egyszerre megindult a tömeg előre. Valami hídön kellett átmennünk, mert az volt a menekülés útja. Hanem hát sehogy sem tudtuk a híd közelébe férkőzni. Hol innen, hol onnan tolokodtak elénk s bárhogya is igyekeztünk, sehogy sem tudtuk előbbre jutni. A gránátok pedig mind sürtübben hullottak úgy, hogy már közvetlen közelében is estek el a legények. Végre a híd közvetlen közelébe jutottunk. A hely nagyon ismerős volt, de nem tudnám megmondani, hogy hol láttam. Alattunk szédítő gyors árapkodott, mögöttünk üvöltöttek az üldözők.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1911. december 17-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Délután németeket hoztak

A nászinduló.

Színház 4 felvon. írt: Baratta Henry, fordította Császár Imre.

Személyek:

Lechattler Roger Odry
Szoranne, neje Alszeghyi.
Nelly, leányuk Gombóc V.
De Plessans Grace Maraus E.
Cloziers Bónis
Cloziersné K. Gerő L.
Morillot Claude Dezső
De Plessansné Csillag T.
Hortense György I.
Marlette Lancy M.

Kezdeté 1/2 3 órakor.

Ez a rendezés helyszínnal.

A feleskei nótárius.

Enekes bohózat 3 felvonásban. Írt: Guai József. Zenéjét szerző Egressy Bóni.

Személyek:

Zajlay István Horváth
Klára, a felesége K. Gerő L.
Baczur Gazsi Özsohegyi
A feleskei bíró Gyenes
Rektor Kajoni
A feleskei királynője Cs. Aczel I.
Teti D. rka Jászai M.
Megyelőző Mihályfi
Sugar Laci Peko
Szegfy Bandi Felhes
Maramia Palfy
Csapáros Barics

Kezdeté 1/2 3 órakor.

M. RIR. OPERAHAZ.

Rózsalovag.

Zenes játék felvonásban. Zenéjét szerző: Strauss Richard. Szövegét írta: Hoffmannsthal H. Werdenberg hercegné Sebők

Személyek:

Lerchenau báró Kornai
Octavian, rózsalovag Comotör I.
Faniál Varady
Sophie Székelyhíd
Marianne R. Bertis
Vazicchi Kertész O.
Anina Varadi M.
Ujvarmester Juhász
Faniál udvarmester Fichler
Rendőbíró Kárpáti
Enekes Arányi
Legyző Ny. D.
Vendégző Déri

Kezdeté 7 órakor.

VARSZÍNHÁZ.

Kamara előadás.

Féld írói és zene alatt.

Először:

Mikor az új bor forr.

Vígjáték 3 felv. írt: Bjornson.

Személyek:

Arvik Vilmos Pesti
Arvikna Harmos I.
Marna Föld I.
Alberta leányai Fetek A.
Helén Nagy M.
Hali prepost Górt
Átvéda, irányó Gelleri I.
Toming Karoly Márton
Gunda Horváth G.
Josefa Marosi J.
Anna Salath E.
Mária cseléd Sándor N.

Kezdeté 6 órakor.

A nm. vallás és közokt. miniszter elismerő leiratával kitüntetve.

Dr. Batizfalvy I. Z. fővárosi legelső

FOGORVOSI INTÉZETE

áthelyezve: Károly-körút 10. sz. alá.

Fájós fogak meggyógyítása

Tartós fogtömések.

Foghúzások (altatásban is).

Jótállás mellett mérsékelt árakon.

Vidéktelek félnap alatt megkapják műfogaikat.

Szájpadlás nélküli műfogak, aranyhídak koronák. Jól használható fogszorok elkészítése és behelyezése.

JÜNKER HENRIK

művirággyárának raktára

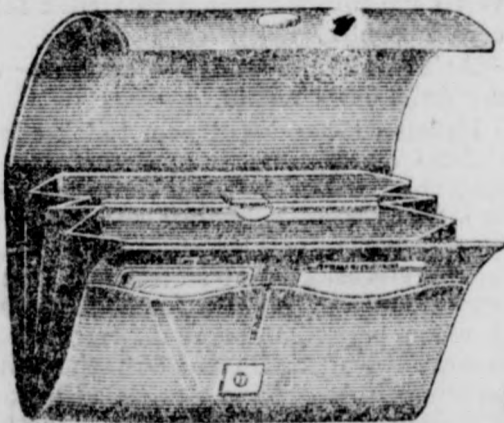
Budapest, VI., Király-utca 54.

Strucc- és disztollak.
Szobadiszek és koszorúk.

Női kalapforma osztály:

Király-utca 51. sz., félelemelet.

Látogató táskák

Legdivatosabb forma, sötét és látogatótáska, keskeny hosszukás alakjána, fogva igen kellemes a kézben, hátul bőrfogóval, erszényszerű 5 nagy osztállyal, azonkívül elől külön osztályban egy tükör és egy jegyzőkönyv irónnal, bordó vagy zöld saffianbőrrel, selyem béléssel, 20 cm. hosszú, 8 cm. mély 8.- korona.

Kertész Tódor, Budapest, IV. Kristóf-tér.

Képes nagy árjegyzék ingyen és bérmentve.

Fővárosi Orfeum

VI., Magyeczó-utca 17. sz. Waldmann Imre igazg.

Ma vasárnap:

két nagy előadás.

Kezdetük fél 4 és 8 órakor. Mindkét előadásban:

CLEO DE MERODE SERENE NORD

és a többi elsőrendű attrakció.

Legközelebbi délutáni előadások: Karácsony két napján.

Jegyelővétel 10-1 és 3-8 óráig a nappali pénztárnál. A téli kertben reggeli 8 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangversenyez. Telefon 93-38

Mery Béla

hangversenyirodája, József-tér 11.

Hétfőn, december 18-án — Royalterem

Brüsszeli

vonósnégyes 2-ik és utolsó kamaraestéje (berlet 3. sz.)

Közreműködő: Dr. Adler Mihályné zongoraművész.

Jegyek: 10, 6, 4, 2 korona kizárólag Mery Bélánál József-tér 11. sz.

Pénteken, december 22-én Royal-terem

CARRÉNO

Teresa egyetlen zongoraestéje.

Jegyek: 10, 6, 4, 2 K kizárólag Mery Bélánál József-tér 11.

Redden, január 9-én, Royal-terem

Elman

Mischa hegedűművész egyetlen hangversenye.

BONDY CLAUDIA énekművész közreműködésével.

Jegyek 10, 6, 4, 2 K kizárólag Mery Bélánál József-tér 11

Pénteken, jan. 12-én, Föv. Vigadó nagyterme

LAFFITTE

Léon a Párisi Grand Opera hőstenorjának egyetlen dal'estéje.

Jegyek 15, 10, 6, 4, 3, 2 K kiz. Mery Bélánál József-tér 11

Surányi

szalonczukorka

és karácsonyfa-diszcukorka

1 kg. 4 K., 2 kg. 7 K., 4 kg. 12 K.,

utánvétel mellett bérmentve.

Finom friss teaszótemény is kapható.

Surányi cukorkagyár

Nagy-surány Nyitra megye.

Haris, Zeillinger és Tsa

A „Rék csillaghoz”

Cégtulajdonos Fabinyi Géza

Ceászári és kir. udvari szállító Budapest, IV., Váci-utca 16. sz.

Ajánlunk

karácsonyi ajándékoknak

alkalmas cikkeket.

Kivételes árak! Kivételes árak!

Sifon és vászon:

1 vég 15 méter középfinom magyar sifon ... 8.50 K
1 vég 20 méter finom magyar sifon ... 13.—
1 " 15 " tiszta len-vászon, ágyneműre vagy női ingekre ... 19.—
1 darab 150x200 pamutvászon-lepedő ... 2.40
3 darab 175x250 tiszta lenvászon-lepedő, beszegeve ... 30.—
1 vég 14 méter, 150 cm. erős pamutvászon, 6 lepedőre ... 19.—

Szépességi, rumburgi, íróni és fonálvásznak a legfinomabb minőségig. — Legjobb minőségű lepedővásznak 156 cm., 180 cm., 200 cm., 230 cm. és 270 cm. szélességben.

Kivételes árak! Kivételes árak!

Asztalmenü, kávésteri- tekek és törülközők:

1 damaszt 140x150 asztalteríték 6 nagy szalvétával ... 6.50 K
1 damaszt 140x270 asztalteríték 12 nagy szalvétával ... 12.50
1 fehér kávésteríték 6 személyre aszur széllal ... 8.—
1 fehér kávé teríték 150x310 aszur széllal, 12 személyre ... 16.—
1 darab színes kávéabrosz ... 3.40
1 színes kávésteríték 6 személyre, dupla aszur széllal ... 6.50
1/2 tucat lentörülköző ... 4.—
1/2 tucat széles angol törülköző ... 7.—
1/2 tucat széles finom kamuka törülköző ... 8.—

Nagy választék legújabb mintákban.

Kivételes árak! Kivételes árak!

Fehér és színes tiszta lenzsebkezők:

1 tucat ezernavaszon női zsebkező ... 6.50 K
1 tucat fehér batiztkendő aszur széllal ... 7.—
1/2 tucat fehér himzett batiztkendő aszur széllal ... 6.—
1/2 tucat színes női vászonkező aszur széllal ... 4.50
1 tucat ezernavaszon férfi zsebkező ... 7.50
1/2 tucat színes férfi vászonzsebkező aszur széllal ... 6.—
1 tucat színes gyermekzsebkező aszur széllal ... 2.50
1/2 tucat színes gyermek-batiztkendő aszur széllal ... 3.20

Minden fajtában nagy választék a legfinomabb minőségig.

Női fehérnemű.

Női ingek ... 2.40 K-tól kezdve
Női nadrágok ... 2.40 K-tól kezdve
Hálókötösök ... 2.60 K-tól kezdve

Párisi modellek mélyen leszállított árban.

Férfi fehérnemű.

Férfi ingek ... 3.80 K-tól kezdve
Férfi hálókötösök ... 4.— K-tól kezdve
Férfi nadrágok ... 2.— K-tól kezdve

Harisnyák.

6 pár fekete női harisnya ... 5.— korona
6 pár színes lábtü ... 5.— korona

Mosókélmé - maradékok: egy bluzra 1.80, 2.40, és 3.— kor., egy ruhára 4.80, 5.60, és 6.40. Zefir, kreton és flanelben divatos minták.

A tekercs kookaszáma: 3670 = e
 Készítette: The
 Előhívás ideje: VIII. 23

Vasárnap, december 17.

EGYETÉRTÉS

25

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1911. december 17-én.

NEÓPERA

Délután mérsékelt helyre.
 Harmadik bemutató előadás.

Mignon.

Víg ópera 3 felvonásban, 4 képben. Goethe szövege után írta; Michel Carré és Jules Hartier. Zenejét szerz.: Ambroise Thomas

Személyek:

Mignon	Bazillidesz M
Philine	Jávor M.
Nestor Vilmos	Pogány
Lauris	Németh
Jarou	Hajagos
Frigyes	Fehér
A sugó	Marosffy
Antonio	Pécskay
Pincérleány	G. Fenyvesy
Lakáj	Botor

Kezdetre 1/3 óraker.

APOLLO-PROJEKTOR

Végszínház-utca 1-2.
 Telefon 68-29.

Vadászat Kíszenón (eredeti felvételek). Előszobrok (humoros). A kis nyomorék (mese). Egy földrajzi város (dátum). Egy rózsza története (mese). Vidám óra Washingtonban (különösen kívüli szám). Az életbiztosítási ügynök (komédia). Az ültetvényes (amerikai dráma).

Legközelebbi műsorváltozás hétfőn, december hó 18-án. Az első előadás heteköznapokon d. u. 1/2 óraker, vasár- és ünnepnapokon 4 óraker kezdődik

NEÓPERA.

Este rendez helyreállítás.

Quo Vadis?

Opera 6 képben. Siensiewicz regénye után írta: Henri Cain. Fordította: Mérei Adolf. Zenejét szerzette: Jean Nougues

I. kép: Eunike megcsokolja Petronius szobrát. II. kép: Roma ég. III. kép: Quo Vadis? IV. kép: A keresztény vértanúk. V. kép: Nero cirkusza. VI. kép: Az utolsó rózsza.

Személyek:

Nero császár	Várnai S.
Poppaea	Hikisch K.
Petronius	Kriener
Eunike	Abányi R.
Iras rabnői	Legard A.
Vincius	Szántó
Lygia	Corvai E.
Khilon	Gábor
Lüth	Landler A.
Tizellinus	Németh
Vatinius	Vajda
Norva	Kezsei
Vitelius	Katenecker
Péter apostol	Loránd
Miriam	Bihar
Nazarus, a fia	Gieviczky I.
Ijfu keresztény	Legard A.
Demas	Székely
Agasztján	Körösi
Sporus, korcsmáros	Vajda
Psylla, felesége	Mátrai
Centurio	Székely A.
Keresztény anya	Fehér
Kis fia	Kalocsayné
Matroz	Huszthy I.
Ursus	Sugár
Crotón	Graffi
	Ódry

Kezdetre 1/3 óraker.

Leghasznosabb karácsonyi ajándékok. Modern amerikai irodai, uriszobák és könyvtárberendezéseket részletfizetésre is szállítunk.

GLOGOVSKI és TARSA cs. és kir. udv. száll. Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 12. sz. 12120

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

FRANZENSBAD

legelső lápfürdő a világon, kitűnő szív-gyógyfürdő

FERENCZ-FORRÁS

orvosi ajánlva sápkór, vértelenség, hystéria, migrén, neurastenia, tisztulási zavarok, meddőség, görvélgyök ellen.

TERMSZETES FRANZENSBADI FORRÁS 50 könnyen oldó, savkötő, húgyhajtó, nagyobb adagokban teljesen fájdalomtalan hashajtószer.

Kapható gyógyszerárakban, drogueriakban, ásványvízkereskedésekben

Vezérképviseléség: 11810/II.

Alto k. k. Feldapotheke Wien, I. Bez., Stephansplatz 8.

SZÖRME OCCASIO

ELKÁN és CERŐ SZÜCSÖKNÉL
 BUDAPEST, VI. PETŐFI-UTCA 5. SZ.

ROYAL-ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÜT 31
 110-22 : TELEFON : 110-22

Ma vasárnap, december 17-én két előadás. Délután 3 óraker mérsékelt helyre nagy családi előadás:

A LIFTES FIÚ, új operett.

az eredeti amerikai TINGLI-TANGLI COMPANY és az összes attrakciók fellépte

Este 8 óraker a decemberi ünnepi műsor:

!! DARABOT HOZTAM !!

Dr. ÁRVIZ LAPÓT tragikomédiája.

Közkívánatra még néhány napra prolongálva Budapest kedvencel: Cooke and 2 Rothersts új amerikai táncosokkal **Janette Deamber** a legkitűnőbb párisi excentrique. **A liftes fiú**, operett 1 felvonásban, írta: Alexander Engel; fordította Parkas Imre, zenejét szerz.: Otto Weber. **A játékbárlang**. A párisi Grand Guignol híres darabja, írta: Pierre Wolf.

Brothers Elgona: Tréfás jelenet a gyermek-játsszótérén. **K. Solti Hermin** új Szilmi-Gábor kuplékkal; **The 4 Paldrens** pámpaugrók. **Virág Jeno**, mint tréner önkéntes; **Brothers Carr** kirok táncosok és még 12 elsőrangú attrakció. **Royalcabaret**, belépődíj 1 óráig 1 korona, 1 óra után nincsen belépődíj. **Kuko Vincze** és zenekara hajnalig muzsikál. **Bal Mabilie**. Keringő-verseny.

Minden csütörtökön, ünnep és vasárnap délután 3 óraker mérsékelt helyre nagy családi előadás: az eredeti amerikai TINGLI-TANGLI COMPANY és az összes attrakciók fellépte.

PÉNZKÖLCSÖN

sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki tak. pénzt. részv.

Erzsébet sorsjegyre 10.- K	Diasz v. t sorsjegyre 50 K
Jósziv 13.- K	Osztárk v. t 55.-
Bazilika 28.-	Huzal 100.-
Magyar v. t 35.-	Könyv jelzalog 145.-

A kölcsön apró részletekben törleszhető. — Ha sorsjeggyel bárhon zalogban vannak, úgy a letétjegy beküldése ellenében a kölcsönt a fontú összegre fölemeljük. — Részletfizetésre vásárolt, de még ki nem fizetett sorsjegyeket kiváltunk és rájuk fontú kölcsönt adjuk. — A sorsjegyszámokat a zálogjegyre rávezetjük. — Olcsó kamat és azonnali elintézés.

BEIFELD BANKHÁZ Budapest, Károly-körút 1
 Alapított 1874.

PETROLNERUDA

A LEGJOBB HAJÁPOLÓKER

Neruda Nándor
 CS. és kir. udv. szállító
 BUDAPEST, IV. KÖRÜT LAJOS U. 7.

ÁGYTOLLAK, „MARABU”-hoz

VII., Károly-körút 7. Ágytoll-gőztisztítás.
 (Telefon 71-25.)

A háztól való el- és visszaszállítás még sznap díjtalanul eszközöltetik.

ZONGORÁK

pianinók, használtak is, legelőnyösebben vásárolhatók

FARKASHÁZI és BIRÓ
 zongoratermeiben
 Budapest, V., Váci-körút 12

Hangolás, javítás, becserelés, börtel. Kényelmes részletfizetés.

Telefon 185-48

NEM BÉRLI

a részletfizetés leple alatt, hanem azonnal Ön a

ZONGORA

10 frtos havi részletfizetés mellett, de csak ha

REMÉNYI MIHÁLY

a Magyar Királyi Zeneakadémia szállítójánál veszi azt meg.

Budapest, VI., Király-u. 58.
 Telefon 87-84. Telefon 87-34.
 Kérjen „Arjegyzéket” és „Prospektust”.

Tokaji bortermelők Társ. R.-T. Tokaj.

Elnök: Herczeg Windischgrätz Lajos.

Minden asztal vagy háztartás hiányos Magyarország kincse, a felsőleges tokaji bor nélküli

Tárca készlet

célszerű karácsonyi ajándék férfiak részére. Névjegy-, cigarettá- és aprópénztárca, erős sárgin bőrből, beborítással, azold kivétel, a 3 darab együtt 6.- korona.

Ugyanaz, a cigarettá és névjegy-tárca ezüst sárolkkal slátva, a 3 drb együtt fehér cartonban 9.- kor.

KERTÉSZ TÓDOR
 BUDAPEST,
 IV. ker., Kristóf-tér

Nagy képes karácsonyi árjegyzék ingyen és bérmentve.

Karácsonyra

Elegáns

levélpapírok

Célszerű és érdekes

műipari ujdonságok

állandó kiállítása

Kanitz C. és Fiai

Budapest, V., Dorottya-utca 12.

Legbecsesebb és legalkalmasabb karácsonyi és újévi ajándék.

Társaságunk által forgalomba hozott borok kiválóság és eredetiségben felülmúlhatatlanok.

5 kigmos bérmentes postakosár
 2 palaezk 0-5 literes 1904. évi zamatos szamorodni és 2 . 0-5 . 1903. . két puttonos asszu és 1 . 0-5 . 1904. . három puttonos asszu együttesen korona 17.20.

3 palaezk 0-7 literes 1901. évi szagos kiváló szamorodni korona 7.40

Központi iroda:
Budapest, V., Teréz-körút 25. sz.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüsttárgyakat, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON és FIA
 Budapest, IV., Párisi-u. 5.
 (Főpostával szemben)

SZINNHÁZAK.

Vasárnap, 1911. december 17-én.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Utánmunkák helyett
Élő halott.

Dráma 4 felvonásban. Irtja: Tolstoj Leo gróf. Magyarra adogozta: Vajda László.

Fő szereplők:
Prolamor Fodor Törös
Liza, felesége Báthory G.
Anna Pavlona P. Tárnokai G.
Sara Somló E.
Karin Viktor Papp
Anna Dimitjevna T. Hilmy M.
Nana, R. Gyombaszógi F.
Ivan az apja Kürti
Aronov Dobi
Alexander Iván Irtvai
Vizsgalóbro Kovács
Segédje Sáfány
Rendőr-kém Körmendi
Orvosnád Páros

Kezdet 3 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Rossz péz nem vész el.

Vígjáték 3 felvonásban. Irtja: Liptai Imre.

Személyek:
Márán Andrács Kérthy
Vona a felesége Gerő Ida
Lacika, a hűb. Fenyő A.
Ferkó, Veron öccse Z. Molnár
Ferenec Kócsány
Biczók János R. they
Annus, a leánya Nagy T.
Illés Péter Csizsér
Csendőrmester Nádor
Puszta Gora
Rokoz Dömötör Poros
Ponykócs Pothó
M. veska ácsos K. ady
Városi tan. ér Doby
Harangzó Hazár
Vendéglőné Somló I.

Kezdet 1/2 3 órakor.

Abbázia Szálloda

Budapest, Dohány-utca 62.

(Erzsébet körút mellett) teljesen újonnan berendezve, gősfűtés, villanyvilágítás, hideg-meleg víz.

Szobaárak már 3 koronáért. Figyelmes előzékeny kiszolgálás.

ROYAL-ORFEUM
ERZSÉBET-KÖRUT 31
110-22 : TELEFON : 110-22

MA VASÁRNAP, december hó 17-én délután 3:30 órakor mérsékelt helyűru nagy családi előadás.

A LIFTES FIÚ

új operett. Az eredeti amerikai TINGLI-TANGLI COMPANY és az összes attrakciók fellépte.

Jegyek elővétel díj nélkül már egész héten válthatók a Royal-Orfeum pénztáránál.

12 darab gyönyörűen csillogó

karácsonyfádisz
30 fillér.

12 darab csillogó csodagyertya, 30 fillér. 12 darab gyönyörű csillag, veg. íve 30 fillér. 12 darab repülőgép, léghajó, holdbáda, hőemberke, vegyes hangszerek, trombita, hang, csengő vagy különböző gyümölcsök és állatok vegyítve 30, 40 fillér, 1 és 2 korona. 100 darab gyöngy, színes 30, 40 fillér, 1 és 2 korona. 12 darab gyertyatartó rugóval 20 fillér. 20 darab karácsonygyertya, színes 30 fillér. Angyalok és lepkek repülő sztrnyakkal, darabja 10, 30 és 30 fillér. Karácsony-harangosok, 12 darab gyönyörű angyalakkal, miketből, darabja 1 korona. Hon-ezüst, két méter hosszú, gyöngyözött színes gyöngyökkel, darabja 30, 30 és 30 fillér.

Dukesz Miksa

karácsonyfádisz nagyban raktára
Budapest, Ó-utca 8. (az udvarban)

400 napig jár

egyszeri felhúzásra precíz pontossággal!

RITTER TESTVÉREK
Órák és órszerészek
BUDAPEST, V/2. Barokk-ú. 4. (Füredi-ú.) Telefon 10-11, VI/2. Király-ú. 2. (Anker-palota) Tel. 124-78.

Óvakodjék az utánzatoktól.
RITTER TESTVÉREK
Órák és órszerészek
BUDAPEST, V/2. Barokk-ú. 4. (Füredi-ú.) Telefon 10-11, VI/2. Király-ú. 2. (Anker-palota) Tel. 124-78.

Az ifjúság

az öregség szülője!

Ez a mondat, amilyen képtelennék is hangzik első tekintetre, olyan érthetővé válik, ha figyelembe vesszük, hogy a létért való küzdelem mostani nehéz napjaiban, kizárólag csak a fiatalos erő, a test frissessége és az inak ruganyosságával vagyunk képesek minden követelménynek megfelelni.

Az életküzdelem mindeme tulajdonságait egyetlen csodaszor foglalja magában:

ERÉNYI-féle

DIANA

sósorszesz.

Ha testünket esténként lefekvés előtt és minden reggel a napimunka megkezdése előtt „DIANA”-sósorszeszszel bedörzsöljük, ruganyosságra és ki-mondhatatlan kellemes érzésre teszünk szert, mely a munkához erélyt és életkedvet kölcsönöz.

Tegyen mindenki kísérletet, mely bár kinek könnyen módjában áll, hiszen a

DIANA-sósorszesz

az egész országban kapható

és olyan olcsó, hogy ilyen kísérletet bárki megengedhet magának.

Erényi Béla

gyógyszerész

Budapest, Károly-körút 5.

(Postán legkevesebb 6 üveg szállítható utánvétel mellett).

Minden üvegnek plombálva kell lenni.

Egy üveg Diana-sósorsz.	Egy nagy üveg Diana-sósorsz.	Egy nagy üveg Diana-sósorsz.
44	1.10	2.20
fillér.	korona.	korona.

RIMASZOMBATI KONZERVGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG RIMASZOMBAT

A külföldi és ausztriai nagy verseny daczára, gyárunk a hazai konzervgyárak között ma már első helyet vívott ki magának, gyártmányaink nemcsak a belföldön, de egész Közép-Európában elterjedtek és kedvelté lettek. Gyárunk gőz- és villamos erőre, fagyasztó- és hűtő-berendezéssel felszerelve áll s nemcsak a konzerveket magát, de az ahhoz szükséges fa-, papir- és bádogdobozokat is saját műhelyében készíti, tehát már ezáltal is versenyképes.

Alant soroljuk fel gyártmányaink közül a legkedveltebbeket úgy egyenként, mint 5 kilogrammos postaküldeményekként összeállítva, tisztelettel kérjük, hogy szükséglet beállta esetén, különösen a közelgő karácsonyi ünnepek alkalmával, minket nagybecsű megbízásával megtisztelni és gyárunkat ismerősei körében is ajánlani kegyes legyen.

Teljes 5 kgr. postaküldeményeket utánvétel nélkül bérmentve szállítunk, a meg nem felelő árut készséggel kieseröljük

Kiváló tisztelettel
Rimaszombati Konzervgyár
Részvénytársaság.

Cukrozott gyümölcs 1/8, 1/4, 1/2 kgrmos színes papir-dobozokban vagy 1, 2, 3, 4 kgr. nagyságu faládikákban, vegyesen csomagolva, elsőrendű minőségben kgr. a kor. 4.—

Gömöri töltött szilva
(elsőrendű csomagkülönlegesség) magja helyett szilvával, dióval, meggyoróval töltve, vegyesen csomagolva kgr. a kor. 4.80

Cukrozott narancshéj (vastag, husos áru) kgr. a kor. 2.50

Birsalma-sajt sárga vagy piros 1/8, 1/4, 1/2 vagy 1 kg. téglá alakban kgr. a kor. 2.80

Vegyes befőtt 1 kilogramm nagyságu ónozott bádog-dobozban darab a kor. 2.—

Szilva befőtt 1 kilogramm nagyságu ónozott bádog-dobozban darab a kor. 1.20

Gyümölcsök besűrtve, tiszta cukorral befőzve: Kajszinbarack, málna, szamóca, meggy, ribizske, őszibarack 1 kg. üvegben kor. 2.80 fél kg. 1.60

Som, ringló, csipkebogyó-z, mint lent 1 kg. 2.40 fél kg. 1.30

Hiribi uri gomba, sós vízben konzerválva, mint a teljesen friss erdei, a szárított gombánál sokkal zamatosabb (gyárunk különlegessége) 1 literes dobozban kor. 1.40. fél literes dobozban kor. —.80

Rizike gomba sós vízben vagy ecetben konzerválva 1 liter doboz kor. 1.80, fél liter doboz —.80

Szárított uri gomba fehér 1 kg. kor. 20.—

Összeállított 5 kgr. postaküldemények bérmentes szállítással:

1 kanna (tisztá súly négy és fél kg.) finom hegyi málnaszögp kor. 10.—

1 bádog veder (tisztá súly négy és fél kg.) vörösfonyó sűrű cukorban kor. 12.80

1 zománc veder (tisztá súly 4 és 1/4 kg.) barack-málna-szamóca-meggy,ribizske vagy őszibarack-erősen besűrtve kor. 14.—

1 zománc veder (4 és 1/4 kg.) csipke-bogyó-z vad-lushoz kor. 10.—

1 zománc veder (4 és 1/4 kg.) szilva vagy vegyes gyümölcsöz kor. 6.—

1 kg. láda cukrozott gyümölcs, 1 kg. töltött szilva, 1 kg. narancshéj és 1 kg. birsalmásajt összesen kor. 15.—

4 darab 1 literes doboz vagy 7 darab fél literes doboz urigomba vagy rizikegomba összesen kor. 8.—

1 üveg gesztenye befőtt, 1 üveg ananász befőtt, 1 üveg szamóca, 1 üveg málna, 1 üveg meggy, 1 üveg ohinóis, 1 üveg vörösfonyó, összesen 7 darab 1/4 literes üveg befőtt, ládikában szállítva kor. 12.—

16 doboz huskonzerv, vegyesen összesen kor. 17.20

40 doboz huspáin (libamáj, nyelv, sonka, nyus, fogoly stb.) kor. 23.—

1 kanna szavatolt tiszta akácvirág méz (láda súly 4 és fél kg.) kor. 10.—

SZINHÁZAK

Vasárnap, 1911. december hó 17-én.

KIRÁLY SZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

A kis gróf.

Operett 3 felvonásban. Írta: Martos Ferencz. Zenéjét szerzezte: dr. Rényi Aladár.

Személyek:
Agárdi Guido gróf Szirmai
László, fia Krály
Howard Dorothy Lonzay A.
Hozsa Fedák S.
Csibrákné Gerő I.
Zapolya, igazgató Rátkay
Kállai, önkéntes Simai
Rozsnyai, riporter Balázs
Schwarz, bankhiv. Dévényi
Itatos, színműz. Németh
Egressi, színműz. Latabár

Kezdet 3 órakor.

KIRÁLY SZINHÁZ.

Este rendez helyárakkal.

Leányvásár.

Operette 3 felvonásban. Írták: Martos Ferencz és Dr. Ny Miksa. Zenéjét szerzezte: Jacobi Victor.

Személyek:
Harrison Boross
Harrisonné Erdel B.
Lucy, leánya Petráss S.
Rottenberg gróf Latabár
Fritz, fia Rátkai
Mirtes Tom Király
Koresmaros Kovács
Haleskapitány Krasznal
Bessi, szobaleány Fedák S.
Sam, pinczer Csizsár

Kezdet 1/2 8 órakor.

STEINHARDT MULATO

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Kezdet pont 1/2 9 órakor! 11 órakor!

Papa és Társai! Komédia egy felvonásban.

STEINHARDT új szólóműsorral, mint tripoliszi török bég.

Náci! Operette egy felvonásban. 9 órakor.

Vasár- és ünnepnapokon délután mérsékelt helyáru előadás. Kezdet 1/2 4 órakor. — Efelőtan a remek téli kertben Sárközi Pista zenekara, cabaret és tánc. Bélyeg-díj nélkül. — Jegyek: d. e. 10-14 és d. u. 3-6-ig a mulatóban és egész nap a Hirsch-éle nagy tözsdében és a Hungária fürdő pénztáránál kaphatók

Takarékos, tiszta, kényelmes fűtés érhető el az

EFCO

porosz köszentéglával!!

Próbadarabok ingyen iradánkban
Pesten 100 drb 4,10 kor.
Budán 100 drb 4,20 kor.
100 darabonként házhoz szállítja:

PONGRÁCZ ÉS PONGRÁCZ

Budapest, VII., Erzsébet-körút 50.
Telefon: 177-41 és 158-03.

PYRAM

CIPÓKRÉM A LEGJOBB.
GYÁRTJA.
BENES TESTVÉREK GYŐR

Menthol cigaretta.

Erős dohányosoknak, a dohányzás mérséklése céljából. Imitált cigaretta alak, celluloid szipkában, menthollal töltve. Szívás közben a szájba kellemes, aromatikus, illatos, üdítő íz jut, mely a dohányfüstöt helyettesíti. Orvosilag ajánlva.

Ára darabja 1.- kor. Vidékre (az összeg előre be- küldve) bérmentve ajánlottan kor. 1.45
Kapható minden gyógyszárban és drogeriában, Főraktár nagyban és kicsinyben:

Kertész Tódornál Budapest, IV., Kristóffér.

Karácsonyi és újévi ajándékok

Magyargyártmányú dívalos és művészi **Levélpapíros** minden kivitelben.
Rigler József Éde papírneműgyár részvénytárs.
Budapest V. Rózsa-utca 55.
V. Erzsébet-tér 19.
IV. Egyetem-tér 5-6.

Radó Aladár

Budapest, Bécsi-utca 5. sz.

Elsőrangú minőség K 13.50
Kifő szabás Szintartóságért szavatolok
Parisi bluz és pongyola

OCCASIO-ÁRAK!!
Mintalap ingyen és bérmentve.

A magy. kir. Opera művészei, A magy. kir. Zene-Akadémia A Nemzeti Zenede, az ország leg- előkelőbb zene-iskolák tanárai szívesen elismerték, hogy hegedűt

Reményi Mihály olyant készít, mely bármely régi 1000 to rintos hegedűvel a versenyt sikeresen kiállja
Reményi hangfokozó gerendája által bármely rossz hangú hegedű sokkal jobb, erősebb és nemesebb hangot kap. Sikerért ke- zesség minden egyes hangszernél. Árjegyzéket kérjen Reményi műhegedű-készítési osztályától
Budapest, Király-u. 58.

A világ legjobb quintettista hurjai csak Reményinél.

ÉKSZER, EZÜST, ÓRA

Eredeti szabott gyári árak gyári áron beszerezhető, készpénz és angol-rendszerű részletfizetésre is. Eredeti szabott gyári árak

SÁRGA JÁNOS

csász. és kir. udvari szállító, ékszerész és műtövisnél

BUDAPEST IV. ker., Kigyó-tér 5. szám. **KOLOZSVÁR** Mátyás Király-tér 13. szám.

Szabad megtekintés vételkényszer nélkül.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. * Vidékre készséggel küldök választékot.

SZINNHÁZAK

Vasárnap, 1911. december hó 17-én.

VIGSZINHÁZ	VIGSZINHÁZ.
Papa.	Nincs tovább.
Vigjáték: <i>Levonásban iriak: Piers & Calliaret.</i>	Színmű: <i>Levonásban, iriak: Földes Irma.</i>
Személyek:	Személyek:
Larzac gróf Gál Goussin G. Keresz E. Jean Cortois Guarneau Tany Thoury de Malcourin Pálly R. Jocasse abbe Szerény Aubin Vendrey Jeanne Monar A. Vervier Sarsudi Lucy Vasa A. Jeanne Margitay A. Csendermester Bardi Figorre G. Öz Pierre Kemenes	Dr. Moreloy úrvendő Panyesi Alice Fejvesi Alice apja Szerény Dr. Cserny Gabor Hegedüs Berger Tany Szűcs Dörme Vendrey Székely Tapolczay Dr. Figer tanár Dinany Kövecz Perenczy B. hős mernök Ifj. Utóli Naschitz Sarkadi Csécsy báró Stola Schwarz Köröndy Jankó Gyula Balassa
Kezdeté 3 órakor.	Kezdeté 1/8 órakor.

Deli Café Restaurant Corsó

Déli Café Restaurant Corsó

Delután Quartett zene

Elsőrangú Esti cigányzene

Színház után friss vacsora
4 korona Souper

Polgári arak!

Separék kisebb és nagyobb bál helyiségek, hazonkivül megrendeléseket, úgy mint eddig, a legpontosabban eszközöltnek.

Deli

ZONGORÁK

pianók elsőrendűek, ujak!

Angol mechanikával koreszt
:: hurosak, hárfa pedáljal ::

360-1400 frt-ig,

Aljásztottak 100-150-200-250-300 forintig dus választékban vásárolhatók, cserélhetők, bérelhetők. Kedvező üzletési feltételek. Mindenféle javításokat, hosszú zongorák rövidítését, hangolását vidékről is olvállalja jóállással

Kernács Károly
Szerecsen-utca 33. sz. (Operánál).

SINGER

)) 66 ((

varrógépek

varrásra, himzésre és tömésre a legjobbak.

A leghasznosabb karácsonyi ajándék
minden ház részére.

Singer Co. varrógép részvénytársaság
IV., Semmelweis-utca 14., VIII., Rákóczy-ut 39.
VIII., József-körút 77/79., II., Corvin-ter 1. X., Ligei-ter 2.

Közvetlen keleti behozatal.

Valódi **Perzsa és Smyrna szőnyegek**

nagy választékban kaphatók, budapesti lakóknak árfelemelés nélkül **reszeltfizetésre is.**

SZŐNYEG-UDVAR BUDAPEST, KIRÁLY-U. 32. (az udvarban.)

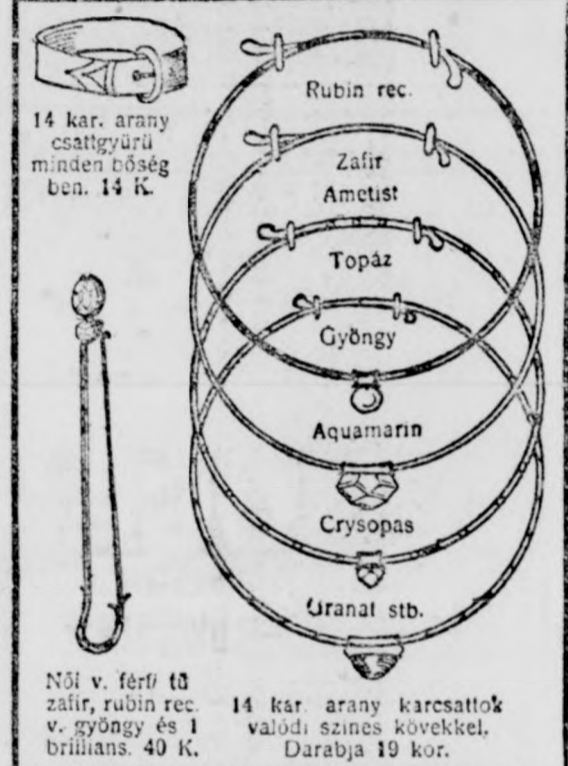
ÉKSZERVASÁRLÓK FIGYELMÉBE

KARÁCSONYI OCCASIO.

ZIRNER TESTVÉREK

UTÓDA: LISZT-HUGÓ
BUDAPEST
IV. VACI-UTCA 2

Kéretik a pontos címre ügyelni.

Rubin rec.
Zafir
Ametist
Topáz
Gyöngy
Aquamarin
Crysopas
Uranal stb.

14 kar. arany csattgyűrű minden bőségben. 14 K.

Női v. férfi tő zafir, rubin rec. v. gyöngy és 1 briliáns. 40 K.

14 kar. arany kacsatlok valódi színes kövekkel. Darabja 19 kor.

Tessék kirakatomat megtekinteni, hol minden tárgyon a szabott ár van feltüntetve.

14 kar. arany trónok 20 K-tól feljebb

Ezüst brochette színes valódi kővel. 10 kor.

14 kar. arany nyaklánc csüngővel, rubin rec, zafir és gyöngyökkel 70 kor.

14 k. aranyfüggő val. kővel és gyöngyökkel. 24 k.

14 kar. aranygyűrű 2 brilt., 1 rubin, zafir v. smaraggdal 140-160 kor

VIDÉKI RENDELÉSEKET
pontosan és postafordultával elintézem. Meg nem felelőt kicserélem vagy a pénzt visszaadom.

EUFON

a legjobban

EUFON

a legszebben

EUFON

a legtisztábban

adja vissza az eneket, zenét és beszédet

EUFONOK

a legnagyobb választékban a

HARMONIA R.-T.

termeiben

Budapest, IV., Váci-utca 20.

Caruso, Bonci, Stracciarri, Kurz, Hempel stb. művészlemez, valamint az Első Magyar Hanglemezzár összes felvételei raktáron.

Képeket és kereteket
mint eszményi szep

karácsonyi ajándékot

ajánl

Sinayberger Béla műkereskedő és fényképész
Király-utca 51. (a Teréz-templommal szemben.)

Mindenemü stilszerű keretezések, valamint művészi fényképek.

CSUPA UJDONSÁGOT,
eredeti ötletet,
érdekes figurákat,
káprázatos fénypompát,
bajos nippeket
tartalmaz az idei

KARÁCSONYI LÁDA,
melynek mesés olcsó ára
5 korona,

PLÖKL ÉS HAAS

sportházának karácsonyi idénysztyáiban, **ANDRÁSSY-UT 13. SZÁM,** hol a láda tartalma ki van rakva. Karácsonyi -árjegyzék ingyen. -

Weinberger és Fodor

az összes sportozikkek áruháza.

Téli

sportozikkekben,
sportfőkönyvekben

speczialisták

IV., Haris-bazár 4.

Telefon: 113-59. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A tekercs kockaszáma: 152
 Készítette: 568
 Előhívás ideje: VIII. 23

Vasárnap, december 17.

EGYETÉRTÉS

29

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1911. december 17-én.

Székesvárosi Városi Színház

Délután mérsékelt helyretek.

Lengyel menyecske.

Operette 3 felvonásban.

Szövegét írta: Csász és Okomborsky. Zenéjét szerelte: Jean Gilbert. Magyar szöveg alkalmazta: Farago Jenő.

Személyek:

Madarász Szőregy
 Gabriella Veszprémi
 Ily Fekete R.
 Lukács Vilmos Kéry Klára
 Marga Szabo
 Sofinszky Kázmér Szabo
 Moruska Rado N.
 Sotuska Körmeny L.
 Annuska Övös J.
 Patriska Mátyóki L.
 Fodor János Szalay
 Minka Heitay O.

Kezdet 1/4 órakor.

Ezre rendez helyretekkel.

Szép Heléna.

Operette 3 felvonásban. Zenéjét szerelte: Ollenhach.

Személyek:

Heléna Györgyi J.
 Paris Szolóni R.
 Menelaus Szabolcs
 Chulchas Szőregy
 Agammon Fekete
 Achilles Kellér
 Ajax Szalay

Kezdet 1/8 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyretek.

Napoleon.

Ira: Pekár Gyula

Kezdet 1/4 órakor.

Ezre rendez helyretekkel.

Razzia.

Ira: Székely Vidimir és Tabori Kornél.

Kezdet 1/8 órakor.

ROYAL-ORFÉUM.

VII., Erzsébet-körút 31.

Telefon 110-22.

Ma vasárnap, december 17-én két előadás

d. u. 3/4 órakor mérsékelt helyretek nagy családi előadás: az eredeti amerikai Tingli-Tangli Company és az összes decemberi világt attrakciók felépítése. Este 8 órakor a decemberi ünnepi műsor.

Az eredeti amerikai Tingli-Tangli, előadja Bert Bernard világhírű new-yorki társulata. Közölköztet még néhány napra prolongálva, Budapest kedvencei: Cooke and 2 Rotheris új amerikai táncokkal. Jennette Denarbor, a legkitűnőbb pár színtest; — A lítes fu, Operette 1 felvonásban, írta: Alexander Engel, fordította: Farkas Imre, zenéjét szerelte: Otto Weber. A játékbarlang, a párisi Grand Guignol híres műsorral, írta: Pierre Wolf; Brothers Elgona, tréfás jelenet a gyermekjátékos-téren. — The 4 Paldrons, lampangrök; K. Solti Hermin új Szirmai Gábor kupaival; Brothers Carr, creol táncosok; Virágh Jenő, mint tréa önkéntes; és még 12 elsőrangú attrakciók.

A téli kertben Royal-Cabaret

Belépődíj 1 óráig 1 korona, 1 óra után nincs belépődíj.

Kukó Vincoze és zenekara.

Bal-mabille. Keringő verseny.

Tánc bajnalg. A legvidámabb budapesti hely.

Minden csütörtök, ünnep- és vasárnap d. u. 3/4 órakor mérsékelt helyretek nagy családi előadás, az eredeti amerikai Tingli-Tangli Company és az összes attrakciók felépítése.

OMNIA

A főváros legnagyobb és legdiszibb mozgóképpalotája. Bejárat: József-körút 31. sz. Telefon 120-48

Három nagy sláger!

A bűnös nő.

A próba.

A pillangó kisaszony.

Érdekesítő társadalmi színművek

Leggazdaságosabb beszerzés a legújabb látható írásu

REMINGTON

írógép,

mert a modern írógéptechnika összes vívmányait egyesíti magában és világszerte elismert leg-tartósabb gyártmány. Díjtalan és vetelkötélezettség nélkül bemutatás az ország bármely részében. Kedvező részletfizetési feltételek.

Ugyanott: „BURROUGH” amerikai számleíró összeadógépek, „MILLIONÁR” svájci „SAXONIA” gashúttel számológépek, „KARTOTHEK” amerikai nyilvántartási rendszer és valódi AMERIKAI IRODA-írászo- és KÖNYVTÁR-BERENDEZÉSEK telepe.

Glogowski és Társa

cs. és kir. udvari szállítók

Budapest, VI., Andrassy-ut 12.

KÖHÖGÉS

rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

RÉTHY-féle pametefü-cukorkáknál!

Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a RÉTHY név.

1 doboz ára 60 fillér. Mindenütt kapható.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége: Révay-utca 18. szám.

Igazgató: Keleti Henrik. Főrendező: Rott Sándor.

Telefon: 14-22. Előadás kezdete 1/9 órakor.

Ma: Ma:

Alte Sünden.

Bohózat 1 felvonásban. Ira: HIRSCHFELD LAJOS.

A KAPU ALATT.

Prinz Luiza és a fényes többi műsor.

12 óra után CASINO DE PARIS.

Jegyek elővételben kaphatók: Folies Caprice Révay-utca 18. d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig. Hirsch nagyterembe Andrassy-ut 19. és Sopronyi nagytársaságban Rákóczi-ut 1. 12 óra után az 1-es emeleti „Casino de Parisban” tejesen új műsor a világ legelső tánc-attrakciójának felleptével.

Társasjáték gyűjtemény.

Sakk, dominó, halma, malom, puff, dáma, farkas és bárány, attackó és várjáték, 9 társasjáték játékszabályokkal, csinos vászondobozban

16.-korona.

Társas, oktató és sportjátékok óriási választékban.

Társasjáték könyv 50 fillér.

KERTÉSZ TÓDOR

Budapest, IV., Kristóf-tér.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

MINDENKI

aki iródkban, hivatalokban, üzletekben a gyárakban a tisztaságot, kényelmet és cseleszerűséget szem előtt tartja

AZ „A. B. C.”-NÉL

hygien, tisztított köcsöntörülközőknek, porörloőknek, padlóruhának bevezetését, nagyon olcsó kötésűj mellett házhoz szállítva és letenként pontosan cserélve, olcsóval meg-

KEZDI.

„A. B. C.” Egyesült Fehérnemű Kőcsöntő Vállalat.

Eötvös-utca 30. szám. Telefon 46-86.

Külön osztály vendéglők részére.

Heti műsor:

December hó	Nemzeti Színház	Magy. Kir. Operaház	Várszínház	Néopera	Vigszínház	Magyar Színház	Király Színház	Fővárosi Városligeti Színház	Uránia	Hangversenyek
18 Hétfő	Bábjáték	Proféta	Nóra	Quo Vadis?	Papa	A sárga lilom	Leányvásár	A vasgyáros	Megváltás	Brüsszeli vorcs Royal (H)
19 Kedd	A szerelem gyermeke	A hegyek alján	—	Mignon	Nincs tovább	Az apja fia	Leányvásár	Lengyel menyecske	Megváltás	Son Harry-Zagon Royal (B)
20 Szerda	Téli rego	—	Viljank el.	Quo Vadis?	Sumurun	Rossz pénz nem vesz el	Leányvásár	Az erdőszéleány	Megváltás	IV. Fülharmónia Vigadó
21 Csütörtök	Téli rego	Téli rego	—	Mignon	Jancsi király Nincs tovább	Az apja fia	Leányvásár	Az itallian Zeuzsi	Megváltás	—
22 Péntek	Téli rego	Carmen	—	A kornevillet harangok	Sumurun	A kis kávéház	Leányvásár	Párisi élet	Megváltás	Carre ó Royal (M)
23 Szombat	Peliskei női nius	Fidelio	—	A kornevillet harangok	Jancsi király Papa	A kis kávéház	Leányvásár	Párisi élet	—	—
24 Vasárnap	—	—	—	Mignon	Sumurun	A kis lórd	Leányvásár	Párisi élet	—	—
25 Hétfő	Ludas Malyi	Pillango kisaszony	—	A kornevillet harangok	Az ördög	Sarga lilom	János vitéz	Lengyel menyecske	—	—
26 Kedd	Téli rego	—	—	Quo Vadis?	Nincs tovább	A kis kávéház	Leányvásár	Párisi élet	—	—
	A dob-vai nábob leánya	Denevér	—	A kornevillet harangok	Taihan	Sarga lilom	A kis gróf	Botyár kendője	—	—
	A szerelem gyermeke	—	—	Mignon	Papa	Az apja fia	Leányvásár	Párisi élet	—	—

SZÉN, KOKSZ nagyban és kicsinyben

SALAMON JAKAB és Társaság Budapest,

V., Erzsébet-tér 5. szám.

TELEFONSZÁMOK: 73-96, 73-97, 73-98, 73-99

TELEFONSZÁMOK: 73-96, 73-97, 73-98, 73-99

Egy szerencsés véletlen

millió vagyonhoz juttathatja, ha alatt olvasható feltételek mellett sorsjegyeket vásárol nálunk. Oly módozatot ajánlunk Önnek, ahol havi részletek fizetése által tőkét gyűjt; értékben emelkedő, bármikor eladható értékpapírokat szerez meg és ezen sorsjegyek megvásárlásával évente számos huzásban nagy nyereményekre játszik. A nyereményszabályok értelmében minden sorsjegynek legalább egyszer ki kell huzatnia. Ha vásárol nálunk

A Magyar Jelzáloghitelbank
nyereménykötvénynek
évente 3 huzása van:
ápr. 25., aug. 25., decz. 27.
Játszik még 48 évig a következő 20378 nyereményre:

Korona.	
5 nyer. á	1000000=3000000
4 "	500000=2000000
7 "	400000=2800000
4 "	300000=1200000
7 "	250000=1750000
14 "	200000=2800000
29 "	150000=4350000
57 "	100000=5700000
4 "	50000=200000
7 "	40000=280000
4 "	30000=120000
7 "	25000=175000
14 "	20000=280000
29 "	15000=435000
65 "	10000=650000
185 "	5000=675000
218 "	2500=545000
40 "	2000=80000
570 "	1000=570000
862 "	500=431000
18296 "	200=3659200

300000 s 500000 koronát
nyernek nálunk részletre
eladott sorsjegyekkel!

48 havi 4 korona 90 fill. részletfizetésre

2 darab Erzsébet királyné szanatórium sorsjegyet
1 " Magyar Jelzáloghitelbank nyereménykötvényt.

36 millió korona

nyereményre játszik még 240 huzáson.

Mindhárom sorsjegyért összesen 48 hónapig havonként 4 K 90 fillért kell fizetni és ha postautalványon az első 4 K 90 filleres részletet megküldi, azonnal megkapja a sorsjegyek számaival ellátott részletlevelet. Így már az első részlet megfizetésével a sorsjegyekre eső minden nyereménytől illet. Pénzt nem veszítheti el, mert

1. 48 hónap alatt a sorsjegyekre eső nyeremények az Ön tulajdonát képezik.
2. 48 hónap elteltével 3 sorsjegyet kap, melyet a napi árfolyamon készpénzért eladhat.
3. ha a sorsjegyeket megtartja 48, illetve 58 évig számtalan huzásban nagy nyereményekre játszik és ezen idő alatt minden sorsjegy kihuzatik. Huzás után sorsolási jegyzéket küldünk.

Főnyeremény 1 millió korona.

Huzás: december hó 27-én.

Központi Váltóüzlet Részv.-társ.

Budapest, V., Szabadság-tér 3.

Az Erzsébet kir. szanatórium
sorsjegyeknek évente 3 huzása van:

március 1. július 1.
november 1.

Játszik még 58 (vig. A következő 2400 nyereményre:

Korona.	
3 nyer. á	40000=120000
10 "	30000=300000
3 "	25000=75000
13 "	20000=260000
57 "	15000=855000
32 "	10000=320000
2 "	3000=6000
116 "	2000=232000
120 "	1000=120000
236 "	500=118000
590 "	100=59000
1198 "	50=59900

Minden sorsjegy nyer

A Magyar Jelzáloghitelbank nyereménykötvények legkisebb nyereménye 140 K. Ezen legkisebb nyereménnyel kísorsolt sorsjegyek helyébe nyereményjegy jár, mely nyereményjegy tovább játszik az össze huzásokon és egy sorsjegyre több nyeremény is eshet. Egy ilyen nyereményjegy mai készpénz ára kb. 40 K. tehát a sorsjegy tulajdonosa a legkedvezőtlenebb esetben is 140 K. tőkeösszeget és 40 K. értékű nyereménykötvényt, vagyis összesen 180 K-t kap.

**Elsőrendű Singer-
varró-gépeket**

nagybani árban és minden ártalommentesen néki havi 8 és 10 K részletekre szállítunk a évi jótállással és vidékre is bárholva

Láng Jakab és fia
varrógép-nagykereskedők

Budapest, József-körút 41.
Fióküzlet: Baross-tér 4. sz. és
Budán: Margit-körút 6. Képes
árjegyzék ingyen és bérmentve.

Falusi Könyvtár.

Acéperkegomba (sampion)

és a
szarvasgomba termesztése.

Írta
Eperjessy István

Gyakorlati útmutató a hűtőgőz jövedelmező termesztéséről és felkéréséről.

Kiadja a
FRANKLIN-TÁRSULAT.

Kapható:

LAMPEL R. Könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) R.-T.-nél
Budapest, VI., Andrássy-út 21.
valamint
minden könyvkereskedésben.

ÓRAK, ÉKSZEREK
GRAMOFONOK = LEMEZEK
RÉSZLETFIZETÉSRE IS!
10 évi jótállás mellett =
Magyarországon legokosabban kaphatók
TÓTH JÓZSEF
CHRONOMETER ÉS MUÓRÁS GYÁRI NAGYRAKTÁRÁBAN
SZEGED, Dugonics tér 11/B.
Stambulban elemzővel. Országotok 5 évi jótállás mellett.
KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE

**Karácsonyi ajándékul alkalmas
új ifjusági könyvek!**

SEBŐK ZSIGMOND:

**Csutora Jancsi kalandozásai
a levegőben**

Sok tarka-barka történettel, mulatságos képekkel.

Ara díszes kötésben 5 korona.

BENEDEK ELEK:

Nagyapó mesél Évikének

Versék, mesék, történetek
6-12 éves gyermekeknek.

Ara díszes kötésben 5 korona.

Kaphatók:
LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) R.-T.-nél,
Budapest, VI. ker., Andrássy-út 21. szám
és minden könyvkereskedésben.

Magyar királyi államvasutak
Üzletvezetőség Temesvár,
7583-1911. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY
különbélt anyagok szállítására.

A magyar királyi államvasutak temesvári üzletvezetősége ezennel nyilvánlatot hirdet a vonalain, 1912. évben szükséges alábbi anyagok szállításának biztosítására.

2470 köbméter rostált kavics, 4500 q cyclops kő, 883 köbméter rostalt, 173 ezer darab közönséges égetett fali téglá, 150 ezer darab égetett fali téglá nyers falazáshoz és 82 ezer darab közönséges égetett fedéleserép és 2470 köbméter zúzott kő és 1600 köbméter építési homok.

A szállításra vonatkozó részletes feltételeket magában foglaló ajánlati felhívás a magyar királyi államvasutak temesvári üzletvezetőségénél megszereshető és a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál és üzletvezetőségénél megtekinthető. Ugyanek az említett hivataloknál tekinthetők meg a hivatalos órák alatt a szállításra vonatkozó 95252-1911. sz. általános feltételek is, mely utóbbiak a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárából megszereshetők.

Az általános feltételek ára 50 fillér darabonként, melyhez postaszállítás esetén bérmentesítésre még 20 fillér bekeüldendő a nevezett hivatalhoz.

Az ívenként 1 koronás magyar okmánybélyeggel ellátott ajánlatok ezen külczimmel: „Ajánlat a 7583-1911. sz. pályázati hirdetményben kiirt anyagokra” 1912. évi január hó 16-iki napjának déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak temesvári üzletvezetősége I. osztályának főnökéhez benyújtandók vagy postán bekeüldendők.

Bánatpénzzül az ajánlott anyag értékének 5 százaléka készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapírokból 1912. január hó 15-ik napjának déli 12 óráig a temesvári üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál letendő, esetleg posta útján bekeüldendő.

Az ajánlati felhívástól eltérő, szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő által alá nem irt, sértett, vagy posztóttól le nem zárt borítékba helyezett, alkéve vagy táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve bánatpénz le nem tétetett, figyelembe nem vétendők.

Temesvár, 1911. évi december hóban.

Az üzletvezetőség.
(Utánnnyomás nem díjaztatik.)
(Utánnnyomást nem huzunk.)

Eckardt Vilmos és Hotop Ernő

Részvénytársaság
Budapest, V. ker., Dorottya-utca 6. sz.

Tervezünk és vállalunk 1870 óta
téglaégetőket, cseréptéglagyárakat, chammotte-gyárakat, mészégetőket, mazsesítőműveket, tüzelőberendezéseket, gyárkéményeket, kazánfalazásokat.

Több mint 5000 építkezés.

Kizárólag elsőrangú

bőröndök és bőröndárak

kényelmes havi lefizetésre.

Kimerítő bőröndárjegyzék kívánatra ingyen.

Aufrecht és Goldschmied utóda

Elek és Társa R.-T.

Budapest, IV., Károly-körút 10. sz.

Országos Iparbank Részvénytársaság
a Živnostenská banka, Prága alapítása.

Budapest, V. ker., Ferencz József-tér 6.
(Gresham-palota)

Váltóüzlet:

V., Ferencz József-tér 6.

Sürgőselem: „INDUSTRIALE.”
Telefon: 131-65, 131-66.

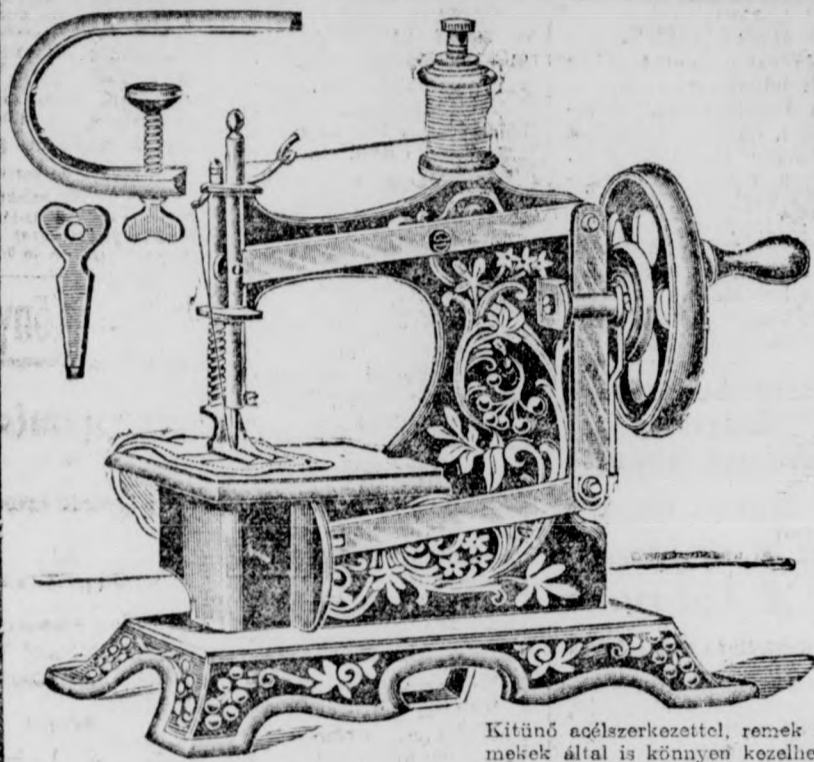
A Živnostenská Banka alaptőkéje
80 millió korona, tartalékai pedig 20
millió koronára rughak. || || ||

Takarék-
betéteket **4 1/2 % netto**

kamatozás mellett fogad el.
Leszámitott váltókat. Előlegel nyújt értékpapírokat. Elvállal
megbízásokat értékpapírok vételére és eladására, valamint
mindennemű bankszerző ügyletekre.

A tekercs kockaszáma: 1022
 Készítette: T. H.
 Előhívás ideje: VIII. 23

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ Andrassy-út 39. **FIÓK:** Rákóczi-út 38. Kossuth Lajos-utca 6.

GYERMEK varrógép

ÁRA

3 kor. **50**

Karácsonyi játékarúkiállítás, I. emelet, „Lotz“-terem.

Kitűnő acélszerkezettel, remek színes zománccal, hajtókerékkel és asztalhoz szorítható csavarral. Legkisebb gyermekek által is könnyen kezelhető. Egyöntetű szép öltéssel kitűnően varr. Kisebb háztartási munkálatokra, valamint zsebkendők szegélyezésére igen alkalmas. Tartósságért és kitűnő működésért jótállást adunk.

Képes karácsonyi árjegyzék az összes létező árucikkekről ingyen és bérmentve.

A Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrények

Mint harmincz év előtt, úgy a gyermekek kedvencz játéka, ők az idő-
 cv előtt, úgy a gyermekek kedvencz játéka, próbát fénye-
 ma is. Minden évben szaporodik azon atyák száma, a melyek mint gyermekek e Horgony-Kő-
 építőszekrényeket megkedvelték és mostan saját gyermekeikkel ismét építeni kezdenek.

Lehet-e jobb tovább-
ajajlás?

Bizonyára nem, és azért egy anya so mulassa el első és legelőkelőbb ajándékul gyermekei számára egy valódi Horgony-Kőépítőszekrényt kiválasztani. Ez legjobban történik az új képes építőszekrény-árjegyzék szerint, a mely kívánatra szívesen bérmentve beküldetik és a melyben bővebbet találunk a Horgony-Hidépítőszekrényekről és a kedvelt Meteor-rakásjátékokról is. A Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrények és Horgony-Hidépítőszekrények ismertető jelle a „Horgony“ védjegy és valamennyi finomabb bel és külföldi játékarukereskedésben a gyár által megszabott olcsó árban kaphatók; biztonság kedvéért bevásárláskor nyomtatékosan Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrényt kérjünk és ne hagyjunk magunkra semmiféle utazástól ráerősza olni, a melyek p. o. kiegészítésül teljesen értéktelenek volnának. A ki régi szekrény nek kiegészítésére nézve nincsen tájékozva, az kívánatra az alanti czégtől díjmentesen megkapja az új árjegyzéket, vagy pontos felvilágosítást.

Kir. udv. és kam. szállítók **Richter F. Ad. és Ta.** BÉCS I., Operng. 16.

Gyár és iroda: XIII/1, Eitelbergergasse 6-14.

Aki zenekedvelő és egy mechanikai zenélőművet beszerezni akar, az hozassa meg a legújabb árjegyzéket a híressé vált Imperator zenélőművekről kerek acélhangjegylemezekkel és ki egy beszélőgépet venni akar, az kérje a beszélőgép-árjegyzéket, abban a legjobb beszélőgépek felsorolva vannak.

Bank és Pénzváltó r.-t.

Budapest, V. ker., Tükör-utca 3. szám.

Lakásberendezési vállalata

V., Nádor-utca 4. sz. (Mérleg-u. sarok)

Állandó butorkiállítás.

Kaphatók szebbnél-szebb kivitelben teljes lakberendezések, butorok, keleti szőnyegek, festmények, Francia és bronz dísz tárgyak, csillárok (k. yelm.) fizetési feltételek mellett. **Óriási választék! Mérsékelt árak! Leikiismeretes kiszolgálás!**

THE GRESHAM

ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG LONDONBAN

Alapítva 1848-ban.

Magyarországi igazgatóság Budapesten

V., FERENCZ JÓZSEF-TÉR 5-6. SZ.

(Saját palotájában)

Előtag életbiztosításokat a legkülönbözőbb kombinációk szerint, előnyös és díjaz feltételek mellett. A „Gresham“ kötvényfeltétel kiválóan liberálisak. Kötvény elővételmentes és megáramadhatatlanok. Leghűjás (avialika) következtében előálló halálesetekben — ha a biztosítás már 3 évig fennáll — a társaság feltétlenül kártérítést nyújt, példj. illetékes kötelezettség nélkül. Fedezetül letartott kötvényekkel felelő kivánására a biztosítás érvénybelépésekor azonnali kártérítési kötelezettséget vállal: öngyilkosság, párbaj vagy bírói ítélet folytán előálló halálesetekben.

Vagyonállás 1910. decz. 31-én	251.366.657.15
Érvényben levő biztosítások	610.000.000.—
Biztosított feleknek kifizetett kártérítés	642.829.227.92
A magyar üzletre tartalékba helyezendő összeg	25.764.941.50
Magyar értékben tényleg elhelyezett díjtartalék	28.042.252.10

Jelzálogkölcsonöket földbirtokokra, budapesti és vidéki házakra **Előzetes költségek nélkül** a legkedvezőbb feltételek mellett gyorsan folyósított a I. és II. helyre a becsérték 80 százalékáig

Magyar Közvetítő Bank Részvénytársaság
 Budapest, Teréz-köput 46. szám. **Telefon: 144-68.**

Parcellázásra alkalmas ingatlanokat keresünk megvételre és iparvállalatok finanszírozását elvállaljuk. — Levélbeni megke. esésekre felvilágosítással díjmentesen szolgálunk. ☺☺☺☺☺☺☺☺

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrényeket
tűz- és betörésmenteseket ajánl Budapesti Pénzszekrénygyár. Mintaraktár V., Szechenyi-utca 7. Gyár IX., Rákosi utca 4. szám. Telefon 116-40. 11261

Sok száz
vagyonos hölgy चाहत férfihez menni. Kereszteni hajadon 200,000 korona, kath. özvegy 80,000 korona, fiatal független zsidó hölgy 300,000 korona vagyonnal stb. Csakis komoly szándéku urak (vagyon, állás, vallás mellesleg) kapnak díjtalan felvilágosítást. Schlesinger, Berlin 18.

Házasságközvetítés
legszigorúbb titoktartás mellett. Férjhezmenendő urhölgyek előjegyezve a legkülönbözőbb hozományokkal. Nősülendő urak a társadalom minden osztályából. Cselezőstelen levelezés. Nősülendő urak férjhezmenendő urhölgyek vagy azok hozzátartozói legnagyobb bizalommal fordulhatnak Faragó Jenő elismerten jó hírű házasságközvetítő irodájához. Budapest, Rákóczi-utca 86. (Diszkrét, lépcsőházi bejárat).

Akar Ön szellemes lenni?
Akarja, hogy kellemes társalgónak tartásák? Akarja társaságban tekintélyhez jutni? Olvassa el a "Társalgás Művészete" (Elonáthatatlanság titka és Szellemstírák) rendkívül érdekes könyvet! Megtudja ebből, mint viselkedjek, hogy férj, nő, alattvalót és fellevalót egyaránt meghódítsa. E könyv korrekciót utmutatója lesz az élet minden helyzetében, hálok, banketteknel, esküvőkön, színházban és mindenütt, ahol kisebb-nagyobb társaság van jelen. Attekinthető kivonatot (tartalomjegyzéket) ingyen, diszkrétén küld: DEAK, Budapest, Rákóczi-utca 86.

Zongorát
vagy ócska pianinót keresek megvételre. Dohány-utca 86. II. emelet 22.

Veres afonya
befőtt, 5 kilós postakosár 9 korona. Felkai konzervgyár, Barta József Felka.

Sonka-pác
szepességi, 1 adag 1 sonkára utastással 1 korona. 12 adag 5 korona. Felkai konzervgyár, Barta József Felka.

Gyorsírás és gyorsgépirás. A Gyakorló Gyorsíró Társaság szaktanfolyamai lényegesen megnagyobbított modern higiénikus új helyiségekben (Andrássy-utca 12.) tartatnak. Legalaposabb kiképzés gépirás-magyar- és német gyorsírásban. — Gabelsberger-Markovits rendszer. Beiratkozás napenként. Tandíj igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, "Karlóthek" amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer, összeadó- és számológépek kezelése. Párhuzamosan esik tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba juttatjuk **Gigowski és Társa**, (Remington) Budapest, VI., Andrássy-utca 12. szám.

Hurutos
bántalmak hatásos és kellemes gyógyszere a Réthy-féle cukorka, melyet pe-metefülből készít Réthy Béla gyógyszerész Békéscsabán. Gyógyszertárban kapható.

Rizike
gomba, válogatott, 5 kilós hordókban, ecetben K 8.—, sóslében kor. 7.—. **Barta József konzervgyára Felka** (Szepes megye). 29319

Zálogczédulákat
veszek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100,000 koronáig költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem. **Singer Jakob ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán.**

Singer varrógépek
Kerékpárok, gramofonok, hanglemezek legolcsóbban kaphatók. **Haban József** Budapest, Almásy-tér 14. javításokat olcsón készít. Kéves árjegyzéket ingyen küld.

Soványosság
Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley tanár amerikai eretlap-pora. Soványak tartós, szép testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblet. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért jót állást. Verszegénység, gyengesség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszers. Kiténtetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 forint 10 kr. Használati utastással. Főraktár **Balázs Mór E. Budapest, VII., István-utca 11. II/I. Telefon 156-89.**

Parlamenti
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiái tanárok által oktatott szaktanfolyamok. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama nyilvánossági joggal. Alapította **Markovics Ivan 1863-ban**. Biztos állás-közvetítés. — Közérvényű egyesületi oklevelek. Nyitva szep. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a **Gabelsberger szakiskola**. (Csak Hegedűs Sándor u. 7., saját épületben; előbb a szemközti Liszt Ferenc-tér 10.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája irógépektől s más hirdetésünket utanzó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64-88.

Pénzt
akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépekre, kerékpárookra és minden-nemű kereskedelmi áruk-ra, akkor forduljon bizalommal csak a régi **Tauber-czéghez**, Baross-tér 17. sz. Telefon: 149-00. 29387

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók **Wiener A. utódánál BUDAPEST, ÖLLŐI-UT 123. Telefon: 62-89. Alapított 1880-ban**

Műkedvelők
Által díszlet nélkül is előadható színdarabokról kabare számokról, monológokról, dialógokról stb. jegyzéket ingyen és bérmentve küld **Béni Károly** színházi könyvkereskedése Budapest, V., Vigadó-utca 1. szám, Nemzeti Színház könyvtára. Nép-színház könyvtára, Operaház könyvtára. Műkedvelők, Kabaré kincstár. Vigrecitátor stb. kiadója.

Asztalosok
új jövedelmi forrását leíró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a "Kezelet" szerkesztősége Budapest, Nagymező-utca E. 46.

Technikum Wittweida.
Irázó: A. Holz, gépár. Magasabb technikai feltezet oktatás és gépészmérnök, technikusok és művezetők kiképzésére. Gazdagon felszerelt elektrotechn. és gépjel-tő laboratóriumok. Gyári ism. műhelyek. 3610 hallgató a 35. iskolai évben. Program stb. díjtalanul a titkárság által.

LEFKOVICS ADOLF
Budapest, VII., Wesselényi-u. 51/E. Telefon 118-48. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kézpénzért
vagy hitelteljes egyéneknek kedvező feltételek mellett szállított teljes lakberendezéseket vagy egyes darabokat és biztosítatham, hogy ilyen **olcsón** sehol nem kap modern háló, hódli, ural és szalon szobákat stb. Győződjön meg, tekintse meg zenfolt raktárakat, itt jutányosan **vehet** a leggyorsabbúttól a legdrágábbúttól kivitelig minden fajta **BUTORT Nagy Imre** lakberendezési vállalkozó (Béjarat Szerecsen-utca 1., I. em.) Árjegyzék ingyen. Album 1 K. **BUDAPEST, Váci-körút 9. szám** (Bejárát Szerecsen-utca 1., I. em.) Árjegyzék ingyen. Album 1 K.

Hirdetmény.
Budapest dunaparti teler pályaudvar állomáson a kezbesítetlen árak árverése f. hó 18-án délelőtt 9 órákor kezdődik a X. számú raktárban. Árverésre kerülnek: átköltöz-ködési ingóság, ruhanemű, kézműaru, papíraru, fa-és vasaru, gazdasági gép, íres hordók és zsákok, kocsikenőcs és építési szerszám. Az állomások

Szingazdag természeti leírások!
Makay Béla Hegyen-Völgyön
Természeti és vadászképek

Szerző ezen újabb könyve mellett sorakozik az előbbihez. Híret, költői lendület van minden leírásában, rajongó szeretet a szabadság: a természet iránt. **Ára 6 korona.** Kapható: **LAMPEL R. Könyvkereskedése** (Wodianer F. és Fiai) r. t. nál Budapest, Andrássy-út 21 minden könyvkereskedésben.

Soha nem létezett
rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butor-darabokat részletfizetésre. **Modern lakberendezési vállalat** Budapest, IV. ker., Gerliczy-utca 7. sz. **3 szes butoralbum 1 kor.**

Magyar harzi kanári-tenyésztő D. Breckenben.
Kia madár dalát meg tudja énekelni és annak énekét föl tudja becsülni, kanári tenyészdam keresse az fel s tisztelettel megköszönöm rendelésével. Minden, mit egy madár előadni képes, legyen az hűg, mély hang, avagy csengő ére. Ami csak madárban kiválóan jár, tenyészlemben mindaz főtálatlható. A rendelt madarat mielőtt elküldöm, tudásról előbb magam meggyőződök és ha hibás hangú, vagy rosszul énekel, nem létezik nálam, hogy én azt küldjem el. A tisztelt rendelő nyugodt lehet tehát, hogyha nálam rendel, tudom nem szenved kárt. A lakás legkedvesebb dísz a szép-nenekő kanári madár. Kanári madarakért eddig sok pénz adunk a külföldnek. Ma már nincs szükség erre, mert a szakszerű vezetés alatt álló **Agoston magyar harzi kanári-tenyésztő** telen Dobrocen Mergo-utca 9. sz., gyönyörűen inuolázó, nemes fajú kanári madarakat szállít darabonként 7, 8, 10 és 12 forintért. Tenyészőre alkalmas remek szép nőstények darabját 3 forintért. A szállítás a legnagyobb hűdegben is gondosan csomagolva, szavatossággal megtörténik. Árjegyzék és apostoli utastás ingyen. Számos elismert és közzétett hírtokában. A legnagyobb tenyészőtelep és széküldési intézet.

Kézi könyvtár
kb. 2500 kötet hungarikák, enciklopediák, természettudományi, jogi, bölcséleti stb. kiválóbb termékek eladó. Leveleket "Könyvtár" jellegűvel kiadóhivatal továbbít.

Juniperus
(nemes borovicska) 4 H-teres tartályban 11 korona bérmentve. Csomagekonzervekről árjegyzék ingyen. Felkai konzervgyár, Barta József, Felka, (Szepes megye.)

Állások
mindenféle szakmából kö-zölve vannak az Országos Pályázati Közlönyben. Ingyen mutatóványszám. IX., Öllői-ut 55. (ezelőtt József-körút 38.)

Zálogczédulát,
brilliantot, gyöngyöt, ékszer, aranyat, ezüstöt és régiséget veszek. Alt-Wien porcellánt, régi bronz esonttárgyakat, szobrokat és olajfestményeket veszek Kertész ékszerész és régiségeskereskedő, Király-utca 85. Telefon 95-45 Meghívásra jövök

30 koronáért
Készünek saját műhelyem-ben mérték után remek szabásban, finom kivitel-ben divatos férfiöltönyök vagy felöltők finom szövetekből László Sándor férjhezadómester, Budapest Erzsébet körút 1. sz., I. em. Vidékre postzótinták bérmentve, helyben szabá-szomat kívánatra házhoz küldöm. 08532

Koporsó asztalosok
részére mindennemű koporsók díszítései, összes temetőkezési cikkek képes árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvénytárs. Nagymező-utca E. 46. sz.

A világhírű "THE ROYAL"
Gramofonokat minden részecskére vagy utózi nélkül mesés tiszta hang-gal, szigorúan az eredeti, nagyháni gyári árakon és minden arfotemelés nélkül havi 6-10 kor. részletfizetésre szállítjuk a vidékre is. Piccoló Gramofonok 20 kor.-tól feljebb. **Láng Jakab és Fia** gramofon-nagykereskedők. Budapest, József-körút 41. Főközlelet VIII., Baross-tér 4. Buda, II., Margit-körút 6. sz. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ingatlan.

Olcsó
30 éves adómentes telek a Kálmán-tér közelében, 246 frt -01c, adóban a ház 71/2%-ot jövedelmez, sürgősen eladó. Bővebbet Strausz Adolf Ingatlanforgalmi és jelzálogkölcsön-közvetítő iroda Aréna-ut 17. szám, I. em.

Zuglóban
egy sarokház 480 -01c tel-kevel, 10 lakással, olcsó árban eladó. Bővebbet Strausz Adolf Ingatlanforgalmi és jelzálogkölcsön-közvetítő iroda Aréna-ut 17. szám, I. em.

Csepel-szigeten
1500-01c telek gyümölcs-fákkal, kis házikó rajta, a vasrészkerítés 1000 koronába került, mindjárt Erzsébetfalván olcsón eladó. Bővebbet Strausz Adolf Ingatlanforgalmi és jelzálog-kölcsönközvetítő iroda Aréna-ut 17. sz. I. em.

Keresek
új házakat, adómenteseket, bejelentett bevömlő részére, csakis háztulaj-donosokkal tárgyalok. Bővebbet Strausz Adolf Ingatlanforgalmi és jelzálogkölcsönözveítő iroda Aréna-ut 17. szám, I. em.

VII. kerületben
egy 2000 -01c-es telek győnyörű szép fekvésű, kitűnő helyen, 85,000 K-ért eladó. Bővebbet Strausz Adolf Ingatlanforgalmi és jelzálogkölcsönözveítő iroda Aréna-ut 17. szám, I. emelet.

Veszek
telkeket vagy földszintes házakat a város jobb vidékén, megbízóim részére. Csakis ház- és telektulaj-donosokkal tárgyalok. Bővebbet Strausz Adolf Ingatlanforgalmi és jelzálogkölcsönözveítő iroda Aréna-ut 17. szám, I. em.

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek-tere 3 telemelet. Vétel és eladás **használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagóni és palisander butorok, ariszobák, angol börgarnitúrák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillarak.** Telefon 82-13. 2859F

BÉRCZI-VITRAGE
60/85 cm. nagy borsotülre Point-Lace szalag munka rezennáki és gyűrtkel darabja 1 kor. 50 fill. **Bérczi D. Sándor BUDAPEST** Főút et: Dessewffy-u. 5. szám. — Pikküzet: VIII. Öllői-ut 4. szám

Ha szép akar lenni LILIO A tejkremet és szappani használjon, mely Párisban a közegészségügyi kiállításán a nagy aranyéremmel lett kitüntetve, **2 korona beküldéssel franko** szállítja az "Aranykereszti" győgytár Szabadka.